2016

29 Nisan

O stil! Yeni Hayat Gazetesi

28 Nisan

Sağ'ın cenaze töreni Yeni Hayat Gazetesi

27 Nisan

Dolmabahçe'nin esrarı Yeni Hayat Gazetesi

25 Nisan

Devlet Sohbeti Yeni Hayat Gazetesi

24 Nisan

Sinan'ın kafatasını buldum ve işte açıklıyorum... Yeni Hayat Gazetesi

22 Nisan

Dağılın bakayım, sizi gidi yaramazlar Yeni Hayat Gazetesi

21 Nisan

Şereftir şeref Yeni Hayat Gazetesi

20 Nisan

Bahçeli'nin öteki versiyonları? Yeni Hayat Gazetesi

Bahçeli'nin öteki versiyonları?

MHP'nin krizi varoluş sebebiyle ilgili görünüyor bana. İşin tuhafı bu tesbitin muhalif veya muvafık hiçbir MHP'li tarafından pek dile getirilmeyişi. Bahçeli ve etrafındaki merkez ekibi için en büyük başarı, kongre sürecinin yüksek yargı koridorlarında boğuntuya getirilmesi olacak. Muhalifler ise kurultayda yönetimi ele geçirmeyi ve ilk seçimde yüzde 20'nin üstüne çıkmayı hedef aldıklarını söylüyorlar. Yani MHP'yi tek başına iktidara götürecek bir heyecan rüzgârı esmiyor ve bu haliyle MHP'de olup-bitenler, Bahçeli ve ekibinin yerini Meral Akşener ve arkadaşlarının almasından ibaretmiş manzarasından ibaret.

MHP'deki kurultay patırtısının akıbeti bir nöbet değişiminden ibaretse bahse değmez. Asıl mesele MHP'nin, yaşadığı varoluş krizini tesbit ederek gediğini kapatmaya çalışmasıdır ve o yönde bir arayıştan eser yok. Galiba altı ay kadar önce şu mealde bir tesbitim vardı: "Lider, teşkilat ve doktrin üçlemesine MHP'liler akîde derecesinde önem verirler; MHP'nin sahip olduğu en değerli siyasi araç teşkilatıdır ve bu teşkilât liderlik ve doktrindeki bütün arızalara rağmen partiyi omuzlayıp ayakta tutmayı bugüne kadar başardı. Öyleyse MHP, teşkilatının kadrini bilip liderlik ve doktrinindeki ârızaları onarmaya bakmalı!" Daha açık ifadesiyle: MHP, ilk ve efsanevi lideri merhum Türkeş'in maddî ve manevî vesayetine, -hatırasına hürmetsizlik etmeden- son vermeli ve Bahçeli'nin kötü bir taklitten öteye geçemediği Türkeş tipi liderlik arayışını terk etmelidir, zira bu liderlik modeli, parti teşkilatının "Başbuğ ve onun hayranları" şeklinde örgütlenmesini gerektiriyor. Başbuğ emreder ve etrafındakiler de onu yerine getirmek için icabında canlarını bile verirler kavrayışı, MHP'nin dinamizm göstermesini engelliyor; nitekim Bahçeli, uzun parti iktidarı müddetince, kendisini gölgeleyebilecek kabiliyetlerin vitrine çıkmasına kesinlikle izin vermedi. Bu bir 'Başbuğ taktiği'dir ve Bahçeli bu mânâda ustasının siyasi mirasına sahip çıkmış oldu; ne var ki bu tercih MHP'yi dinamizmden uzaklaştırdı. Orta boylu ve mahdut gelişme kapasitesine sahip 'average' bir parti haliyle baraj civarına kilitledi. Ateşteki en kızgın kestane MHP'nin doktrinidir. MHP yarım asır içinde bu doktrini hemen hiç değiştirmedi. 'Türklük düşmanlarına öfkeyle saydırmak' ifadesiyle özetlenebilecek bu doktrin, sakin zamanlarda MHP'yi suyun üstünde tutmaya yettiyse de iktidara yaklaştıramadı. Nitekim MHP yönetimi, Türkeşvârî bir yaklaşımla, çözüm sürecini 'Çözülme süreci' diye niteleyip AKP'yi –gelmiş geçmiş en hayırhah adımı sebebiyle- sıkıştırmaya başlayınca kendi retoriği ile ağır yara aldı. Malum, 7 Haziran başarısızlığını AKP iki manevra ile savuşturabilmişti: İlki, Bahçeli'nin koalisyon ihtimallerini tıkayan erken ve şaşırtıcı beyanıydı; ikincisi ise AKP'nin MHP retoriğini en üst perdeden sahiplenerek majiskül harflerle seslendirilen bir milliyetçi propagandaya sarılması. Bu iki küçük manevra MHP'yi perişan etti. Bu noktada Bahçeli'yi itham etmek haksızlıktır, çünkü sonuçta ustasından gördüğünü tekrarladı ve kontrolü elden kaçırdı.

Kestirme ifade: MHP, milliyetçilik kavrayışını oturup sakin bir zihinle gözden geçirmeli, Demokratik prensipler lehine milliyetçilik tarifini yumuşatmalı, karşılaştığı her siyasi krizi 'Milletin beka meselesi' formülüyle göğüslemekten de vazgeçmelidir. AKP'nin sadece 'beka' kavramını sahiplenerek MHP'yi nasıl hareketsiz ve etkisiz kılabildiğinin kritiğini kim yapar bu MHP'de; mesele biraz da burada!

İşte bu gerekçelerle ben MHP'de muhtemel bir lider değişiminin eski tabirle 'sadre şifâ' olmayacağını düşünüyorum. Akşener ve arkadaşları muhaleflerini liderin beceriksizliği üzerinden yürütüyor ama partinin geleneksel diskurunu yani doktrinini eleştiri dışında tutuyorlar. Bu durumda muhtemel bir kurultay başarısından sonra MHP'yi yine Bahçeli'nin öteki versiyonları yönetecek demektir.

MHP, şu siyasi tabloda, içinden ‘tek başına iktidar’ potansiyeli çıkarabilecek yegâne parti ve bu camianın emektar ve vefadar teşkilâtı bu ağır seferin yükünü omuzlayabilecek bir dirilik gösteriyor.

Mesele keşke sadece parti yönetimine bir kayyım atamaktan ibaret olsaydı; başında, bir kayyımda aranan bütün vasıfları haiz biri var mevcut zaten.

Şereftir şeref

Öğrencilere burs vermek veya vekâletle kurban kestirmek gibi tabii ve gelenekli hayır işlerinin de teröre yardım kapsamına sokulması, intikamcı takımı bakımından bir şeylerin dibe vurmakta olduğunu işaretliyor. Gayz, hınç, kin veya nefret o kadar derin ve büyük ki, biraz variyetli insanların ‘sadaka-i câriye’ diye verdiği hayır yardımları bir numaralı suç unsuru haline getirildi.

Ayıptır, günahtır, halk tabiriyle, ‘Allah’ın gönlü’ne güç gelecek işlerdir. Böyle ‘operasyon’lara emir verenler yarın Hakk’ın divanında bunun hesabını veremezler.

Herkesin dikkatini çekerim; soruşturulan ve suç delili sayılan şey, sonuçta sadakadır. Hz. Ebubekir hilafetinin ilk aylarında (Ridde savaşları diye bilinen sıkıntılı günlerde), “Ey Ebubekir, bizler Müslümanız, fakat zekâtımızı kendi mahallimizde sarfetmek isteriz.” diye itiraz eden dönek kabileleri, “Vallahi, Resulullah’a verdiğinizi, bir deve yuları dahi olsa tahsil edinceye kadar sizle mücadele edeceğim.” diyerek zekâtın önemini vurgulamış ve cebren tahsil etmişti; bugün sadaka vereni hapse koyuyorlar.

15 asır sonra zekât ve sadakayı terör sebebi saymak, zamane padişahlarına düştü. Ne terakkî ama!

Sadaka yahu sadaka… bildiğiniz zekât veyahut kim kurban parası. Gizli-saklı da değil; banka havalesiyle yapılmış. Ayakkabı kutularına destelenip paragöz vekillere harçlık edilmemiş, yolsuzluktan üretilmemiş, rüşvetle kazanılmamış, mîrî malından kırpılmamış, bilakis ana sütü gibi ak ve temiz helal kazancın tezkiyesi…

Burada tekbir getirilir işte, tam yeridir: Allahuekber!

Gazeteler, ‘Ak sakallı dedeyi tutukladılar’ başlığıyla vermiş fotoğrafı. “Sivas’taki nefret operasyonunda fakir öğrencilere burs veren 75 yaşındaki A. D. de vardı.” diye yazmışlar altına. İsminin baş harflerini koymaya, hakikaten yüz kızartıcı bir cürmü varmış gibi rumuz koymaya hacet yok; Sivaslılar o fotoğrafı da, o insanı da gayet iyi tanırlar: Abdullah Döner.

Abdullah Döner’i 40 seneden beri tanırım. Gazetelerdeki fotoğraflarında göründüğü üzere gibi onurlu, ehl-i namus ve istikamet sahibi bir adamdır. Benim şahitliğime de ihtiyacı yok aslında. Şehrin kalburüstü zevatından kimi çevirip sorsanız aynı şeyi söylerler…

Abdullah Döner, hepimizin de aralarında bulunduğu binlerce, yüzbinlerce kişi gibi yıllardır hayır işlerine can-ı yürekten hizmetiyle maruf dürüst bir insan. Böyle bir cürümle (!) hapse konulmak hem onun, hem aynı furyada nâhak yere incitilmiş onca hayır sahibi için zül değil şereftir ve evlatlarına bırakacakları en temiz hatıradır.

Devletin bu büyük cürümden yeni haberdar olması da ayrıca pek garip; bildiğim kadarıyla işyeri, emniyet müdürlüğüne sadece 100 metre mesafedeydi.

'Hiçbir başarı cezasız kalmaz' genellemesinin Türkiye'de tecelli etmesi ne acı: İpek grubu, Boydaklar, Bankasya, Feza Gazetecilik ve en son Dumankaya gibi uluslararası marka değerine ulaşmış kuruluşların cezalandırılmasını, sektör arkadaşları sadece seyrediyor. İtaatsizlik ederlerse bir talimatla bir hamlede terör kapsamına konulup tutuklanacaklarını biliyorlar çünkü… Adam gibi üretmesini bilmeyenler için, gözünü hep kamu gücünü istismara, kamu ihalesinden ondalık almaya, rant kollamaya hasredip de bunun adını 'ganimet' koyanlar için başkalarının helal kazancına göz dikmek kadar kolay şey yok. Haramiliği masallardan bilirdik; bunların sayesinde modern (ve İslami!) versiyonlarını da gördük.

Hale bakınız: Şikeci, rüşvetçi, darbeci, haysiyet celladı ve zalim olmak varmış günün makbulü sayılmak için. Karakterin kor ateşle sınandığı bir dar kapıdan geçiyoruz. Aman hamiyyet, aman metanet, ille de Mehâfetullah!

Dağılın bakayım, sizi gidi yaramazlar

Sevgili çocuklar, 23 Nisan; kutlu olsun!

Sizlere tertemiz, baştan ayağa erdeme bulanmış, derisinden ter yerine hikmet, şefkat ve cinnet… pardon cinnet yoktu burada, laayyn kim yazdı bu metni be… Hah, adalet fışkıran bir ülke teslim etmenin huzur ve gururu içindeyim.

Artık önünüzde pırıl pırıl bir gelecek var. İşte size nikelajı pırıl pırıl, gıcır gıcır bir Türkiye. Alın, huzur içinde yaşayın ve eserimizi şerefle 25. yüzyıla taşıyın e mi!

Çocuklar, işte bu kürsüden iftihardan bütün tüylerim kabarmış vaziyette ilan ediyorum: Elhamdülillah güzel Türkiyemizde tâ Kayı beyliğinden, hatta Ötüken'den başlayarak bugüne kadar hiç bir adaletsizlik olayı vukû bulmamıştır. Hukukumuz dünya şampiyonudur. Yetiştirdiğimiz yüksek vasıflara sahip hukukçular, bir an bile siyasi tesirlere kapılmayıp, daima devlet maslahatı fikriyle hareket ederek övünülecek kararlara imza atmıştır. Bakın, başka ülkelerde askeri darbeler, cuntalar vesaire görülüyor ara-sıra… Cennet ülkemizde, şu ekmek hakkı için söylüyorum, bir tane bile askeri darbe, hatta teşebbüs kırıntısı dahi yoktur. 27 Mayıs diyeceksiniz? Külliyen iftira olup yakında hukukumuz bu çirkin dedikodunun faillerini kulaklarından yakalayıp mahkûm edecek ve hatıraları lekelenen vatansever askeri

zevatın itibarını iade edecektir. Üzülerek belirtirim ki biz de vaktiyle gazozumuza karıştırılan ilaç yüzünden 27 Mayıs'ı darbe zannedip, bîgünah bazı ordu mensuplarına darbeci diye saydırmıştık. Yanılmışız. İşte şu anda var güçle mücadele ettiğimiz paralel yapılanma o günlerden zehir saçmaya başlamış. Bizi kandırmışlar sevgili çocuklar! Bu PDY otuz-kırk yılın eseri değildir ha… Bunların kökü Abdullah ibni Sebe'ye kadar gider. Çok şükür bunları açık ve net tespit ettik ve görüyorsunuz kollarındaki bilezikten, ceplerindeki harçlığa kadar bütün mal varlıklarını soyup soğana çeviriyor ve etkisiz hale getiriyoruz. Sizin de birinci vazifeniz Türkiye başkanlığını PDY'ye karşı ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Aman ha göreyim sizi…

Çocuklar, bu ülkede yüz yıldır futbol oynanıyor, fakat bir amatör maçta olsun şike yapılmamıştır. Niçin; çünkü spor camiası asil, zeki ve yüksek karakter insanlardan oluşuyor. İşte şike iddiaları da ilgili mahkeme kararlarıyla boşa çıkmış ve futbol camiamızın masum bazı aktörleri aklanmışlardır. Kutlu olsun.

Yarının büyükleri! Ülkemizde rüşvet, yolsuzluk, torpil, zimmet, görevi kötüye kullanma gibi terbiyesiz eylemlerden bir tanesi bile mahkeme kararına bağlanmış değildir. İddialar var tabii ama çok şükür müfteriler hukuk eliyle perişan edildi. Bu değerli mirasın kadrini biliniz.

Çocuklar bu ülke bir basın hürriyeti cennetidir. Bakınız bayilere, ekranlara; bir sürü muhalif car-car edip duruyor… Gururla belirtiyorum ki gazetecilikten ötürü bir tek kişi bile kodese atılmadı. Atılanlar ise gazeteci olmayıp, sivrisinek, koli basili, hamam böceği cinsinden bir takım haşerattır ve haşereyle mücadelemiz kesintisiz devam edecektir. Keza fikir hürriyetinde de bakınız, elhamdülillah şampiyonuz. Suçlu olduklarını bildiğimiz için önce tutuklatıp sonra yargılattığımız bazı değersiz sözde akademisyenler de aslında aydın filan olmayıp, üniversitelere sızmış bir kısım süne zararlısından ibarettir ve onların da haklarından geliyoruz inşallah. Son olarak size bir müjdem var çocuklar. Artık 23 Nisan bayramına gerek yok. Bu yıldan itibaren bu bayramı, Başkanlığın referandumla kabul edildiği o mübarek günün hatırasına cülûs bayramı olarak idrak edeceğiz. Keyiflendiniz bakıyorum…

Ne mutlu size; hadi dağılın bakayım sizi gidi yaramazlar sizi…

Sinan'ın kafatasını buldum ve işte açıklıyorum...

Mimar Sinan'ın kafatası meselesi, pespâye siyasi ortamın iki günde bir değişen tüketim listesi içinde, birkaç gün konuşulduktan ve biraz toz kaldırdıktan sonra unutuldu gitti. Artık hepimiz eminiz ki, iktidar danışmanları arasında, 'halkı birkaç günlüğüne neyle meşgul edip dikkatlerini nasıl dağıtabiliriz' diye sabah-akşam kafa yoran insanlar var.

Sinan'ın kafatası konusu bunlardan biriydi. Şimdi biraz hafıza tazeleyip konuyu toparlayalım.

"O mübârek kafatası"

Nisan başlarında Başbakan Davutoğlu, Süleymaniye Külliyesi'nde düzenlenen bir gösteri sahnesine çıkarak Sinan'ın kayıp kafatasını bulmak için inceleme talimatı verdiğini söyledi ve, "Elimizdeki imkânlarla DNA testleri de dâhil olmak üzere Mimar Sinan'ın o mübarek parçasını, bedeninin diğer parçaları ile buluşturup bu kara lekeyi silmek için adım atacağız." dedi.

Biliyorsunuz, Davutoğlu ecdad, din, kahramanlık, vatan, milli menfaatler gibi meselelerden bahsedeceği zaman sesine ve edasına, hiç beceremediği bir hamasi ton katmayı çok seviyor. Bu cümlelerin o eda ile söylendiğini belirtmeye gerek var mı?

Dolikosefal olsa ne yazar ki?

Sinan'ın kafatası konusu, genç cumhuriyetin tarih konusunda nasıl kompleksli bir kafa karışıklığı yaşadığını gösteren hazin bir hikâyedir. Özetliyoruz:

Romalılar'a atfedilen meşhur bir söz vardır: "Ya yeni bir yol bulacağız veya kendimize yeni bir yol açacağız!". Rivayete göre Türkiye'nin tarih inkılabı arayışı içinde olduğu 1935 yılında Türk Tarih Kurumu üyelerinden Hasan Ferit Çambel, Âfet İnan ve Şevket Aziz Kansu, herhalde kendilerine verilen bir direktif üzerine Süleymaniye Külliyesi'ndeki Sinan Kabrine gelip 'feth-i kabir'e başlıyorlar. Mezar açılıyor. Çürümüş vücut kemikleri içinde hâlâ sağlam durduğu anlaşılan kafatası bulunuyor. Şevket Aziz Kansu'nun bu esnada kafatası ölçerek ırk tespiti yapmak için kullanılan pergel ve sair âletlerle kafatasını ölçüyor ve kafatasının Brekisefal olduğunu tespit ettiğini düşünerek, "Arkadaşlar, Sinan Türk'tür" müjdesini veriyor.

30'lu yılların ırkçılık teorilerine göre insanlar kafatası ve kemik ölçülerine göre tasnif edilip bazılarına 'medeniyet yapıcısı, olumlu ırk', kimine ise 'insanlığın süprüntüsü, aşağı ırk' vasfı veriliyordu. Kansu'nun sözlerinden Brekisefal kategorisinin, 'iyi bir ırk' olduğu anlaşılıyor.

Bingo! Mezar kapatılıyor. Heyet, kafatasını alıp Ankara'ya dönüyor. Güya kafatası, kurulacak olan Antropoloji Müzesi'ne kaldırılacaktır.

Hayır, müze kurulmuyor. Sinan'ın kafatası da o günden beri kayıp. Ara sıra popüler tarih yazarları meseleyi harlandırıp gündeme getirirler fakat 80 senedir Ankara'nın devlet mahzenlerinde böyle bir kalıntıya tesadüf edilmemiş.

Kim bilir nerededir? Muhtemelen bir gece yarısı yine talimat üzerine Cebeci'deki devlet erkânının yattığı mezarlığa defnedilmiştir!

Durun, siz kardeşsiniz!

Ama durunuz… Bir son dakika gelişmesiyle bu dramatik hikâyenin tamamen güme gitmesi gibi bir ihtimal belirmiş bulunuyor. Araştırmacı Cengiz Özakıncı'nın, "Mimar Sinan'ın Kafatası ve Unutulan Gerçekler" başlıklı yazısında yukarıda geçen rivayetin tamamen

uydurma olduğu ileri sürülüyor. Özakıncı, bu pek sevilen ve tutulan söylentinin, bizzat Âfet İnan tarafından 6 Ağustos 1935 tarihli bir açıklamayla yalanlandığını belirtiyor. Kabri çok sonraki bir tarihte (1963) türbenin rölevesini çıkarmak maksadıyla mimar Sedat Çetintaş'ın açtığı ve cesetten geriye çürüme sebebiyle hemen hiçbir şeyin kalmadığı ayrıntısını da yine aynı yazıda okuyabiliyoruz (bkz. http://www.guncelmeydan.com/pano/mimar-sinan-in-kafatasi-ve-unutulan-gercekler-cengiz-ozakinci-t39265.html)

Hmm, durum daha da karıştı! Naapacağız şimdi?

Ne yani, ağız tadıyla bir tören yapamayacak mıyız?

Böyle bir hadise yaşanmış olsun veya tamamen uydurma kabul edilsin; bir gerçek değişmeyecek: Pek ihtimal vermiyorum ama diyelim ki Ankara'da bir devlet kasasında kafatası bulundu. Ne olacak? Tabii ki törenler düzenlenecek, hamasî nutuklar atılacak, mevlitler okunup hatimler indirilecek veee…

Mimarlarımız, özellikle camii projesi üreten mimarlarımız yine bildikleri üzere saçma-sapan camiiler inşa etmeye devam edecekler…

O kafatası benim kütüphanemde duruyor!

Karışan zihinleri düzene sokmak ve başta sevgili siyaset adamlarımız, sanat tarihi camiamız ve hasseten ecdat yâdigarına pek meraklı ve hürmetli kamuoyunu bir nebze olsun teskin edip, onları ahdiş-i ezhân'dan kurtarmak için neler yapabileceğimi şöyle bir gözden geçirdim vee…

Başta sayın başbakan olmak üzere, bu önemli ve –elbette gizli!- sırrı açıklamaya karar verdim.

İsteyenler, bu açıklamam üzerine konuyu hemen yine 'paralel'e bağlayabilirler; hele konuyu bir kısım savcı ve muhbir arkadaşlara havale ederlerse kafatasını paralel yapılanmanın fişteklendi bile anında ortaya çıkar; Olsun, benim için mahzuru yoktur!

Arkadaşlar, sevgili kamuoyu, sanat tarihçilerimiz, mimarlarımız, sayın başbakan ve danışmanları, konuyla ilgili herkese buradan ilan ediyorum.

Mimar Sinan'ın kafatası kayıp değildir, bilakis muhtelif parçalar halinde benim mütevazı kütüphanemde mevcut bulunuyor.

Bir parçasını edinebilmek için bundan üç yıl kadar önce hayli okkalı bir ücret ödedim ama alıp eve getirdikten sonra verdiğim parayı helal ettim. Bu kafatası parçası sanat tarihçiliğimizin yüz akı Prof. Dr. Gülrû Necipoğlu'nun nice bir emekle kaleme alıp yıllarca uğraştığı "Sinan Çağı, Osmanlı İmparatorluğu'nda Mimari Kültür" adlı 'muhalled' eseridir.

‘Muhalled’ ne demek, izah edelim: “Sürekli olarak duran, eskimeyen, yıpranmayan,. Her daim tazeliğini koruyan, baki olan anlamına geliyor ve Arapça “huld” kökünden geliyor.

Okuyunca gördüm ki bu kitap Sinan’ın kafatasından ibaret değildir, onun da üzerinde bir kıymet taşıyor; bu kitap bir mimari dehânın beynini, zihnini içindekileri, eserlerinden ve yaşadığı zamanın ipuçlarından hareketle yeniden bir araya getiriyor.

Bugünlerde aynı nüfus kâğıdını taşımakla övünç duyabileceğim adam sayısı bir hayli azaldı. Gülru Neciboğlu hanımefendi işte o eli öpülesi zevattan biridir. Sinan’ı merak edenler alıp okusunlar kâfi.

Söylemiştim, hediyesi biraz okkalı ama her kuruşuna değer ve zannediyorum bu günlerde gözden geçirilmiş yeni bir baskısı ya yapıldı veya yapılmak üzere; bulunmayacak fırsat!

İkinci parça da kütüphanemde…

Sinan’ın kafatasından ikinci parça, (evet, iyi tahmin ettiniz!) yine bir kitap! Eserlerinin mükemmele yakın bir retrospektifi (retrospektif, bir sanatçının, sanat hayatı boyunca yaptığı eserlerden derlenmiş sergilere verilen isim) Sinpaş Holding’in katkılarıyla yayınlandı; fiyatını bilmiyorum çünkü hediyyeten edindim.

Mustafa Aksay’ın hazırladığı ve sunduğu, Prof. Dr. Subhi Saatçi’nin metinlerini kaleme aldığı “İmparatorluğun Mimari Dehâsı; Sinan Atlası” adlı bu eser, Sinan’ın doğrudan veya dolaylı olarak inşasını biçimlendirdiği eserlerin ilmî bir kataloğunu veriyor.

Katalog da nedir yahu deyip geçmeyelim aziz cemaat! Katalog, yani tasnif ve değerlendirme, ilmî merak ve dikkatin ilk adımı sayılsa yeridir. Güzel fotoğraflarla zenginleştirilen bu önemli eser, ‘Sinan büyük adamdı’ diye hava atacakların önceden mutlaka malumu olması gereken önemli bir verimdir. Dikkatlerinize arz ediyorum.

Bir parça daha var kütüphanemde, onu da takdim edeyim: Rahmetli Mimar Turgut Cansever Hocamızın “Mimar Sinan” isimli eseri de nadide bir eser ve hâtıra olarak elimde mevcut bulunuyor; üstelik imzalıdır da!

Daha başka parçalar da var şüphesiz, yüzlerce makale, kitap ve tebliği de “Sinan’ın Kafatası” kavramı içinde düşünmemiz gerekiyor. Emek verenler sağ olsunlar; onlar bir kafatası parçası aramak yerine, hâlâ ayakta duran eserlerinden yola çıkarak Sinan’ın zihnindekileri ve beyninin nasıl çalıştığını bizler için yeniden bir araya getirdiler.

Sayın başbakan Mimar Sinan’ın ‘o mübarek parçası’na çok değer veriyorsa ki eminim öyledir; bahsettiğim ve bahsetmek imkânı bulamadığım bu eserleri satın aldırarak bütün okul kütüphanelerine koydurmalıdır.

Sinan'ın hâtırasına ve –eğer çok meraklısı iseniz- kafatasına yapılacak en büyük ihtiram budur!

Devlet Sohbeti

-Ceenk, çikolatandan biraz da bana versene! -Bana ne, bana ne; vermem; biter sonra… -Ben de sana topacımı vermeyeceğim işte. -Naapayım senin topacını, zaten kötü bir topaç o. Babam bana elektriklisini alacak zaten. -Hah ha, alsın da görelim. Babam diyor ki, Cenk'in babası daha doğru-dürüst terörü kınayamıyor diyor. Kem-küm edip duruyormuş senin baban! -Kiim, babam mı; benim babam terörü o kadar hızlı kınıyor ki ışık hızı bile yetişemez. Asıl senin baban milli birlik ve beraberlik çağrılarına çok gecikerek katılıyormuş. Babam diyor ki, senin baban demokratmış mıymış neymiş. Kafası karışık diyor. Bunların kanı bozuk galiba diyor… -Pışşıık! Benim babam var ya, geçenlerde yine bir terör olmuştu. Öyle kızdı öyle kızdı ki, teröristlere çok ağır, ayıp laflar söyledi biliyon mu? -Hiç de bile değil; benim babam teröre o kadar kızıyor ki hırsımı alamayıp hepimizi sıra dayağından geçiriyor. Neyse ki kolayını bulduk, annem bize gizlice tembih etti, dedi ki, 'Bir terör olayı olur da babanız yine sizi dövmeye kalkışırsa hemen salonda sıraya geçin, hep bir ağızdan İstiklâl Marşı'nı okuyun'. Şimdi öyle yapıyoruz; babam da ister istemez hazrola geçip bizimle marş okuyor, naaber? -Hıh. İstiklâl Marşı'nı herkes bilir. Sen "Sakarya Türküsü"nü ezbere biliyor musun? Benim hepsi ezberimde yaa… Peki, "Çanakkale Şehitlerine" şiirini biliyor musun? "Bu vatan kimin?" ezberinde mi? Naaber? -Sen de otuziki farzı say bakalım öyleyse? -Otuziki farzı herkes sayar. Sen vatanı ne kadar sevdiğini ispatla bakayım. Yapamazsın. Ben vatanımı o kadar seviyorum, o kadar seviyorum ki kimse benden çok sevemez, dünyalar kadar seviyorum… -Sizde milli duruş yokmuş oğlum; hiç boşuna böbürlenme. Babanı da geçen cuma, cami çıkışı sadaka verirken görmüşler! -Neee, iftira, vallahi iftira! Babam bize harçlık bile vermez ki, camide sadaka dağıtsın. Elhamdülillah kimse benim aslan babamın hayır-hasenat işlerine bir kuruşu bile nasip olmamıştır, ama siz geçen bayram kurban kesmediniz mi, inkâr etsene! Derisini de bir gün saklayıp ertesi gün pikapla gelen amcalara vermediniz mi? -Nee, ağzını burnunu kırarım şimdi senin bak yalancı. Senin annen vaktiyle hayır kermeslerine su böreği yapıp taşımıyor muydu tepsilerle? Teröristsiniz işte terörist! -Terörist senin sülalendir! Asıl, sen geçen hafta Aylin'e simidinin yarısını verdin mi, vermedin mi, onu söyle! -Ve -Müdüre şikâyet edersem görürsün nooluyormuş. Müdür de babanı şikâyet etsin, 'Bunlar Müslüman mıdır nedir, başkalarına yardım ediyorlar' filan diye… -Ne pis çocuksun sen be! Ben Aylin'i seviyorum oğlum; o da beni seviyor. Yaş günümde bana yarısı ısırılmış elma verdi yaa… Sen anlamazsın. -Hiç de bile değil. Aylin çirkin bi kere; ikide bir burnu akıyor, haberi olmuyor. Çillinin biri! -Olsuun, biraz daha büyüyünce Aylin'i alacağım. Sonra da genel müdür filan olurum artık. Aylin'in babası da terörü çok iyi kınıyormuş, makbul adammış; milli birlik lafı geçince oturup hüngür hüngür ağlıyormuş heyecanından… -Milli bayramlarda balkona bayrak bile asmıyorsunuz ama. "Sakarya Türküsü"nü de bilmiyorsun

ezbere… Hayır-hasenat işleri dersen bir sürü sabıkanız var. Aylin de sana varmaz oğlum, farkında değilsin ama onun gönlü bende ama ben yüz vermiyorum. -Nee, sahi mi lan?.. Koorkma söönmez bu şafaaak-laar da…

Dolmabahçe'nin esrarı

-Abicim, nedir bu Dolmabahçe mutabakatı denilen şey? Kimi vardır diyor, kimi çıkmış 'Yoktur, onu diyen kafayı yemiştir; olur mu lan öyle şey?' havasında. Bir de senden dinlesek; sen o toplantıya katılmıştın galiba, doğru mu hatırlıyorum?

-Kim… Ben mi? Aman kardeşim yerin kulağı var, duyan da 'essah' zanneder. Kurbanın olayım, külliyen yalan; hepten iftira. Ne sen söylemiş ol, ne de ben duydum!

-İyi de fotoğraflarınız var çarşaf çarşaf! Gugıl'a 'Dolmabahçe mu…' yazsan sürüyle sayfa, yüzlerce fotoğraf çıkıyor, İşte bak, en solda Kamu Güvenliği Müsteşarı oturuyor, adı neydi unuttum şimdi. Onun yanındaki AKP Grup Başkanvekili Mahir Ünal… Onun solunda Efkan Ala, daha doğrusu ona çok benziyor, tam emin olamadım. İçişleri Bakanı'ydı değil mi o tarihte? Tamam! Ortada, santrfor mevkiinde Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan'a çok benzeyen biri var! Tabii bıyıksız hali. Onun da yanında HDP'den Sırrı Süreyya Önder, Pervin Buldan ve İdris Baluken. Yalan mı?

-Şimdi yeğenim, canım benim. Yalan değil de yanlış desem bilmem anlatabilmiş olur muyum? Evet, kahretsin, böyle bir fotoğraf dolaşıyor ortalıkta ama yaaanlış!

-Ne yani, nasıl yanlış? O saatlerde Üsküdar İskelesi civarında Rizelilerin bir kahvesi vardır, çayı da sıkıdır ha; onun bahçesinde eski İslâmcı takımıyla beraber simitle çay içip laflıyorduk. Günlerden 28 şubat iyi hatırlıyorum. Hava soğuktu çünkü; hatta 28 Şubat esprileri filan yapıldı sonra dağılıp gittik. Ertesi gün baktım, ortalık yıkılıyor mutabakat diye…

-Siz toplantıda yoktunuz yani?

-Yav olabilir miyiz, mümkün mü? Beyefendi'nin arzusu hilâfına hem de? Şimdi diyeceksin ki o fotoğraf nasıl çekildi? Bunu bilmem. Bugün tıp gelişti, teknik ilerledi. Fotoşopla her şeyi yapıyor ihanet şebekeleri. Meselâ seni bilgisayar ortamında kaşının kılından kulağına kadar modelliyorlar. Ondan sonra Render Farm'a sokup hareket ettiriyor, konuşturuyor, hatta jimnastik bile yaptırıyorlar. Şimdi anladın mı o fotoğrafın esrarını? Montaj yani, montaj ve düblâj.

-Peki, HDP'liler kimlerle toplandı o salonda?

-Bunu kendilerine de sordum. Sırrı Süreyya bey mert adamdır. Dedi ki, 'Valla biz gittik oturduk oraya. İçeriye müteveffa Walt Disney'in çizdiği çizgi film kahramanlarından dört tip girdi. Biri herkesin tanıdığı Mickey Mouse. Öteki Varyemez Amca, üçüncüsü Varyemezin yeğeni Donald Duck, sonuncusu da Peter Pan'dı yanlış hatırlamıyorsam. Biz şaşırdık tabii.

Şaka zannettik. Galiba hükümeti temsil eden arkadaşlar trafiğe takılıp gecikti; bunlar da bizi oyalamak için görevlendirildi diye düşündük. Neşeli bir sohbet oldu, hayli gırgır muhabbet ettik filan; zaman geçtikçe biraz kızdık tabiatıyla bunlar bizimle dalga geçiyor diye. Derken efendim bir fotoğrafçı girdi salona birkaç kare fotoğraf çekti. Sonra da olmayacak bu iş anlaşıldı diye dağılıp evlerimize gittik. Hadise budur' diyor.

-Yok ya? Peki, açıklamalar yapıldı hani, on maddelik bir şey vardı?

-Vardı ama yok. Bak avcumda ne var? Bir lira. Avcumu kapatıyorum nerde lira? Yok. Aynen böyle… Anlatabildim mi şeker kardeşim?

-I-Ih, anlatamadın abi. Neden dersen, Mickey Mouse"ın Donald Duck'ın İstanbul'da işi ne; bi defa onlar çizgi roman şeysi hayalî karakterler. Hiç inandırıcı değil, kusura bakma!

-Oğlum sen ne kaz kafalı adamsın ya? Bak evladım, bu memlekette bu gibi şeyleri beyefendiden daha iyi mi bileceksin? O ne derse o olur. 'Yok öyle bir şey' dedi mi, dedi. Bitti! Ağanın lâfı üstüne lâf olmaz feodalitede. Kapiş?

-Feodalite nedir ağabey?

-Git ulan başımdan; seni adam yerine koyup anlatanda suç zaten!

Sağ'ın cenaze töreni

Sağ'ın cenaze törenindeyiz. 'Merhum'un teçhiz, tekfin ve defin işlemleri AKP tarafından yerine getiriliyor. Lokma ve helva dağıtımı gibi rutinler ise sosyal demokrat, laikçi ve sekter Kemalistler tarafından icrâ olunuyor.

Muhtemelen Meclis Başkanı Kahraman, 'Ben ne dedim ki yahu; biz bu cümleyi tâ Necib Fâzıl üstaddan beri tekrar eder dururduk. Şimdi ahali niye celâllendi anlamıyorum' diye düşünüyordur. Sağ'ın İsmail Abi'si, sağın bütün meziyet ve zaaflarını taşıyan vasatî bir örnek. Şahsi kariyerini AKP'nin meclis başkanı olarak taçlandırması onu biraz endazesiz şeyler söylemeye yöneltmiş olmalı; doğrusu pek dramatik bir final oldu.

Cemil Meriç'in ' Sağ ile Sol' adlı yazısı, henüz farkında olmadığımız dramatik çöküşün bütün ipuçlarıyla, bu iki temel kavramı anlamak noktasında dünyadan ne kadar uzak ve geri kaldığımızı da anlatıyor. Tekrar okunmalı! Kırk yıl evvel 'Bu Ülke'yi okuduktan sonra, "Biz sağcı değiliz ki, milliyetçiyiz" diye kendime ağrı kesici bir hap reçetesi yazmıştım. Milliyetçiliği sıhhat değil, geçici bir ergenlik sivilcesinden ibaret saymak gerektiğini çoğumuz hâlâ farketmedi. Milliyetçiliğin MHP'li yorumu yarım asır sonra gide gide devleti kutsayan ve devlet adına işlenen her melâneti evcilleştiren bir derekeye geldi. 'Ebter' bir nokta-i nazardır. Terör ve bölünme korkusuyla galeyana getirilen genç kuşakların kanı ve heyecanı ile nebatî bir hayat süren bir meyyit-i müteharrik.

‘Milli görüş’ mottosu ile ambalâjlanan İslâmcı-Maneviyatçı arter, demokrasinin temel kavramlarıyla içinde hayatın ve geleceğin tomurcuklandığı bir yol çizmek yerine, NFK’nın fiyakalı aforizmalarına tutunarak kendini paralize etti. Gelenekçiliğin en berbat yorumuna âşık oldu. Daha fenası ahlâkçı düşünceyi İslâm’dan tecrîd ederek Müslüman imajına zındıkların bile aklından geçmeyen bir fenalıkta bulundular. Milli Görüş çizgisinin yıllarca bayraklaştırdığı ‘Müslümanlar’ın iktidarı’ efsânesi çok kötü itibar kaybına uğradı. Müslümanlar (!) iktidar oldular ve 14 senede vara vara Faşizm’in o bildik ve berbat araçlarından başka sığınacak liman bulamadılar.

Hizmet Hareketi’nin bu günah cedvelindeki yeri, ‘devlete temessül’ arzusuydu ve en yıkıcı darbeyi, bu zaafıyla aldı. Sağ’ın bütün aşiretlerini aynı derecede kapsayan bu zaafın daha müstağni ve dervişâne bir yaklaşımla ehlîleştirilmesi gerekirdi. Nihai tahlilde Hizmet’in şahsında bugün, ‘Toplumsal İslâm’ın kamu yerlerinde görünür olma hakkı, yine Müslümanlar tarafından hoyratça mahvediliyor; oysa ki İslâm, dünyanın her yerinde alt cemaatler halinde örgütlenerek yaşamakta. Diyanet modelini, Müslümanlığı devlet dini haline getirme arzusundan ötürü eleştiriyorduk ve bu eleştiri hâlâ doğrudur. İslâm’ın devlet dini şekline konulmasının en sivri ve akılsız uygulamalarını yine bir başka cemaat (Milli görüş) haleflerinin gerçekleştirmiş olması kaderin istihzâsıdır. Bugün Hizmet’e yöneltilen nefret ve intikam kumpanyası, yarının dünyasında bilumum cemaatleri şüpheli yerine koyacağı için, cemaat hayatının köküne kibrit suyu döküyor.

Kader, biraz da yapıp ettiklerimizle yatağını bulan bir tecellîdir. Bu fikri, -üstelik çok daha iyi ve problemsiz günlerde- defalarca tekrarlamış olmanın rahatlığıyla söylüyorum: Müslümanların, başta ‘dinî’ olmak üzere her türlü (askerî, ideolojik, iktisâdî) zorbalıktan emin olabilecekleri en sağlam ‘yönetim tekniği’ liberal laiklik uygulamasıdır ve laikliğin ferde sağladığı hukuki korunma zırhına en ziyâde Müslümanların ihtiyacı var. Bu cümlenin kısaca ‘tam tekmil demokrasi’ olarak anlaşılması daha uygun olur. Başta temel hakların dokunulmazlığı; ferdin cemaat ve cemiyet karşısında daha fazla önemsenip korunması; hukuk devleti fikri ve elbette inanç ve fikir hürriyetlerinin devlet garantisinde olması mânâsında laiklik.

Şimdi, ‘er kişi niyetine!’

O stil!

Yeni Hayat’ın dünkü nüshası 20 sayfa; bunun üç sayfası spora daha doğrusu futbola ayrılmış. Doğrusu çok lütûfkâr bir tahsis. Yayın yönetmeni ben olsam futbola ‘kafadan’ üç sayfamı hebâ etmek yerine hakikaten üzerinde durulmaya değer bir sportif hadise olduğunda her hangi bir sayfada yer verirdim ve bu da benim niçin asla bir gazetede GYY olamayacağımı gösterir!

Önceki günün tek ‘sportif’ olayı GS futbol kulübünün Dumankaya şirketiyle yaptığı sponsorluk anlaşmasını alelacele tek taraflı iptal etmesiydi; nitekim Meydan gazetesi, ‘Bir aslan miyav dedi’ manşetiyle şâheser bir değerlendirmeyle taşı gediğine koymuş. Bravo! Hakkını yemeyelim, bizim gazete de haberi manşet üstünde ama daha kuru ve resmi bir üslûpta görmüş.

Belli ki GS yöneticilerinin yüreği fena kabarmış. Kulüp bilançosunun dibe vurduğu bir dönemde, Dumankaya’nın üst yöneticilerinden bazısı gözaltına alındı diye apartopar bilmem kaç milyon liralık anlaşmanın iptali, yönetimin fena halde telâşlandığını gösteriyor. Ee, korku dağları bekliyor azizim! Tutuklama kararı aldıranların hesabı tam olarak bu olmalı: Sosyal izolasyon. Siyasi bir kararla bir anda selamsız-sabahsız kalıvermek, şirket marka değerinin hızla yere çakılması, kesinleşmiş mahkeme kararı olmaksızın insanların, kurumların itibar ve haysiyetini ‘arkadan’ bıçaklamak.

İktidar sağ olsun, ‘bir hukuk devleti nasıl olur’u henüz gösteremedi fakat hukuk devletinin niçin ‘her eve lâzım’ bir anayasal gereklilik olduğunu mükemmelen ispat etti; eh, bu da bir hizmettir!

GS ile gönül bağımı bundan üç-dört sene evvel kesmiş olmanın uzak görüşlülüğü ile bahtiyarım ve bu kararın sebeplerini uzun uzadıya tahlile tenezzül etmeyeceğim. Hemen belirteyim ki aradığım üst değerler manzumesini taşıyan bir başka kulüp yok. Bir ara Beşiktaş’a sempati duymaya başlamıştım; onların da başkanı hayal kırıklığı uyandırınca futboldan iyice soğudum, şimdi geçici olarak Paris Saint Germain’i tutuyorum!

Kayda değer bir başka ‘sportif hadise’, çizgi hakemine arkadan saldıran Trabzonlu taraftarın, ertesi sabah salıverilmesiydi. Hrant Dink’in katili de sessizce arkadan yaklaşmış müteveffayı ensesinden vurmuştu. Silahsız, korumasız ve saldırıdan habersiz insanlara arkasından saldırmak, millî ve mânevi değerlerimizle mutabık bir ‘stil’ olabilir mi? Peki, iktidar hışmına uğrayan kurum ve kişilere yönelik itibar cellatlığına hariçten kursiyer yazılmak nasıl bir stildir acaba?

Gediz Üniversitesi senatosu, Türkiye’nin akademya tarihine geçecek şâheser bir karar almış on gün kadar önce. Yer müsait olsa, aynen iktibas etmekten büyük zevk duyardım. Hukuk fakültesi de bulunan bu üniversitenin senatörleri özetle diyor ki, Biz, devletimize, milletimize ve milli değerlerimize sımsıkı bağlı bilim insanları olup… legal görünümlü illegal yapılarla hiçbir bağımız yoktur. Sicilimiz ortadadır. Biz milli güvenliğimize kasteden bu yapıyla ilişkilendirilmekten ötürü çok üzülüyoruz.

Ve bana ‘stil benzerliği’ni hatırlatan bir cümle var ki, aynen şöyle: “Başbakanlık Genelgesi ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde, milli güvenliğimizi tehdit eden, FETÖ/PDY dâhil olmak üzere, tüm örgüt ve yapılarla irtibatı tespit edilecek Üniversitemizde kim varsa,

gerekli işlemlere derhal başlanılacaktır. Bu kapsamda Devlet kurumlarımızın destek ve yardımlarını da bekliyoruz."

Bu karar hakkında yorum yapmak, iyi bir espriyi anlaşılmadı diye yeniden anlatmaya kalkışmak gereksiz ve dramatik olur. Sadece 'stil benzeşmesi'ne dikkat çekmek istiyorum. En savunmasız ânında, özellikle arkadan vuran ve güç sahiplerine, 'aman beni diğerleriyle karıştırmayın, ben öpülecekler listesindeyim' vurgusu yapmak için telâştan eli-ayağı birbirine karışmış bir stil!

O stil!

2016

30 Mayıs

Hoca kızacak ama… Yeni Hayat Gazetesi

27 Mayıs

27 Mayıs hürriyet ve anayasa bayramı! Yeni Hayat Gazetesi

26 Mayıs

Bu de'vâ ne de'vâsıdır? Yeni Hayat Gazetesi

25 Mayıs

Ekmek-köfte sorunsalı Yeni Hayat Gazetesi

23 Mayıs

Şu milliyetçi yüzer-gezer oylar Yeni Hayat Gazetesi

22 Mayıs

Demir nasıl tavlanır? Yeni Hayat Gazetesi

20 Mayıs

Fos çıkması muhtemel bir muhalefet analizi! Yeni Hayat Gazetesi

19 Mayıs

Karyola! Yeni Hayat Gazetesi

18 Mayıs

Bilinmeyen bir gök cismi Türkiye'ye doğru yaklaşıyor Yeni Hayat Gazetesi

16 Mayıs

Hermafrodit deve! Yeni Hayat Gazetesi

15 Mayıs

'Kirpiğin kaşına değdiği zaman' anlayacaksın… Yeni Hayat Gazetesi

13 Mayıs

Muhtar akademisine doktriner ve pedagojik bir yaklaşım denemesi Yeni Hayat Gazetesi

12 Mayıs

Kargo politikası Yeni Hayat Gazetesi

11 Mayıs

Böyle buyurdu 'Devlet' Yeni Hayat Gazetesi

09 Mayıs

Ee, halkım; noolcek şimdi? Yeni Hayat Gazetesi

08 Mayıs

'Naif' bir helâllik meselesi Yeni Hayat Gazetesi

06 Mayıs

Monarşilerde âdet budur... Yeni Hayat Gazetesi

05 Mayıs

Vatan Ana'ya sitem Yeni Hayat Gazetesi

04 Mayıs

Dramatik tercih: NFK-Topçu! Yeni Hayat Gazetesi

02 Mayıs

Parallelus mortem! Yeni Hayat Gazetesi

01 Mayıs

Formül Yeni Hayat Gazetesi

Formül

Yeni Hayat'da yazmaya başlarken, Zaman'da olduğu gibi gündem ve gündelik politika dışında konularla, okuyucuya bir hafta sonu olsun nefes aldırıp gülümsetmek arzusundayım. Aşağıda okumak külfetine katlanacağınız yazı her ne kadar siyasetle ilgili görünüyorsa da, biraz sabredebilirseniz sizi eğlendireceğimi vaad ediyorum.

Akademisyenler niçin devlet adamı olmamalıdır?

Sayın başbakanımız Ahmet Davutoğlu, bildiğiniz gibi akademisyendi ve uzun yıllar iktidara stratejik konularda danışmanlık yaparak siyasetin kenarında durdu. Sonra Dışişleri Bakanlığı'na getirildi ve Türkiye'nin Ortadoğu, özellikle Suriye politikalarına yön veren adam olarak öne çıktı. Kendisi ve iktidar taraftarları pek hatırlamak istemese de bugün Türkiye'de 2,5 milyondan fazla Suriyeli göçmeni zoraki misafir etmemize, güneydoğu sınırlarımızın kevgire dönmesine ve Kilis'e habire birilerinin roket yağdırmasına yol açan stratejik ve diplomatik manevralar hep onun imzasını taşıyor. Eğer dış politikada başarısızlık diye bir kavram varsa bu kavrama verilebilecek en iyi örnek Sayın Davutoğlu'nun Suriye hakkındaki öngörüleridir.

Ahmet Davutoğlu'nun Stratejik Derinlik isimli 'efsânevi' kitabından birkaç sayfa karıştıranlar, onun Lord Curzon, Churchill, De Gaulle, Roosevelt ve Henry Kissinger'den sonra diplomasi dünyasında hızla yükselen parlak bir yıldız olduğuna hükmedebilirlerdi. Bu tatlı illüzyon, Davutoğlu'nun aktif siyasi kariyeriyle birlikte dramatik bir hayal kırıklığına dönüştü.

Bugünlerde sosyal medyada dolaşan bir gazete kupürü, Sayın Davutoğlu'nun dış politikayı nasıl kavrayıp stratejik hedefler çizdiğine dair çok zihin açıcı bir örnek teşkil ediyor. 1997 yılında Yeni Şafak gazetesindeki köşesinden alınan şu satırları şimdi hep birlikte okuyalım:

A+b, eşittir : Booom!

"Bir ülkenin gücü değişik şekillerde tanımlanabilir. Klasik ve teknik bir tanımlama yapmak istenirse, sabit verileri (SV) tarih (t) coğrafya (c) ve nüfus (n) olarak, potansiyel verileri (PV) ekonomik kapasite (e), teknolojik kapasite (tk) ve askeri kapasite (a) olarak tanımlarsak bir ülkenin gücünü şu formülle gösterebiliriz: G=(SV+PV) X (SPXSİ). Bu formülde SP stratejik planlamaya, Sİ siyasi iradeye tekabül etmektedir. SV=t+c+n ve PV=e+tk+a olduğu için formülün açılımı G={(t+c+n)=(e+tk+a)} X (SPXSİ) şeklindedir."

Formüller, ‘genel geçer’ ve evrensel özellik taşırlar, öyleyse biz de bir an için, bu dâhiyane formülü duvara toslayan Suriye meselesine uygulayalım ve nelerin yanlış gittiğine göz atalım.

Davutoğlu’nun güç formülü şöyleydi: Ülke ve devlet olarak gücümüzü bulmak ve ölçmek için naapıyoruz? Önce sabit verileri ele alıyoruz. Sabit veriler (yani SV), tarih+coğrafya+nüfusun toplamıyla birlikte potansiyel verilerin (PV) bir araya getirilmesinden oluşmaktadır. Peki, PV’nin, yani potansiyel verilerin içinde ne var?

Son derece basit, üstad formülü vermiş zaten: PV= e+tk+a. Yani ekonomik kapasite, artı teknolojik kapasite, artı askeri kapasite…

Sabit ve potansiyel verileri topluyoruz, toplam ülke gücümüz ortaya çıkıyor; bunların toplamını siyasi potansiyelimizle siyasi istikrarımızla, pardon siyasi irademizle çarpınca nooluyor?

Booom! … Kafanız karıştı ve hiçbir şey anlamadınız değil mi; zaten bu güzelim formülün neticede güme gidip sosyal medyaya kakara-kikiri malzemesi olmasının başlıca sebebi şu basit formülü bile olsun anlamayacak kadar matematik zekâsından ve stratejik akıl yürütmekten piyade kalışımızdır. Basit seviyede matematik mantığınız olsaydı (tıpkı benim gibi!) o’saat olayı çözerdiniz. Okul günlerinden kalma bir aksiyomu tekrar hatırlatmam gerekiyor: Bir formül asla yanlış olamaz; eğer problemi çözemiyor veya yanlış sonuca varıyorsanız formülü kuran dehâdan şüphe etmek kimsenin aklına gelmez; yanlış sizdedir; nitekim az sonra ben de size kendime göre bir memleket kurtarma formülü takdim edeceğim bizzat.

Suriye’nin haritadaki yeri yanlış olmasaydı, görürdü gününü…

Ahmet Hoca’nın formülü mükemmel; bağıntılar kusursuz, elemanlar büyük bir ustalıkla analiz edilmiş. Kabahat, Nasreddin Hoca’nın göle maya çalması gibi sadece harflerle ifade edilen sosyal kavram ve olguların sayıya dönüştürülmesindeki öngörülemezlikte.

Örnek veriyorum: t, tarih demekti; peki, kaç birim tarih, ne kadar, kaç kilo, kaç metre, kaç zafer, kaç mağlubiyet, kaç yıl? Belli değil. Hoca burada ‘tarih’ derken neye imâda bulunuyor? Tarihimizin şan, şeref ve zaferlerle dolu oluşunu denkleme küüt diye yerleştiriyor. O tarih ki sayıya gelmez; bir ruh halidir o, bir ürperiştir, bir vecddir, hatta biraz da gazdır; “Hadi aslanım, yürü yiğidim, ya şehit ol ya gazi, ölmek var dönmek yok, ecdat bu vatanı bize nasıl emanet ettiyseee…” gibi elementlerin bir araya geldiği gaz halinde bir bileşimidir. Denklemin kötü sonuç vermesinin başlıca sebebi, olgudan ziyade duygunun hesaba konulmasıdır bana göre.

(c), Yani coğrafya daha ölçülebilir bir kavram tarihe göre. Hoca burada 778 bin küsur km2’den bahsetmiyor tabii, Türkiye’nin jeopolitik öneminden ve son derece alengirli

komşulara sahip olmasına yollamada bulunuyor; nitekim bu denklemin Suriye krizinde hava kaçırmasının küçük bir sebebi var: Suriye ile güney komşusu olmamız! Hiç şüpheniz olmasın ki Suriye, yer itibariyle Orta Afrika dolaylarında veya Pasifik okyanusunda olsaydı biz çoktan muhalifleri destekleyerek Suriye'ye demokrasiyi getirmiş ve Esat'ı devirmiştik bile!

Üzüm salkımı modeli aile tipine geçseydik…

Moralimizi bozmuyor, devam ediyoruz: Nüfus! Evet, nüfusumuzla daima övünmüşüzdür ve eksi bakiye veren moruklamış Avrupa'ya göre nüfusumuzun maşallahı bulunuyor. Hele bir de üçüne-beşine bakmayıp çekirdek aile modelinden üzüm salkımı modeli aile tipine geçmiş olsaydık bugün Çin'i ile geçmiştik!

Bir de nüfusumuza adam gibi eğitim ve iş imkânı sağlayabilsek yok mu, kimse bileğimizi bükemeyecek ama hep o nüfus kontrolü ihanetini çıkaran şerefsizlerin desisesidir bu… Ve fakat yine de nüfus itibariyle Suriye'den, Gürcistan'dan Yunanistan'dan filan iyi durumdayız. Net!

Ekonomik kapasitemize geliyorum: Kapasitemiz fena değil, ümit vadediyor ama ekonomi bir gün iyi bir gün kötü. Aslında para olsa ekonomiyi düzeltmek zor değil ama yokluğun gözü kör olsun…

Geriye kalıyor siyasi irade! Yoo, siyasi iredemize kimse söz söyleyemez! Bizdeki siyasi irade muazzam. Hele bunun bir de milli irade ile âhenk içinde olduğunu düşünün; formülü filan da gerek yok. Şöyle imâlı imâlı sertçe öksürsek, Suriye'de Esat korkudan tebdilini şaşırır, Rusya'ya kaçar canını kurtarırdı da…

E, niye kaçmadı peki, niye devrilmedi? Hani iki haftada Şam'da Cuma namazı kılacak, Emeviye Camii minberinde kılıçla hutbe verecektik? Nooldu?

Sert öksürük teorisi!

Aynen şöyle oldu: Davutoğlu, formülünü dönemin başbakanına götürdü. Dönemin başbakanı birkaç kere okuduysa da bir şey anlamadığı için, 'Tamam iyi olmuş, fıstık gibi formül, şöyle sıkı bir öksürürsek Esat, ferri yefirru firâren deyip kaçacak anladığım kadarıyla' dedi ve bizimkiler öksürük gücümüze, tarihi gaz stoklarımıza, nüfusu artırma yolundaki şevkimize ve ekonomimizin bir gün iyi olabilme ihtimâline güvenerek Suriye'nin içişlerine müdahale ettiler.

Kağıt üstünde her şey mükemmeldi ancak son anda minik bir teknik arıza ortaya çıktı.

Öksürmesine gayet sert öksürüyorduk ama öksürme irademiz, nefes borusu nâhiyesinde korkutucu bir sayhâya dönüşüp top gibi gürlemek yerine, inlemeyle ağlama karışımı cılız bir

cayırtı şekline tezahür ediyordu; bu yüzden Esat ne kadar kararlı olduğumuzu anlamadı ve dayılandı.

Burun bükmeyin hemen; benim bir türlü gümbürdemeyen öksürük teorimle Davutoğlu'nun yukardaki formülü arasında bilimsel yaklaşım bakımından öyle aman aman bir bilimsel fark bulunmuyor: İkisi de sosyal bilim denilen birikime eşit derecede uzak!

Gökte yıldız ararken…

Tam bu satırları kaleme alırken Davutoğlu'nun parti içindeki otoritesini sıfırlayan bir politik manevra vuku buldu; anlaşıldığı kadarıyla yakın bir tarihte Davutoğlu başbakanlığa veda edecek ve tahminen kürsüsüne dönüp, 'formülün neresinde hata yaptım?' diye kendini didikleyecek.

Onu zahmetten kurtarmak için formülü ıslah etmeye karar verdim. Formülün küçük bir eksiği var: Basiret, uzak görüşlülük ve akıl çarpanı eksik!

Eskilerin, "Terzi söküğünü dikemez" diye bir sözü vardı; Ahmet hoca strateji ilmindeki mütebahhiresini, biraz da kendi hâlinin encâmı için çalıştırsaydı, en azından Türkiye'yi cihan imparatorluğu yapamasa bile bu durumlara düşmezdi diye düşünmekteyim şimdi.

Parallelus mortem!

-Aloo, evvelen ve bizzat PDY, PYD YPG, LPG, PKK, ABD'ye lânetullahialeyhim ecmâin! Esselâmüaleyküm ve rahmetullah ve berekâtüh! Emmâ bâd'ü feyâ ibâdullah! Bu ayaklar ayak değil hoca; aklını başına devşir. Paralel yapıyla mücadelemiz sonuna kadar sürecektir!

-Paralel yapı da dâhil, size olan sevgi ve saygımı hiçbir odak test etmeye kalkışmamalıdır. Ben sadece eften-püften bazı anayasal yetkilerimi kullanayım demiştim ama neticede paralel yapının canına okuyacağız inşallah efendim.

-Kendi kendine bazı atamalar filan yapmaya kalkışıyormuşsun diye haber getiriyor minik kuşlar; PDY ve FETÖ'yle de yarım ağız mücadele ediyor diyorlar. Karışmam ha!

-İftira efendim; her sabah evden çıkıp ofise giderken içimden paralele verip veriştiriyorum. Sıtmayla mücadele bir, paralelle iki…

-Oğlum bu kahve soğumuş, tazelet şunu… Ha, hâlâ telefonda mısın? Sana söylemedim. Bak açık ve net söylüyorum, anayasayı, kanunu filan bırak. Okuma bu gibi zararlı neşriyatı. 'Yetkilerim var; kullanırım arkadaş' diye gaza getirme kendini. Allah bu paralel'in bin türlü cezasını versin tamam mı?

-Anlıyorum efendim. Paralel yapı hâlâ çok tehlikeli. Kazıyoruz kazıyoruz, söğüt fışkını gibi yeniden türüyorlar ama istirham ederim aziz büyüğüm. 'Yeni anayasada laiklik olmamalıdır' lâfını da onlar söyletmedi ya? Yine de kahrolsun paralel yapı ve bilumum sempatizanları!

-Paralelizm Türklük ve İslâm dünyasının en büyük düşmanıdır; göründüğü yerde ezilmeli! Bu laiklik tartışması fuzûlî yere başlatıldı, farkındayım. Ona tembih ederim ben, sen karışma. Zamanlaması biraz şey oldu onun. Seni alâkadar etmez. Sen işine bak, tamam mı?

-Kahrolsun paralel yapı ve onun yerli, yabancı, çokuluslu, tek uluslu bilumum işbirlikçileri! Efendim, sizin de isabetle az önce altını çizdiğiniz üzere ben sadece ve sadece işimi yapmaya çalışmaktayım. Paraleller durumu size nasıl aksettiriyorlar bilemiyorum tabii. Parallelus mortem!

-Ne diyon be sen, öyle vıdı vıdı. Bana bak bana öyle hocalık mocalık sökmez anladın mı? Bin misli iade ederim. Paralel'e ölüm!

-Benden de efendim. Yanlış anladınız, bendeniz tekrara düşmemek için 'paralel'e ölüm' cümlesinin Latincesini şaapmak istemiştim de…

-Türkçeyi becerdin de Latincesi mi kaldı yahu? Bak, atadığın kişiler arasında hâlâ paraleller var. Sen onları gebertmek yerine çaktırmadan tapulu mülkümü parsel parsel üzerine geçirmek istiyorsun be… Senin mülkiyet hakkına saygın kalmadı mı evlâdım?

-Kahrolsun Paralel teşkilât ve müşterekleri! Estağfurullah efendim. Fakat bir mevzuyu dikkatinize arz ederim; geçenlerde ofiste zımba teli bitmiş. Arkadaşlar, 'talimat verseniz de biraz zımba teli ve plastik dosya mubayaasında bulunsak' dediler. Olur dedim. Hemen size yetiştirmişler efendim; nitekim alamadık. Anlıyorum ki paralel örgütün provokasyonudur. Paraleller asit kazanına!

-Amin! O konu bana geldi; baktım, son olağan görüşmemizde zımba teli mevzuu geçmemiş. Bana önceden bildireceksin; ben hallettiririm. Okey? Bunlar on paralık şeyler lâkin olmuyor hoca olmuyor, iki keçiyi bile güdemedin yahu. Atama yetkini alıyorum elinden yarından tezi yok; kendine medya filan da yapıyormuşsun. Yakışıyor mu sana? Biz ne dedik, sen ne yaptın: Oynadın güldün, âkıbetini buldun!

-Paraleller için yaşasın cehennem; aman efendim merhamet buyurun. Hiç olmazsa milli bayramlarda filan birkaç şiir okusam…

-Üsteleme çocuğum, o iş bitti. Sakın cazgırlığa da kalkışma; çekerim altından iskemleyi. Hadi bakayım, uza şimdi. İnlerine gireceğiz inlerine!..

-Başüstüne efendim, nasıl tensip buyurursanız. Bunlara su bile yok su!

Dramatik tercih: NFK-Topçu!

Türkiye'de 'muktedir sağ'ın bugün itibariyle fikir ve ilham babası Necip Fâzıl'dır ve 'üstâd'ın, sağın bütün ekollerinde saygıyla anılır, gerektiğinde gösterilir; bunun en bâriz örneği, kavgalı komisyon toplantısında Oscar Wilde'dan bahseden vekile, AKP'li mevkidaşının, "O kim ya… Biraz da Necip Fazıl'dan söyle." çıkışması teşkil etti.

NFK'nın şairliğine ve yanında kimseler yokken sessiz kitleler adına verdiği mücadeleye benim de büyük saygım var; ama 'fikir adamı' olarak aynı kanaati taşımıyorum; ayrı mesele.

Bilumum ekolleriyle sağ, yani muhafazakâr cenahın bugün fecî bir fikrî mağlubiyete uğramış olmasının kökünde, vaktiyle yanlış bir tercihte bulunması var bana göre. Aynı kuşağa mensup iki fikir adamı, yani NFK ile Nurettin Topçu arasındaki tercihte kitleler Necip Fâzıl'ı seçti.

NFK cerbeze adamıydı; müthiş bir karizmaya sahipti. Hitabet kudreti benzersizdi. Büyük şairdi ve kitlelerin önüne düşüp sağına-soluna bakmadan mücadele bayrağı yükseltecek bir eylem cesareti vardı.

Topçu'da hırs yoktu

Nurettin Topçu'da 'Bayrak adam' olma insiyâki ve hırsı yoktu. Öğretmendi, ders verirdi. Hayatı, felsefenin kendisine öğrettiği araçlarla değerlendirmek âdetindeydi. Kitleleri heyecanlarından yakalayıp tutuşturacak bir hitâbeti yoktu. Heyecana değil, fikre ve ruha yönelmişti.

Şüphesiz her ikisi de dindar kişilerdi; Allah ikisine de rahmet etsin. NFK dinde heyecanın şairiydi; Topçu derûnîliğin ve içe gömülüşün fikir adamı. NFK'nın tarzı 'görünür olmak'tı; Topçu 'mahviyetkâr'. NFK, kitlelere ulaşmak istedi ve başardı; Topçu 'ferd'i temel birim kabul ederdi ve tabiatiyle az öğrencisi oldu.

Her ikiside kaçınılmaz bir şekilde siyasetle iltisaklı idi: NFK, dünyanı mihverinden tutup sarsabilecek kadar güçlü bir hareketin ideologu, akıl babası olmak dâvasındaydı; Topçu, her disipliner felsefeci gibi siyasi meseleyi kenardan seyretmeyi seçti.

Bu hususta en güzel değerlendirmeyi şüphesiz başta Orhan Okay hocamız olmak üzere Topçu'nun hayrülhalefleri yapmaya ehildir. Benimki sadece bir düşünce temrininden ibaret.

Sağ, Necip Fazıl'ı tercih etti

İktidara susayan sağ, bir 'meydan şairi' olarak NFK'yı seçti; Topçu, aile yâdigârı bir uzak akrabanın sararmış fotoğrafı gibi geride kaldı –ki öyle isterdi galiba-. Topçu modeli seçilseydi

bugün bir Milli görüşü ekolümüz, MHP'miz, AKP'miz olmayacaktı; muhtemelen dindarlar iktidar da olmayacaktı ama bana öyle geliyor ki kalite itibariyle daha güzel şeyler olacak, belki ellerimiz daha temiz kalacaktı.

Birkaç sözünü aktarmak istiyorum; muhtemelen ne demek istediğimi daha iyi izah edecektir:

- Kur'an harikası olan ilâhî ahlâk, İslâm diyarında çoktan gömülmüştür.
- Felsefe olmazsa Büyük Kitabı hakkıyla anlayamazsınız; sadece ezberlersiniz. Kur'an, Allah'ın kitabı; felsefe ise bizim onu anlayacak olan şahsiyetimizin örgüsüdür.
- Bizler bir ahlâk tarihinin çocuklarıyız; ne ırk, ne iktisat endişeleri ahlâkımızı sarsamaz.
- İlim ve ahlâk aynı kökten çıkar, biz bunu bilemedik.
- Zalimler arasında en çok bizi kurtardığını söyleyen eller bize zulmediyorlar: Devletliler, servetliler, kuvvetliler.
- Hak kuvvette, haysiyet alışverişte, din, ekseri hocaların dini satan ellerinde esirdir. – Gördük ki, cemiyet şahsiyetsizdir, kaderci ve taklitçidir, örflerle yaşar, uysallıktan hoşlanır, maddeci ve efsanecidir, kuvvetle korkunun esiridir. Buna karşılık kendini bulan ferdî ruh, şahsiyet sahibidir, yaratıcıdır, isyan edicidir ve ahlâk değerleriyle yaşar, hakikatler peşinde idealisttir, merhametle aşkın kahramanıdır.

Vatan Ana'ya sitem

10 Yıl önce Aksiyon dergisinde, "Türk Bayrağının bize ettikleri" başlıklı bir yazı kaleme almıştım; yazı, olur olmaz yerde bayrak açmanın, daha doğrusu bayrağın arkasına geçerek hasımlara oradan hücum etmenin yanlışlığına dikkat çekiyordu. Bugünlerde adı çokça geçen bir vakfın, seri tecavüzle suçlanan ve apar-topar 500 küsur yıla mahkûm edilen birinin yargılanmasından önce vakıf tabelasını büyük boyda bir Türk bayrağı ile perdeleme fotoğrafını görünce kalbim burkuldu. Bir bayrağın izzeti böyle berelenir.

Bayrak bir kamuflaj malzemesi oldu, hepimizi temsil eden bir sembol olma vasfı epritildi; bu tutum utanç verici. İşlenen cürümleri örtmek için kötüye kullanmadığımız hangi üst değer kaldı? Bütün dini ve millî alâmetler, siyasi vuruşmanın en pestenkerani âleti oldu.

Pekâlâ başlamayabilecek bir savaş maalesef uyandırıldı; bu savaşta tarafların ortak özelliği, TC nüfus kağıdı taşımasıdır ve savaşın kayıpları her gün farklı bayrak veya alametlere sarılı tabutlarla ailelerine teslim ediliyor. Karşı tarafın (!) kayıpları, Genelkurmay'ın resmi bildirilerinde iki veya üç haneli rakamlarla özetlenip geçilirken bizim çocuklarımız (!) için devlet daha farklı ve özel bir merasim rutini uyguluyor.

Onların çocukları ve bizim çocuklarımız! Ne kadar kırıcı, ne kadar yaralayıcı kelimeler bunlar! Hainlik veya kahramanlık işporta tezgâhında. Her mahalle, her sokak kahraman ve hainle dolu. 'Bizden-onlardan' ayrımı başladığında, iç savaş psikolojisine geçmişiz demektir. Vatan anamız, yine evlâtlarının kanını talep ediyor ve ancak böyle varoluş döngüsünü tamamlayabileceğini dillendiriyor. Daha beteri, herkes ama herkes kavgada taraf olmaya

davet ediliyor: Bizden değilsen onlardansın! Kaçış yok, bir sükûnet ve temkin adasına çekilmeniz imkânsız. Ne kadar kolay, tehlikeli derecede ucuz ve yıkıcı bir davet bu…

Hepimiz beraber yaşasak olmuyor mu anne?

Kilislilere dağıtılan, 'Roket saldırısı esnasında alınacak tedbirler' broşürü gibi şehit cenazeleri konusunda da, muhtemelen yazılı olmayan bir yönetmeliğe riayet ediliyor. Öncelikle şehidin evine büyük boyda bir Türk bayrağı asılıyor. (O derme-çatma gecekonduyu neredeyse tamamen örten bayrağı hatırladınız değil mi?) Şehit yakınlarına, cenazede giymeleri için ya bir resmi üniforma veya başlık veriliyor. Şehrin en büyük camisindeki cenaze namazında yörenin politikacı ve bürokratları hazır bulunup taziyede bulunuyorlar. Acıdan kavrulmuş anneler, eşler, çocuklar tabutlara sarılıp ağlarken, kalabalık tekbir ve tehliller getiriyor. Din görevlileri, fazlaca profesyonel ve beylik bir ses tonuyla şehit için helâllik diliyorlar. "Şehitler ölmez, vatan bölünmez." sloganlarıyla tören görüntüleri tamamlanıyor ve ikinci şehidin cenazesine geçiyor kameralar. Aynı kurgu tekrarlanıyor.

Olmadı bir türlü; evlâtlarının kanıyla beslenmeye ihtiyaç duymak yerine onları onurlandıran, eğiten, şahsiyet kazandıran, iş sahibi kılan bir ülke inşa edemedik. Birbirimize beslediğimiz derin nefret ve ayrılık duygusu, dışa bağlı şer güçlerinin fesadına galebe etti. Yurttaşını, devleti karşısında haysiyetli ve serbest fikirli bir fert kılan demokrasiye, köyün iffetsiz düşkünü, orta malı bir kahpe muamelesi reva gördük; ona hiç ama hiç inanmadık, güvenmedik, desteklemedik. İşte şanlı meclisimiz, muhalefeti ve iktidarı ile elele verip, halkın oyuyla oraya gelmiş vekillerine devletin çivili sopasını göstermekte tereddüt etmedi ve bu arada CHP ne hazindir, hemen fabrika (kuruluş) ayarlarına dönüverdi.

Ah anne ah!

Monarşilerde âdet budur...

Ahmet Davudoğlu'nun başbakanlıktan 'azli', biraz Osmanlı tarihi bilenler için 'monarşi geleneği'ne tıpatıp uygundur. İsteyenler Mehmet İpşirli Hocamızın DİA için kaleme aldığı 'Sadrazam' maddesine bakabilir ve çok aydınlatıcı bilgilere ulaşabilirler. Padişah, kulları arasında münasip gördüğüne 'sadâret'i verir ve gerektiğinde de kimseye hesap verme mecburiyeti hissetmeksizin azlederdi. Yer darlığı sebebiyle ve sadece bir nümûne olmak üzere Abdülaziz'in Mahmut Nedim Paşa'yı sadrazamlığa tayin ettiği Hatt-ı hümâyunu okuyalım:

"Bu kerre Ali Paşa'nın vukuu vefâtına mebni, senin mücerreb olan evsâfı dirâyet ittisâfın cihetiyle hizmeti celile-i sadâreti her surette hüsn-i ifâ edeceğin indimizde meczûm ve mütehakkak bulunduğundan, mesned-i sadâret, uhde-i istihâline tevcih ve ihâle kılınmıştır. Tafsilden müstağni olduğu üzere kâffe-i mesâlih-i saltanat-ı seniyyemizin mihveri lâyıkında hüsn-i idaresile her vechile matlûb ve mültezemim olan emr-i ıslahatın devam ve terakkisine

vükelâmızın umum hey'eti ile bil'ittihad sarf-ı makderet olunması me'mul ve müntazardır. Hemen Cenâb-ı Rabbilâlemin cümlenin mesaisini, makrun-ı tevfik buyursun. 22 Cümâdelahir 1288."

Arada geçen hadiseleri geçiyor ve aynı sadrazamın nasıl azledildiğine yine aynı kaynaktan bakıyoruz (M. Zeki Pakalın, Mahmud Nedim Paşa, Ahmed Said Matbaası, İst., 1940). Hadiseyi, Abdülaziz'in serkurenâsı Hafız Mehmed Bey naklediyor:

"Efendimiz[in] 'Ne yapacağız? Bu herif, devlet ve milletin başına büyük bir felâket getirecek' buyurmaları üzerine, 'Hiç yapacak bir şey yoktur. Emir ve ferman buyurursanız gider, möhr-i hümâyununuzu alır ve Bâbıâlinizden taşra atarım' dediğimde, 'Haydi git, icâbına bak' buyurdular. Bir saika-ı hevlnâk gibi Bâbıâliye geldim. Hain-i bed girdâra mülâkî olduğumda, "Möhr-i hümâyunu almaya geldim' dedim. Diz çökerek 'Aman evlâdım, beni parçalarlar, bana sahib ol' dedi. Möhr-i hümâyunu aldım, çıkdım."

Azlin duyulması üzerine şair Abdülhak Hamid'in, "Mahmud yine düşmüş, kalkmaz olsun" diye yazdığı rivayet olunur…

Bu azil kurgusunun onlarca örneği vardır. Sadece 1876'dan sonra 48 sadâret değişikliği olmuştu (İpşirli, agm.) Mutlak monarşide kaide şudur: Padişah bir görevi nasıl verdiyse öyle de alır. Eylem ve kararlarında lâyüsel ve müstakildir (yani kimseye hesap vermez). Sadrazam da, başkalarına değil sadece padişaha karşı sorumludur. Nokta!

Vekil dokunulmazlığının kaldırılması projesine CHP'nin 'cumburlop' atlamasından sonra artık nasıl bir parlamentodan, yasama uzvundan, kuvvetler ayrılığı ilkesinden söz edilemeyecekse, Davutoğlu'nun bir MKYK darbesiyle parti genel başkanlığından ve başbakanlıktan -haşlanmış etin kemikten sıyrılması gibi kolaylıkla- uzaklaştırılmış olması, bir siyasi parti sıfatıyla AKP'nin de artık bir tüzel kişilik olarak mevcut bulunmadığını gösteriyor. Sayın cumhurbaşkanının muhalefet partileri üzerindeki düzenleyici iktidarının gücünü zaten görüyorduk. Şimdi AKP de aynı irâde-i seniyye ile siyasi bir mevta şekline bürünmüş oluyor.

İbret alınmazsa, tarih, işte böyle dönee döne tekerrür eder; işte şimdi yine 1.5 asır sonra yeniden bir devr-i Abdülaziz Hân'ı idrâk etmekteyiz. Siyasi partiler etkisiz, parlamento yok hükmünde, yargı yine Feriye Sarayı'na merbût. Matbuat, 'Fehâmetpenâh'ın kitâbet kalemi hüviyetinde. Efkâr-ı umûmiye derseniz, "Aman istikrârımıza halel gelmesin; aman Moskof tehdidine mâruz kalmayalım. Pâdişahım çok yaşa" kaderciliğine lengerendâz!

Siz yine de tarih dikkatinizi Kut Zaferi'ne yoğunlaştırınız efendim. O gün İngilizleri nasıl dövmüştük ama…

‘Naif’ bir helâllik meselesi

‘Naif’ kelimesi artık Türkçeye yerleşti. Türkçenin zenginliğini savunan biri olarak elbette dilimizde yerli kelimelerin çoğunluk teşkil etmesini isterim ama yabancı dilden gelen kelimelere karşı düşman değilim. Dilimizde öyle kelimeler var ki, bir başka menşeden geldiğini unutmuşuzdur; meselâ ‘pantolon, pasaport, iskele, iskelet, iskemle, dümen, tablet, tablo ve daha niceleri… Arapça ve Farsçadan Türkçeye misafir edip dilimizin ses âhengine uydurduğumuz kelimeler ise hesaba gelmeyecek kadar fazla.

‘Naive’, Latince kökten batı dillerine serpilmiş bir kavram. Batı dillerindeki karşılığı şu anlamlara geliyor: Toy, tecrübesizlik, saf, ağzı açık [kalmak], çaylak, çocuksu, bön, denenmemiş, sade, tabii halinde iken öylece kalmış olan.

Bu kelime dilimize önce bir sanat tarihi kavramı olarak girdi. Hiç akademik eğitim almadığı halde iyi resim, beste veya heykel yapabilen insanları nitelemek için kullanılırken sonradan olur-olmaz yerde revaç buldu ve isabetsiz kullanımları arttı. Artık galatı, yani yanlış kullanışları lügat karşılığını geçerek ‘fasihleşti. (Bkz. Galat-ı meşhur, lugaat-ı fasihten evlâdır!)

Kelimenin en doğru karşılığını şu terkipte görebiliriz: Naif sanat.

Görüldüğü gibi naif kavramına muhtaç değiliz; onu rahatlıkla ikame edebilecek hayli kelime var dilimizde. Öyleyse niçin naifi tercih ederiz? Galiba biraz bilgiç görünmek, akademik lisana vukufiyeti hissettirmek ve kullandığımız kelime kadrosuyla karşı tarafta saygı uyandırmak için olmalı.

Naif bir politikacı

Demek değil ki, naif hiç kullanılmamalı; bu kelime olmadan tek kelimeyle kısa yoldan tarif edemeyeceğimiz durumlar da var.

Meselâ şu gün itibariyle hâlâ kâğıt üstünde başbakan görünmekle birlikte bir hafta sonra makamına veda edeceği kesinleşen Sayın Ahmet Davutoğlu, ‘naif’ bir politikacıydı denilebilir; elbette ‘bön, çaylak, ağzı açık kalan gibi anlamları dışarda tutuyorum; o, daha ziyade saf, denenmemiş, fıtratını değiştirmeden muhafaza eden, hatta biraz da çocuksu anlamlarında naif bir politikacı oldu.

Gönül kıran o kadar çok şey var ki…

Bende bu hissi uyandıran en güçlü işaret, onun bir nevi iç hesaplaşmasını açığa vurduğu veda konuşmasındaki şu cümledir: “Bize oy vermemiş vatandaşlarımıza da sesleniyorum. Ola ki gönlünüzü kıran herhangi bir söz bizden sâdır olmuşsa haklarınızı helâl ediniz!”

‘Naif Sanat’ kavramından sonra bu kelimenin en isabetli kullanımını, yukardaki cümle çerçeveliyor. Naiflik işte budur.

Bu sözleri canlı yayın esnasında duyduğumda, ‘Ben helâl etmiyorum’ cümlesi döküldü ağzımdan. Yalnızdım, sesli konuşmak için bir sebep yoktu ama sanki duyurmak ihtimâli varmış gibi o tepki cümlesini seslendirdim. Şimdi de sebebini izah edelim.

Helâllik ha…

Ben Sayın Davutoğlu’na –vaktiyle beğeniyor olmakla beraber- başbakan olarak hiç oy vermedim; partilisi, taraftarı, sempatizanı değilim. Eğer sadece sempatizan veya partililerinden helâllik dileseydi mesele yoktu fakat madem ki ‘bize oy vermemiş vatandaşlar’ı da hesaba katarak helâllik diledi, fikrimi söyleyebilirim.

Bir ferd-i vâhid, sıradan bir yurttaş, Sayın Davutoğlu’nun başbakanlığı esnasında ister-istemez onun yönetimince alınan kararlardan bir şekilde etkilenmiş bir vatandaş olarak kendimi yokluyorum ve diyorum ki, “Hayır, eğer zerre-miskal hakkım size geçtiyse onu helâl etmem ve her iki dünyada da bu hakkımdan vazgeçmem.”

İncindim, darıldım, gücendim

Sebep listesi hayli uzun ve kabarık; Onun zamanında çevresinde örnek insan diye tanınan pek çok bigünâh, mâsum, mazlum insan gadre uğratıldı, devlet güçleri tarafından mikrop muamelesi yapıldı. Komşuları, akrabaları, çalışma arkadaşları, hatta bazen eşleri tarafından cüzzamlı imiş gibi iteklenip yargılanmadan mahkûm edildi.

Onun zamanında vergilerimizle ayakta duran Anadolu Ajansı, TRT gibi kurumlarda, neredeyse her saat başı bu insanlara yönelik kasıtlı yayınlar yapıldı ve hâlâ ısrarla sürdürülüyor. TRT’nin en mâsum ve apolitik kanalı sayılmak lâzım gelen TRT-Nağme’de saat başı verilen her bültende ‘Paralel yapı, PDY, terörist, FETÖ’cü gibi tabirlerle mâsumiyet karînesi ritmik tempoda çiğnendi. AA, ‘bir millî haber ajansımızın simgesi’ olmaktan çıkıp iktidar çevrelerinin propaganda bülteni haline soktu kendini.

Bir kısmıyla beraber çalıştığım yüzlerce insan, onun başbakanlığı döneminde uygulanan devlet politikalarının yansıması eseriyle işinden oldu, tartaklandı; bunlardan bir kısmı gözaltına alınıp tutuklandı; evlerinde aramalar yapıldı. Bayram, Ramazan, mübarek gün demeden hınçla gadre uğratıldılar. Serbest bırakılacakları biline biline, sırf ‘canları acısın’ diye takibatlara mâruz bırakıldılar.

Ekranlar bir gecede karartıldı, uyduların fişi çekildi. Şirketler basılıp didik didik arandı. İpek medyası ve sair şirketleri, mal varlıkları göz göre göre müsadere edildi. Bu insanları biraz tanıyorum, İçlerinden çoğu, belki de almış oldukları dini terbiye iktizasınca haklarını helâl

ederler ve bunu duysam şaşırmam. (Nitekim Akın İpek helâl etti.) Başkalarına karışmam ama ben etmem; edersem kendimi tekzip etmiş olurum.

En yakın misâl olmak üzere 20 yıldan beri yazarı olduğum Zaman gazetesi binası, baskı tesisleri, araçları, dağıtım şirketi, haber ajansı ile polis refakatinde el konuldu. Çalışanlar itilip-kakıldı, kendi evlerinde incitildiler. Bir başarı markası olarak Anadolu çocuklarının gurur, yüz akı Zaman gazetesi şu günlerde kayyım tarafından kapatılıp kapısına kilit vurulacak ve galiba demirbaşları haraç-mezat satılacak.

Hepsinden daha beteri, Zaman gazetesinin terörle ilintilendirilmesi idi.

İncindim, darıldım, küstüm, gücendim…

Size hakkımı nasıl helâl edebilirim sayın başbakan; size bu, mâkul bir talep gibi görünüyor mu?

Veya bir algı arızası…

Öyle görünüyor olmalı. 'O naif bir politikacı' derken tam da bunu kastediyorum ve bu esnada galiba önemli bir noktayı atlıyorum: Sayın başbakanın gözünde 'bazı insanlar' yok hükmünde zaten. Belki, televizyondan hitap ettiği Türk halkı içinde, bilerek veya dolaylı olarak adam yerine koymadığı bir kitlenin varlığını hesaba katmıyor anlaşılan. Onlar doğuştan mikrop, insan altıyla hayvandan bir tık yukarda bir yaratık. Vatandaşlık hukukuna sahip olmak, onlar için asla düşünülmeyecek bir lütuftur!

Durduğu yerden öyle görünüyor olmalı; yoksa hangi samimi tavırla helâllik isteyebilirdi ki?

Şaka gibi

Konuşmalarında sıkça tasavvuf büyüklerine atıfta bulunan, hamâset kitabının dallarını kıran, mukaddesleri ve dini değerleri sahiplenen, her iki omzunun üstünde yaptıklarını kaydeden 'Kirâmen kâtibîn melekleri'nin varlığını hissederek politika yaptığını düşünüp ne kadar düzgün bir adam olduğunu dile getiren birinin, artık ayyûka çıkmış bir adaletsizliğin mazlumlarını görmezden gelmesi mümkün olabilir mi?

Onun naif bir politikacı olduğunu düşünüyorum; aksi takdirde konuşmalarında sık sık, -sanki dalga geçer gibi, ülkesinde olup-bitenlerden hiç haberi yokcasına- insani ve demokratik değerlerden, basın hürriyetinden, güçler ayrılığı ve hukuk devletinden bahsetmesi mümkün olabilir miydi?

Bu tutarsızlıkta naif, çocukça bir kavrayışın eserleri var ve gerçeklerden bu kadar kopuk olması başka sebeple izah edilemez. Kendisine oy vermeyenlerden helâllik dilemesi de aynı gerekçeye dayanıyor olabilir.

Naif demiştim ya, galiba en isabetli teşhis budur: Şaka gibi!

Başbakan, sistemin kralıdır; maiyet memuru değil 'Haksızlık ediyorsun; onu, başbakanlığı döneminde olup-bitenlerden dolayı itham etmek yanlış, çünkü gerçek iktidar elinde değildi; size zulüm gibi görünen eylemler aslında yargı sürecinde cereyan etti, onun yargıya müdahale etmesini mi bekliyordunuz? Bir yerde yapmaya mecburdu.' diye düşünenler olabilir. Bu itiraza katılmak, özellikle parlamenter sistemlerde mümkün değil maalesef; zira bu sistemin en güçlü kişisi başbakandır. Kaldı ki, "Fırat'ın kıyısında kaybolan koyunun hesabını Hz. Ömer'den sormak' edebiyatını dilden düşürmeyenlerin sorumluluğu da açıktır.

Hayır, bazıları konuşmalarını ve insanda sevmek arzusu uyandıran sempatik fiziğini öne sürerek, 'Onu galiba arayacağız; en azından iyi niyetliydi.' diye düşünüyor olsalar da bu yaşanan acıları unutturmaya yetmiyor.

Kendi adıma hakkımı size helâl edemiyorum Sayın Başbakan, devr-i iktidarınızda gök kubbemizde hoş bir sadâ bırakmadan gidiyorsunuz.

Ee, halkım; noolcek şimdi?

İstikrar istikrar dedin, ahan da istikrar: % 49,5 oy verdin; bir o kadar vekil verdin. Güçlü hükümet güçlü başbakan dedin, hepsi oldu. Şimdi söylemek belki biraz ayıp olacak ama 'ne istedilerse verdin'.

Bi ara hatırlıyor musun; geçen seneydi galiba. Yine seçim sath-ı mailine girmiştik. 'Yahu oyumuz düşüyor, bu halkımızın âcilen milli hislere ve böldürmeyiz edebiyatına ihtiyacı var' denilerek resmen ve alenen ve üstelik durup dururken ortalık karışıverdi. PKK'sı, IŞİD'i, THKP-C'si 'fırsat bu fırsat' deyip silaha sarıldılar.

Ee korktun halklı olarak. 'Yavan ekmeği nasıl olsa buluyorum, aman önce güvenlik' dedin, 'aman terörle mücadele edilsin' dedin. O da oldu, bak terörle çatır çatır mücadele edilmekte…

Terörle mücadele edilsin ama evlerimize bayrağa sarılı şehit cenazeleri gelmesin isterdin ama o olmadı maalesef. 'Koçyiğit kurban için, vatan sağ olsun' dedin, sineye çektin. Nerdeyse bir senedir tadımız tuzumuz kalmadı.

Bak, büyük şehirlerde bombalar patlatıldı, insanlar öldü, ölüyor. 'Sık dişini ey halkım, terörün belini kırdık, telsiz konuşmalarını dinlesene, firara başladılar' dediler; hoop, ânında iknâ oldun. Desteğini artırdın. Anket sonuçlarını gördükçe birinin iştahı kabardı. Hazır ahaliyi korkutmuşken, biraz daha dara getireyim, aradan başkanlığı sıyırayım derdine düştü. 'Başkanlık da başkanlık' diye çarkıfelek gibi ortalığa düştü.

'Ha öyle, ha böyle; parlamenter sistemin zati bir hayrını görmedik bir de başkanlığı deneyek' diye pek önemsemedin, hatta biraz da hoşuna gitti gibi. 'Arslan gibi adam, bunu başkan yapsak Türkiye'ye motor takar uçurur valla' diye düşündün.

Derkeen aaa, ortada fol yok, yumurta yok; gariban başbakanın karnına ağrılar girdi. Adamı partisinde cascavlak yalnız bıraktı 'refikler'i. 50 refiykinden 46'sı, 'Uzatma arkadaş, emir büyük yerden geldi; sana iki hafta müsaade, valizlerini topla ufak ufak al voltanı bakayım.' diye kapıyı gösterdiler. Adamcağız bir kötü oldu, bir kötü oldu… Sadece o değil, bizde –üstümüze vazifeymiş gibi- dinlerken vallahi mendilleri fora edip çaktırmadan hıçkırdık. Allah kimsenin başına vermesin. 'Ata binmek bir ayıp, inmek iki ayıp' derler ya, o hesap!

Efendim futbol âleminde âdettir; işler kötüye gidince futbolcuları değil, eli mecbur teknik direktörü kovalarlar kulüpten. Yine öyle oldu tabii. Adamcağız kan içti, 'kızılcık şerbeti içtim ama şerefimle içtim' diyerek acıklı bir konuşma yaparak başarılarını, ne kadar prensipli ve erdemli bir insan olduğunu saydı döktü. Sen tabii bişey anlamadın. 'İyi adamdı, acıklı konuşmalar yapıyor, ara-sıra demokrasiden bile bahsediyordu; ne kabahat işledi acaba?' diye iç geçirdin ve sonunda 'Bunu buradan alaşağı edenin vardır bir bildiği; öyle icap etmiştir. Her şeyi bizim bilmemiz gerekmez'de karar kıldın.

Yav halkım, böyle laubali konuştuğum için kusura bakmıyorsun değil mi; şimdi moda, reklamlarda bile senli-benli hitap moda oldu. Yoksa milli iradeye hörmetimiz nâmütenâhidir bilirsin. Gönüllenme ha!..

Ne diyorduk, 'noolacak şimdi' diyorduk. Gördün mü, göz göre bir bardak suda fırtına koparıp refik darbesiyle adamı üstünden kamyon geçmiş domatese çevirdi seninki! Başkanlık diyor başka bir şey demiyor. Gül gibi istikrarımız tepetaklak, 'Başına vur ekmeğini elinden al.' denecek kadar iyi huylu, selim, sevimli bir mûtemedini götürüp cami kapısına bıraktı. Şimdi başkanlık davasına kim hizmet ederse onu sadrazam yapacak.

Ne diyorsun bu işlere? 'Ben nerde hata yaptım; yoksa ketenpereye mi geldim?' filan demiyorsun değil mi? Yoo, sen hata yapmazsın; irâdende büyük hikmetler gizlidir de bizde onu anlayacak kafa nerde bilâder?

Böyle buyurdu 'Devlet'

-Hocam, epeydir görüşemedik; sorularım birikti epeyce; hangisinden başlayalım?

-Kısa ve özlü olanından tabii ki Çekirge!

-Hayhay. N'oolacak bu AKP'nin hâli?

-AKP'nin hâline üzülmeli miyiz diye seni haşlamak çok kolay olurdu ama haklısın. Bu partinin yönetici kadrosu, tepeden inme başbakanlık darbesine rıza göstermekle kendini değersizleştirdi ve demokratik bir kurum olamayacağını da gösterdi. Biat kültürünün egemenliğidir bu, hatta 'Ben artık iktidar oyununda yokum; beni değil, Saray'ı hesaba katın, aradan çekiliyorum; o ne derse o olur.' çizgisine gerilemektir. Trajik bir düşüş, hatta saçmalık

kabilinden bir şey. AKP, kendini antidemokratik bir tarzda imha etti ve diğer kapıları sımsıkı kapattı. Düşünsene, bu heyet yarın hangi gerekçeyle seçmeninden oy isteyecek?

-Saray'ın istediği de bu değil mi?

-Saray, AKP gibi elverişli ve kullanışlı bir aparatı gözden çıkarıp değersizleştirmek istemezdi hemen Çekirge; çünkü yeri geldikçe, 'Milli irade böyle istiyor.' filan gibi gerekçeler gösteriliyordu. Mecbur kalındığını çıkarıyorum olayların gelişme biçiminden. Çok tekrarlandığım bir 'yurdum insanı' davranışı vardır hani: Gecekondusunun yıkılacağını anlayan çaresiz vatandaş, evinin damına çıkıp ya çocuğunu, ya karısını öldürmekle tehdit eder. Bazen de elinde benzin bidonu ile kendini yakacağını ileri sürer. Son çaredir bu onun için. Hayır, Saray 'Parti'yi bu kadar kolay, bu kadar aşikâr ve bu kadar zamansız harcamak istemezdi. Çok darda kaldığı, bunaldığı anlaşılıyor. Partinin hükmî şahsiyetini, marka değerini sıfırlayan bir manevra. Düşünsene, dış politikada artık böyle bir partinin temsilcisini kim ciddiye alır? Siyasi intihar.

-Nedir onu bu kadar aceleci davranmaya sürükleyen sebep?

-Keser döner sap döner, gün gelir hesap döner endişesi. Yandaşların bile yarım ağız itirafa başladıkları bir yığın anayasal ihlâl var geride. Fiili durumun bir an evvel hukukîleştirmesi lâzım. Önünü göremiyor ve bu onu çok sinirlendiriyor. Davutoğlu gibi mûnis bir ismi bir lâhzada bunun için gözden çıkardı. Müthiş bir egoizm. Partisini değil, şahsi geleceğini düşünüyor ve telâş içinde.

-Başarılı olur mu sizce?

-Yeni bir başbakan atamakta elbette başarılı olacaktır; burada problem yaşamaz, fakat bundan sonra neler olacağının izlerini Bahçeli'nin dünkü grup konuşmasında aramak daha isabetli olur. Bahçeli'yi dün mutadım hilâfına dikkatle dinledim. İlk elde akla girân gelen garip şeyler söyledi ve dinlerken şu hisse kapıldım: 'Kendi istediklerini ve gündemini değil başka bir talebi seslendiriyor.' Yedi ay önce yüzde 49.5'la tek başına iktidara gelmiş bir partiye hariçten ve açıkça koalisyon teklifinde bulunması bu zannımı güçlendirdi…

-Kimin talepleri, hangi odağın olabilir?

-Tek kelimeyle 'Devlet'in; TC Devleti'nin stratejik ve taktik aklını temsil eden çevrelerin talep listesi diye baktım anlattıklarına ve olup-bitenlerden rahatsız oldukları kanaatine vardım. Terörle mücadelenin bu safhaya varmış olmasından hoşnut değiller anlaşılan. Suriye eksenli dış politikanın iflâsından da hoşnut değiller. Bak ne demiş, "AKP'nin olağanüstü kurultayı sonrasında terörle mücadele zaafa uğrar ve tavsarsa, parti olarak TBMM'de her türlü ilave desteği vermekten çekinmeyiz. Bunu da milli görev sayarız." Haydi kelime oyunu yaparak altını çizeyim: Bu bir 'devlet' görüşüdür. Devlet'in önceliği terörle mücadeledir ve bu mücadele sürerken kriz istemiyor bazı çevreler diye anladım bunu… Ha, bazılarının can sıkıcı

bulacağı bir ayrıntı daha var galiba: Her kimseler işte o çevreler başkanlık filan da düşünmüyorlar ve bir oldu-bittiye de rıza göstermeyecekler anlaşılan!

Kargo politikası

Onları, kırmızı ışığın yoğunlaştırdığı kavşaklarda, parklarda, cami önlerinde, otogar peronlarında perme perişan halde çoluk-çocuk sürünürken, ille de kırma Türkçe-Arapça temennilerle dilenirken gördükçe, 'İnsanlık ayıbı bundan daha başka nedir ki' diye yeriniyor, içten içe, 'Sizi bu hallere düşürenler sizden beter olsunlar.' diye ileniyorduk sıradan vatandaşlar olarak…

Politikacı farklı bir insan cinsi olsa gerek; onlar, Çin atasözünde söylendiği gibi krizlerde fırsat gören, yurttaş-yabancı ayrımı gözetmeksizin insanı metâlaştıran tuhaf bir makûle.

Hatırlıyorsunuz mutlaka, geçtiğimiz kışın en berbat günlerinde Suriyeli mültecileri, kafileler halinde beşer-onar bin Euro mukabilinde dandik şişme botlara bindirip, neredeyse yarısının buz gibi açık denizde boğulmalarına sebep olan bir furya vardı hani… (Sahi, o paraları kim derdest etti?) Türkiye'nin Ege sahillerinden yola çıkan bu 'seri kaatil' botlar hakkında nihayet Ulaştırma Bakanlığımız, devletin müşfik çehresini hissettirircesine hareket geçerek, bundan böyle sahil kasabalarında satılan şişme botlarda, AB standardında üretildiğini gösteren CE işareti bulunması gerektiğini açıklayınca nasıl mutlu olmuş ve iftihar etmiştik!

Devlet buydu işte, helâl olsundu!

'Madem öleceksin, bari AB standartlarında üretilmiş can yeleği ve şişme botlarda öl be kardeşim', demeye getiriyordu devletimiz. Duyduğumuz millî gurur ve şuurla tüylerimiz diken diken olmuş ve neredeyse yaşlı gözlerle 10. Yıl Marşı söylemediğimiz kalmıştı!

O günlerde, 'AB Standartlarında Ölüm' başlıklı yazımda (6 Ocak 2016) bana hâlâ tuhaf görünen bir soru sormuştum: İsteyen herkes bir şişme bot tedarik edip Yunan karasularına doğru açılabiliyor muydu; sahil koruması ile ilgili güvenlik birimlerimiz, 'Hoop, nereye arkadaş' demiyor muydu? Sıradan bir devlet dairesine girerken bile didik didik aranıp sorgu-sualden geçerken şu elbirliği ile 'Yeryüzünün Lanetlileri' derekesine düşürülen Suriyeli garibanları denetleyen bir mercî yok muydu?

Cevabı, sonradan dolaylı olarak öğrendik!

Devletimiz büyüktü ve güçlüydü elbette; ondan habersiz kuş bile kanadını kımıldatamaz, bir ördek bile habersiz Yunan karasularına açılmaya cür'et edemezdi. Nitekim Fraulein Merkel'le girişilen sıkı pazarlıklar neticesinde 'şişme bot turizmi'nde ani bir sektörel durgunluk yaşanmaya başladı (oysaki ben, bu gelişmeyi sözünü ettiğim yazıya bağlamıştım! Okumuşlar ve tedbir almışlardı!) Kazın ayağı öyle değilmiş. Şubat ortalarında varımız-yoğumuz, bi

tanemiz, AB'ye yine sıkı bir fırça çekerek, 'Alnımızda enayi yazmıyor; kapıları açarız, hayırlı yolculuklar deriz. Herhalde otobüsler, uçaklar boşuna durmuyor." diye nasıl da haşlamıştı.

Mültecilerin 'Kayseri pazarlığı'na konu teşkil eden bir kargo, bir hamûle muamelesi görmesi vicdâni bakımdan pek iftihar edilecek bir durum değildi fakat 'reelpolitik' diye bir şey vardı azizim.

Suriyeli garibanlar şimdi, TC Devleti'nin Avrupa Birliği ile ilişkilerindeki en güçlü diplomatik koz durumda bulunuyor ve dış politikamıza hayat veriyorlar. Yaşasın reelpolitik! İşte varımız-yoğumuz, bitanemiz, her şeyimizin danışmanlığı ile ilmî kariyerini taçlandırarak ülkemizin anayasal vicdanını tek başına hakkıyla temsil eden ilim-irfan menbâı şahsiyet, önceki gün irâd buyurdukları tweetlerinde şu mühim meşazı vererek AB koridorlarını inletti ve aynen şöyle dedi: 'Avrupa Parlamentosu, yanlış karar verirse Mültecileri göndeririz!' Nitekim bu değerli tweetten altı ay önce de, 'Sınırı açar tüm Suriyeli mültecileri üzerinize salarız.' demişti, eksik olmasın!

Kendimi şöyle bir yokladım; bu kadar kıraathane mantığı bende de var. Öyleyse ben de başbakan adayıyım; kim tutar beni!

Muhtar akademisine doktriner ve pedagojik bir yaklaşım denemesi

Türk solunun efsanevî 'Köy Enstitüleri' eğitim atağına, Türk sağı 80 yıllık bir gecikmeden sonra da olsa anî bir kontratakla ihtişamlı bir cevap verdi: Muhtar Akademisi!

Köy Enstitüleri, toplumsal değişimi öz kaynak kıtlığı yüzünden gerçekleştiremeyen Kemalist doktrinin, 'naif' ama samimi projesiydi. Rejimin gönlünde yatan 'yeni vatandaş'ın harcı enstitülerde karılacak, orta vadede mesleksiz köy nüfusu köyde stabil hale getirilerek mesleklendirilecek ve 'köy otarşisi'ne idealist ama masrafsız bir yaklaşımla zemin hazırlanacaktı. Türk solunun hâlâ derin bir Enstitü nostaljisinin esrikliğini yaşaması, solculuğumuzun bitip tükenmek bilmeyen iç çelişkilerinden belki de ilkidir. Kemalizm, enstitü projesinden bir sınıfsız toplum çıkarmayı hayâl etmişti; devrin sosyalist takımı ise enstitülerde, köyden başlayan sosyalist devrimciliğin çekirdeklerini gördüler. Tam bu noktada dileyenler Kemal Tahir üstâdımızın 'Bozkırdaki Çekirdek' adlı belge-romanına göz atabilirler!

Muhtar akademisi, bir kuşak sonrasının emperyal Türkiye'sine giden yola döşenmiş en münbit maarif hamlelerinden biridir ve toplumun (Hadi 'ümmet'in diyelim de bazılarının gönlü hoş olsun) tamamen yerli ve millî bir nazarla doktrine edilmesi ülküsünde, daha önceki sözüm ona sağcı liderlerin akıl edemediği bir merhaleyi temsil ediyor. Toplumsal değişme ve doktrinasyonda merkezî sinir sisteminin muhtarlık kurumundan geçtiğini fark etmek, kabul

etmeliyiz ki dehâ çapında bir buluştu. Kemalist doktrin, halkı doktrine etmekte okulları ve öğretmenleri önemsemişti. (Bkz. Bir öğretmen maaşı ile 22 Cumhuriyet altını alınabiliyordu gerçekliği!) Ne var ki maarif yolu, uzun, zahmetli ve yukarda da görüldüğü üzere hayli mesârifliydi. Nice yıllar boyunca 'aydın öğretmen-cahil imam' dikotomisine yatırım yapılmasına rağmen halkımız 'aydın öğretmen'e kesinlikle yüz vermedi. (Bkz. CHP'nin seçim başarıları!) Öyleyse devlet-toplum (Hadi yine 'ümmet' olsun!) ilişkilerindeki tek yönlülüğü regüle edecek (Gıcıklık olsun diye yazdım) yani düzenleyecek yeni bir birime ihtiyaç vardı: Muhtarlık. Çâre orada duruyordu ve çâreyi ondan başka kimse farketmedi. Liderlik böyle bir şeydir; maarifle olmaz, milli şuurla sezişin eşsiz kıvılcımlanmasından pek nâdiren zuhûr eden ilâhî bir lütuftur ve o lütûf bugün başımıza rahmet olup yağmaktadır ve bu lütûftan istifade için şemsiyeleri ters tutmak gerekiyor ve öyle yapıyoruz zaten. (Bkz. Başkanlık hakkındaki kamuoyu yoklamaları!)

Neden diplomasi değil sertifika!

Gaziantep Belediyesi, MEB ve Kalyoncu Üniversitesi işbirliği ile sessiz-sedasız hayata geçen Muhtar Akademisi'nin öncü ve ilk kuşak mezunları işte sertifikalarını almış bulunuyorlar. Girişimcilik, arabuluculuk (devletle toplum arasında!), kamu yönetimi, iletişim becerileri gibi temel tekniklerde yoğun eğitim aldıkları anlaşılan şanslı muhtarları, diğerlerinin izleyeceğinden şüphemiz yoktur.

Hatâsız iş yapamıyoruz maalesef; işte ilk göze çarpan kusurlar: Müfredatta yer alan 'İletişim becerileri' dersi, 'Bunlar bilgisayar açmayı bile bilmez; öğretelim bari.' şeklinde bir küçümseme ihtiva etmesi yakışıksızdır; onun yerine 'bilişim' veya sadece 'kitlesel enformasyon' ismi tercih edilse daha saygılı bir tutum olurdu. Önemli değil, düzelir inşallah.

İkincisi 'sertifika' meselesi! Niçin kapı gibi 'diploma' değil de sertifika? Memlekette kâğıt veya kelime sıkıntısı mı var? Akademi diploması başka şey, meslek içi eğitim katılma belgesini andırır sertifika başka… Bu da düzeltilmeli!

Muhtarlara kep fırlattıran zeka!

Mezuniyette muhtarlara cüppe giydirip kep fırlattıran organizasyon zekâsı önünde ayrıca saygıyla eğiliyorum. Eskiden medrese mezuniyetlerinde havaya sarık veya taylesan fırlatma diye bir gelenek yoktu fakat mezunlarına hayatta bir gün olsun kendini önemli hissettirme ihtiyacını fark eden üniversiter zekâmız eseriyle maarifimize kazandırılmış hayırlı bir bid'attir ve isabetli olmuştur.

Titre 22. Asır; biz geliyoruz!

‘Kirpiğin kaşına değdiği zaman’ anlayacaksın…

Bugün âşıklık geleneğini takip edenler ve halk musikisini bilenler Sulari’nin, gelenek içinde adeta bir köşe taşı teşkil ettiğini daha iyi anlıyor ve fark edebiliyorlar.

Tanıdığım ilk halk şairi Talibî Coşkun’dur.

1967’de ortaokuldaydık. Öğretmenler bizi arka bahçede toplamış ve lacivert elbiseli, fötr şapkalı, yakasında iri bir rozet taşıyan kısa boylu, ince bıyıklı şişmanca bir adamı takdim etmişlerdi. Şiirlerinden birkaçını okuduğunu hatırlıyorum. ‘İsteyenler kitabından satın alabilirler.’ denilmiş miydi emin değilim fakat o yıllarda âdetti. Yöre şairlerini ve yazarlarını desteklemek için il milli eğitim müdürlüğü izniyle okul okul gezerlerdi. Sonraki yıllarda âşık takımının, eğer başkaca meslek ve gelirleri yoksa bu tarz bir geçimliğe âdeta mecbur olduklarını farketmiş ve üzülmüştüm.

Ölümünden tahminen bir yıl kadar önce muhtemelen 1971’de Âşık Veysel’i de görüp dinlemek fırsatım oldu; vilayetin düzenlediği bir organizasyondu ve şehrin tek spor salonunda düzenlenen bir gecede efsâne âşığı dinlemiştik.

Âşık takımına fazla yüz vermemek…

1977’de Hadiselerle Hakikat gazetesinin yazı işleri müdürü olarak tuvalet temizliğinden başmakale yazarlığına, tashih işlerinden roman tefrikası yazarlığına kadar bilumum vazifeleri zevkle yaptığım esnada halk şairleri ile araya anlamlı bir mesafe koymak lüzumu hâsıl oldu. Şairlerin uğrak yerlerinden başlıcası gazete yazıhaneleriydi ve onlar da kendilerince şahsi tanıtımlarını yapmak, aktüel olaylara dair taşlamalarını yayınlatmak, daha da iyisi kendilerine yeni bir kitap yayınlatma imkânını kolaçan etmek maksadıyla sıkça ziyaret ediyorlardı.

Baharözlü Âşık Feryadî Çağıran’la böyle bir ziyarette tanıştık. Hicviye, ekmek ve gazyağı vesikası, yokluk, camilerin ambar yapılması gibi klasik tek parti şikâyetlerinin sonuna ‘Halk Partisi değil miydi’ redifiyle sürüp giden bir şiirdi.

Eee, gazetemiz zaten CHP’ye muhalifti; bu teklifi biraz da zevkle yerine getirdik! O gün Feryâdi ile fazlaca meşgul görünmüş olmalıyım ki tecrübeli ağabeyimiz rahmetli A. Turan Gürel bir ara ‘Âşık kısmına fazlaca hoşâmedî gösterirsen, buradan ayrılmazlar; çalışmaya zaman bulamazsın, ona göre!” tembihiyle kulağımı büktü. O haklıydı ama âşıklar da haklıydı. Devrin dar iletişim imkânları içinde seslerini duyuramıyor, genellikle fakr u zaruret içinde yaşıyor ve değerlerinin bilinmesini istiyorlardı haklı olarak. Şehrin yönetici takımı, âşıkların bu hallerine şerbetli olduklarından garibanları baştan savmak için kendilerince taktikler geliştirmişlerdi.

Davut Sulari ile nasıl tanıştım?

Memleket kurtarma çalışmalarımızdan en önemlisi, o günlerde Ülkü Ocakları yararına düzenlediğimiz 'gece'lerdi ve bu gecelerin tertiplenmesinde afiş, bilet, bez bant, tanıtım, reklâm vs. işleri uhdeme düşüyordu.

Zannediyorum 1977 yılında bir âşıklar gecesi organizasyonu yapıldı. Gecenin yıldızı, o güne kadar adını hiç duymadığım Âşık Davud Sularî idi. Hoşgeldin maksadıyla birkaç arkadaşla birlikte efsânevi Afyon Sokağı'nda yine efsânevi 'Çerkezin Kahvesi'nin hemen üst katındaki Çorapçı oteline gittik. (zaten iki adım) Tipik bir eski taşra oteliydi Çorapçı Oteli. Karşımızda ufak yapılı, zayıfça, esmer, renkli dereceli gözlük kullanan, ince bıyıklı, hafif dazlak mütevazı bir adam vardı.

Hoşbeşten sonra sohbet başladı ve hatırladığım kadarıyla siyah pamuklu bezden yapılmış bağlama kılıfından sazını çıkarıp uzun uzadıya sazının özelliklerini anlatmış ve gül ağacından oyulduğunu söyleyerek koklamamızı istemişti. Gerçekten güle benzer tatlı bir rayihası vardı teknenin. O zaman bildiğimiz incecik gül fidanının nasıl olup da çınar veya meşe gibi gövdesinden saz teknesi oyulacak kadar kalınlaşabildiğine hayret etmiştim. Sonradan öğrendim ki gül ağacı Batı Afrika'nın Kamerun, Fildişi Sahili bölgelerinde yetişen Bubinga ağacına bizde verilen isim imiş!

Bize birkaç türkü de okudu rahmetli Sulari. En çok dikkatimi çeken türküsü Almanya'daki uzun turnesi esnasında bestelediği Almanca sözlü bir türkü idi. Sözlerini ihmal ettiğinizde bildiğimiz türkü formunun kalıplarına uyan bu besteye hepimiz hayret etmiş ve hayranlığımızı belirtmiştik.

Mahzuni'yi çekiştiriyoruz…

O sohbette, dönemin siyasi tansiyonu icabı Âşık Mahzûni Şerif'in de biraz gıybeti yapıldı; bunun sebeplerini çok sonradan fark edebilmiştim. Mahzûni Şerif, 70'li yılların çılgın sağ-sol kutuplaşması esnasında sol cenahın en güçlü, en popüler ve galiba en çok para kazanabilen âşıklarından biriydi ve hâliyle âşıklar arasında bir nevi rekabete başlıca konu teşkil ediyordu. Her ikisi de şu anda ebedî âlemde bulunan bu iki değerli halk şairinin ruhlarını incitmeden şu kadarını söylemeliyim ki, bu çekişmenin gerçek mahiyeti galiba bir nevi piyasa endişesinden ibaretti.

Âşıklık geleneğinde farklı ve güçlü bir köşetaşı

Davud Sulari bir halk şairi, 'pir elinden bâde içmiş', gerçek ve güçlü bir ozandı. Ülkü Ocakları'nın davetine icabet ederek Sivas'a gelmiş olması onun Ülkücü olmasını gerektirmiyordu elbette fakat biz onu sanki 'bizim cenah'ın destekçisi gibi görmekten hoşlanmıştık ve o da bu kanaatimizi sarsacak şeyler söylememişti doğrusu. Özel konser faslı daha sonra elli metre uzaktaki Ülkü Ocakları binasında (Teşkilat!) da devam etti. Sulari'ye

hayran olmuştuk ama bu hayranlığın temelinde müzik bilgisinden ve kültüründen ziyade tarafgirlik gayreti vardı.

Onun sanatında ne kadar farklı ve zengin bir karakter teşkil ettiğini çok sonraları fark edebildim. Davud Sulari'nin nev-i şahsına münhasır 'davûdî' bir sesi vardı ama onu farklı ve özel kılan hâlâ yükselen lirizmi, orijinalitesi idi.

Bugün âşıklık geleneğini takip edenler ve halk musikisini bilenler Sulari'nin, gelenek içinde adeta bir köşe taşı teşkil ettiğini daha iyi anlıyor ve fark edebiliyorlar. Onun türkülerini kim okursa okusun, biraz dikkatli ve meraklı bir kulak, 'Bu Sulari bestesidir işte- ona ait olmalı, çünkü onun üslûbunu andırıyor' diyebilir. O bu haliyle kendi başına bir ekol oldu ve zannederim vefatından sonra çok daha iyi değerlendirilmektedir.

Müzik kültürü mukayeseyle gelişir

Bir yerde tabii karşılamak lâzım zira kırk yıl önce müzik meraklıları için mukayeseli hüküm vermek çok zordu; internetsiz, youtube'suz, spotify'siz bir dünyadan bahsediyorum. Sanatçıların bir ömür boyunca ucuca getirdiği eserleri bir çırpıda erişebilmek ve ardı ardına dinleyebilmek imkânı yoktu; bu lükse ancak (Meselâ Rıfat Kaya gibi) istisna kabilinden koleksiyonerler sahipti ve zor erişilen bir icraya erişmek şansa bağlıydı bir yerde.

Mahzûnî ile ilgili gıybette bir miktar vebale girdiğimizi şimdi daha iyi takdir ediyorum: Sulari gibi Mahzûnî de büyük kabiliyetti ve bu iki büyük sanatçının aynı kuşakta, aynı topraklarda yaşayıp eser vermesi sıra dışı bir şeydi. Bugün her ikisi de tarafgirlik ve ideolojik çeşni veren piyasa eserleriyle değil (ki izah etmeye çalıştım, mecburen öyle şeyler de çalıp söylemişlerdi!) bilakis geleneğin gümrah atardamarını takip eden klasik tavırdaki türküleriyle yaşıyor ve seviliyorlar.

Her ikisine de rahmet olsun.

"Kirpiğin kaşına değdiği zaman" anlayacaksın…

Bu kadar dedikodudan sonra okuyucu olarak şimdi yapmanız gereken ilk şey, bilgisayar ve akıllı telefonunuzu açıp rahmetlinin, 'kirpiğin kaşına değdiği zaman' adlı türküsünü şöyle sâkin kafayla dinlemektir. Ardından, 'Bir güzelin aşığıyım erenler', 'Bugün bayram günü âlem eğlenir', 'Küstürdüm barışamam', 'Turnam gelir bizim elden', 'Yaban gülü müsün sarp kayalarda' gibi ağır türküler de dinlenmeli ki kimden ve neyden bahsettiğimiz bir nebze olsun anlaşılsın, bilinsin, farkında olunsun.

Ama ikaz etmiş olalım; günün kulak zevkine, bilgisayar ve dijital tabanlı zengin altyapı eşliğinde türkü icrasına alışkın olanlar için Davud Sulari ve kuşağının orijinal kayıtları pek yavan, pek kahırlı ve tekdüze görünebilir. Altyapıya aldırış etmeden sadece ve sadece

nağmeyi takip etmek, dikkati nağmenin ve sözün parlaklığına yoğunlaştırmak galiba sadece bizim kuşağın özelliği olarak tarihe karışacak.

Hermafrodit deve!

Soru: Eni, boyu, derinliği ve niteliği belli bir anlaşmazlık hakkında kaç türlü hukuk kararı sözkonusu olabilir?

Cevap: Olay Türkiye'de geçiyorsa, "Hukuk şöyle der!" şeklinde peşin bir tahminde bulunmak mümkün değildir.

Evvela sâkin olunur; duruma bakılır, konjonktür dikkate alınır, 'Devlet büyükleri'nin olay hakkındaki görüşü kestirilmeye çalışılır, iktidarın tavrı gözetilir. Türk milletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü aksatabilecek bir ihtimal olup olmadığı araştırılır. Meteorolojiden birkaç aylık hava tahmini alınır, gerekiyorsa piyasaların nabzı tutulur, işadamlarının yaklaşımı gözetilir.

Ortadoğu'daki duruma şöyle bir göz atılır; ABD'nin, AB'nin, NATO'nun, Şanghay borsasının tepkileri hesaba alınarak bir kenara kaydedilir. Ve nihayet en sonra kitaba bakılır. Kitap dediğimiz kanun; hani anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik türünden yazılı, genel nitelikli ve herkesin uymakla yükümlü olduğu yazılı kurallar.

Halkımız kanuna ve devlete çok hürmet gösterir. "Elle gelen düğün bayram, takdirin önüne geçilmez, şeriatın kestiği parmak acımaz." gibi özdeyişlerle devletin irâdesine bir nevî 'tabii âfet' muamelesi yapar; olanla ölene çâre yok felsefesiyle tevekkül gösterip "acıyı bal eyler"!

Kitaba gelince, kitapta bir şeyler yazıyordur mutlaka, fakat küçük bir inceliği gözden kaçırırsanız yanılırsınız: Kitap, niyetinize göre size bir şeyler söyleyen bir üslûpla düzenlenmiştir ve öyle "Okumam, yazmam var; ben de anlarım!" diye ukalâlık yapamazsınız.

Şöyle anlatayım; tane tane… Meselâ niyetiniz devenin dişi olduğuna dair kitapta bir şey bulmaksa, aradığınız, mutlaka bir yerlerde yazıyordur. Devenin erkek olduğu inancındaysanız, aynı kitap size devenin recüliyeti hakkında buz gibi hükümler sunar. "Türkiye'de deve mi kaldı yahu, başka örnek bulamadın mı," demezsiniz herhalde; bu deve meşhur bir devedir, fazla merak eden bir ilâhiyatçı bulur, öğrenir.

Kitabın çaresiz kaldığı durumlar olmaz mı; elbette olabilir fakat gam değildir. Bu gibi durumlarda kriz zamana yayılır, bile isteye muhtelif mahkeme kararları arasında tezat icad edilerek mesele uzatılır, tehir edilir ve sonuçta egemenlerin arzusu hangi istikamette ise o mealde bir karar çıkar.

Neyse ki Türkiye bir hukuk devletidir; kesinleşmiş üst mahkeme kararını beğenmeyen davacı konuyu Avrupa yargısına veya acelesi yoksa 'Divân-ı İlâhi'ye götürebilir. Neyse ki Türkiye demokratik bir ülkedir, eğer yüreğiniz varsa, mahkemenin mehâbetine dil uzatmadan yargı

kararlarını bile eleştirebilirsiniz. Divân-ı İlâhi ise devlet yönetimini bağlamaz; zira inanmayacaksınız ama neyse ki Türkiye laik bir ülkedir de…

Hukuk bürokrasimiz âdil, tarafsız ve bağımsızdır ve bunu söylediniz diye burnunuz uzamaz; devlet büyüklerinin dışında kimseden emir almaz; hiçbir tavsiye ve telkine pabuç bırakmaz. Böyle bir niyet besleyenleri Anayasa'nın 138. maddesi ağızlarına biber sürerek cezalandırır. Öyle, benzinliklerdeki içecek nevale otomatı gibi at iki buçuğu, al gazozu muamelesi yapamazsınız yargıya; onun da duyguları, bir izzet-i nefsi vardır. Birbiriyle çelişen iki kararın da isabeti hakkında milyonlarca sayfalık mütalaa ürettiklerinde bunu anlarsınız. Öyle "Delegenin kapı gibi imzası var kardeşim, neyi mütalaa edeceksin, onayla gitsin"le bitmez bu işler. Devlet maslahatı diye yazılı olmayan bir tüzüğü vardır bu toprakların; öyle her iş hakim kararına kalsaydı, ooo, evin yolu bulunmazdı…

Örümceğin ağı size bir üflemede yırtılır gibi görünür ama onu sineğe sormak lazım asıl. Bakın, Gezi Parkı bile oynadı güldü lâyığını buldu; Danıştay irâdesiyle Topçu Kışlası görünümlü otel/AVM yapılmasına karar çıktı. Ne yani, koskoca, dönümlerce mis gibi kupon arsayı çapulcular hingirdesin diye boş mu bırakacaktık? Not: Hermafrodit, çift cinsiyetli demektir.

Bilinmeyen bir gök cismi Türkiye'ye doğru yaklaşıyor

Sayın Cumhurbaşkanım, farkındasınız değil mi?

Bilinmeyen bir gök cismi Türkiye'ye doğru hızla yaklaşıyor…

Hani filmde olduğu gibi Türkiye'nin, bilinmeyen tehlikeli gök cisimlerini uzayın derinliklerinde karşılayıp iki yumrukta yörüngesini değiştirerek etkisiz hale getirecek bir Süpermen'i yok, fakat siz varsınız…

Evet, bir Süpermen değilsiniz ama Türkiye'nin en güçlü kişisi sizsiniz. Belki bilinmeyen gök cisminin yörüngesini bir yumrukta değiştirecek kriptonik güçleriniz yok ama sizi kesinlikle hafife almamalıyız: Eğer isterseniz, Türkiye'nin yörüngesini değiştirebilirsiniz.

Bilinmeyen gök cismi de bizi ıskalayıp yoluna gider.

Sayın Cumhurbaşkanım, size oy vermedim. Makama geldiğinizden bu yana çoğu eylem ve sözlerinizi tasvip etmedim ama saygıda kusur göstermedim; buna mukabil siz, benim gibilere demediğinizi bırakmadınız; sâyenizde sürek avında nereye koşacağını bilemeyen şaşkın tavşanlara döndük. Mesele bu değil ama şahsi ve zümrevi bir talebim yok. Özel değil, genel… Bilinmeyen bir gök cismi, hızla yaklaşıyor ülkemize…

İşe, size oy veren veya vermeyen bütün yurttaşlarınıza güven ve sevgi uyandırarak başlayabilirsiniz. Ülkeyi piyano teli gibi geren manivelânın butonu sizin ellerinizde. Yeniden 'eski balkon günleri'ndeki kucaklayıcı edâya dönerseniz belki bir şansımız olabilir.

Sâniyen efendim, sizden başka kimsenin işine yaramayacağı artık netleşmiş bulunan şu başkanlık hülyâsından vazgeçmenizi istirham ediyorum. Yapmayınız efendim, siz de pekâlâ biliyorsunuz ki Türkiye'nin bir sistem problemi yok; sadece sizin böyle bir emeliniz var. Eminim ki, 'Vazgeçtim gitti.' buyursanız, en başta hâlâ içişlerine karışmaktan vazgeçmediğiniz eski partiniz mensupları çok rahatlayacak.

Sayın Cumhurbaşkanım, sizden partili değil, bilakis partisiz, tarafsız –ve elbette eskiden olduğu gibi sorumsuz- cumhurbaşkanlığı modeline dönmenizi rica ederim. Bütün partilere eşit mesafede uzak ve mûtenâ bir mevkie çekilseniz yitiğimizi bulmuş gibi sevineceğiz. Zor değil efendim, sizden öncekilerin yaptığını tekrarlayacaksınız sadece.

Hükümeti de artık rahat bırakmanızı özellikle istirham ederim; 'Bunları keyfine bıraksam o'ssaat ya davulcuya ya zurnacıya varırlar.' endişesine mahal yoktur. Eski partinizde hâlâ tecrübeli ve güvenilir devlet adamları var. Bu çerçevede hassaten başta dışişleri, ekonomi, adliye olmak üzere bürokrasiyi de yönlendirmemeniz gerektiğini hatırlatmaya lüzum görmüyorum.

Gök cismi giderek yaklaşıyor; bakın, gözle bile görünür hale geldi sanki…

Kısa yazmak zorundayım, çünkü gazetenin editörleri, hür basına ağır baskı uygulayarak vuruş sayısına kısıtlama getiriyorlar.

Efendim, Türkiye'ye doğru yaklaşmakta olan o bilinmeyen gök cisminin varlığını, koordinatlarını, bileşimini en iyi söz biliyorsunuz; biz sizin kadar aynelyakîn bilgiye sahip olmamakla beraber alâmetlerini hissediyor ve tedirgin oluyoruz. Bu ufo cismi çarptığında Türkiye en az kırk yıl zaman, pozisyon ve kaynak kaybedecek. Hepimiz, herkes büyük zarar göreceğiz. Sizin dikine üst üste durdurmaya çalıştığınız yumurtalar daha ilk hamlede tuzla buz olacak fakat memleket de –ağzımdan yel alsın- elden gidecek.

Değmez efendim bence. Affediniz, Ufo telâşından kerimeniz hanımefendiye ve eşine saadetler dilemeyi unuttum. Siz de bir aile büyüğü, bir dede olarak şu güzel ülkede huzur içinde yaşamak istemez misiniz?

Hâlâ bir fırsat var Sayın Cumhurbaşkanım; durum, 'bize bişey olmaz'la geçiştirilecek gibi değil. Bağıra bağıra Türkiye'ye doğru yaklaşan bilinmeyen gök cismini ancak siz durdurabilirsiniz!

Karyola!

Binali Yıldırım'ın başbakan olma ihtimâli hayli yüksek diyorlar. Hayırlısı olsun. Memlekete yeni başbakan tayininin bu kadar önemsizleştiği bir süreç hatırlamıyorum. Eğer süreç birinin istediği gibi tamamlanırsa muhtemelen Binali Bey, Türkiye'nin son başbakanı olacak.

Binali Bey'in oğlu ve yeğeni hakkında son zamanlarda basına sızdırılmış haberler düştü. Bu tür kalleşlikler, o ülkede siyasi etik kurallarının hâlâ üst değer sayıldığını göstermesi bakımından ümit vericidir ama, bizde siyasetin üst değeri (Yiv-set!) filan kaldı mı bilmiyorum.

Oğlu kumarda, yeğeni içki masasında görüntülenen birinin yolunu kesmek, artık çok demode, eski Türkiye'de kalan bir kumpas biçimi. Birkaç yıldan beri daha ağır ve ciddi ithamları hazmederek sineye çektik. Değil oğul veya yeğen, siyasetçinin bizzat kendisi içki veya kumar masasında görüntülense bile bir siyasi etik ihlâlinden söz edilemez bana göre. Siyasetçinin uymak zorunda olduğu temel kural, ülkesinin anayasası ve kanunlarıdır; gerisi özel hayattır ve kimseyi ilgilendirmez ve bu noktada samimiyim.

Yeğen beyefendi kendisini güzel savunmuş; 'Bulunduğum mevkie bileğimin hakkıyla geldim. Yıllar önce ahbab düğününde çekilmiş fotoğraflar bunlar.' diyor ve bence son derece doğru bir nokta-i nazar sergileyerek devam ediyor: 'Ben çok ciddi görevlerde bulundum ama hakkımda kimse namussuzluk, hırsızlık gibi suçlamalarda bulunamadı.'

Tam olarak budur işte! Fena olan hırsızlık ve emsâli işlerdir. Yeğen bey kıstası güzel koymuş: 'Kamudaki hayatımda başarılı ve kanunlara saygılıyım; özel hayatım ise [Velev ki içki içmiş bile olsa] kimseyi ilgilendirmez'. Destekliyor ve yeri gelmişken Egemen Bağış aleyhinde hâlâ sürdürülen 'hakara-makara' suçlamasındaki haksızlığı bir kere daha vurguluyorum. O konuşma, iki arkadaş arasında geçen, tamamen özel nitelikli ve kamu işleri zerre kadar ilgilendirmeyen bir sohbetin alçakça deşifre edilmiş hâliydi. Vaktiyle yayınlanan onca dinleme kaydı arasında en mâsumu oydu. Bağış'ın dini fikirleri beni ilgilendirmez. Kamuya hitaben aynı şeyleri söylese ayıplardım ama meselâ istifa etmesini istemek aklımdan geçmezdi.

Fasl-ı diğer! Yeğen bey, hakikaten haklı ve güçlü olduğu noktada sebat etmek yerine kontratağa geçiyor ve bir çuval inciri şöyle berbat ediyor: 'Benim başıma gelen, sizin de hürriyetinizi kısıtlayan aynı grubun servis ettiği şeylerdir'. 'Nasıl yani' diyor gazetesi, cemaati mi kastediyorsunuz?' Cevap, 'Bir devlet memuru olarak dikkatli konuşmak zorundayım!'

Nasıl cevap ama? Okuyunca güldüm yıldızı yükselen bir dış politika yazarının hizmet hareketine dirsek atan yazısındaki o enteresan pasajı hatırladım. Gazeteci bir avukatla konuşuyor ve şöyle soruyor: 'Cemaatçi misiniz?' Adam, hayır diyor. Bunun üzerine yazar, kariyerinin en anlamlı cümlesini şöyle kuruyor: "Cemaat üyelerinin Cemaat mensubu olduklarını inkâr etme gibi bir davranışları olduğunu söyleyip bu cevaba şüpheyle yaklaşacağımı belirttim. Anlayışla karşıladı."

Ben de böyle gazetecilik yapılamayacağını düşünüyorum; anlayışla karşılıyor musunuz?

Zarrab'ı ABD'de yargılatmak için hâkim ayarlayabilecek kadar güçlü olduğu varsayılan bir topluluğun, hâlâ yaşayan en büyük tehlike olduğu algısını beslemek günün en moda davranış kalıbı oldu. 17-25'de hükümete darbe yaptıktan sonra (!) ertesi gün kümesten civciv toplanır gibi kolaylıkla saf dışı bırakılabilen ama hâlâ dürüst bürokratların, hayırsever işadamlarının ve nâmus-ı mücessem politikacıların gazozuna ilâç katabilen bir topluluktan bahsediliyor. Vur abalıya! Nuri Alço'nun heykelini yaptırıp Taksim'e diksek yeridir.

Türkiye düz mantıkla işte böyle sınanıyor; 'Dört bacağı vardır; miyav miyav der; bu nedir?' sorusuna biraz düşünür gibi yapıp, 'Buldum, karyola' diyenleri, o genç gazetecinin yaptığı gibi şüpheyle karşılamakta mâzurum.

Fos çıkması muhtemel bir muhalefet analizi!

Üç tane dişe dokunur muhalefet partisi var. Sırayla duruma göz atalım.

An itibariyle CHP tam bir 'hem ağlarım hem giderim' partisi. Saray merkezli siyasetin en öfkeli muhalefeti durumunda; ne var ki ekonomideki 'orta gelir kapanı'nı andırır şekilde ne büyüme ne de küçülme eğilimi göstermeden yerinde sayıyor. CHP, amblemi altında ezilen bir kuruluş. Altı ok, tarihi bir markadır ve her dört kişiden biri için aziz bir tarihi hatıranın timsâlidir. CHP, devlet kuran parti olarak 'Devlet genetiği'nin etkisinden hiç sıyrılamadı. Solcu, halkçı, ara-sıra sosyalist tezlere yakınlaşsa da, Ergenekon çizgisiyle kesişen ulusalcı damarı hâlâ dipdiri. Saray odaklı siyaset, CHP'yi dokunulmazlık meselesinde tongaya düşürdü. "PKK'lılarla aynı safa düşmemek" endişesiyle ucuz bir yiğitlik histerisine kapılıp, 'Ben de varım; getirin teklifi destekleyelim.' çıkışıyla tuzağa düştü. Sırf Baykal üzerinden yürütülen kaset operasyonu, CHP'nin asla kendi haline bırakılmayacak kadar önemli bir devlet uzvu olduğunu gösterir.

Hâkimler ağır baskı altında

MHP'de şaşırtıcı şeyler oldu ve parti geleneğine aykırı şekilde taban hareketlenerek dörtlü aday dayanışması hareketi ortaya çıktı. İyimserler, Bahçeli'nin şahsına yönelen bu hareketi, ülkücü iradenin iyiniyetli ve samimi bir yansıması olduğunu düşünüyor ve neticede MHP'yi bir hamlede yüzde 25'in üzerine çıkararak iktidar alternatifi haline geleceğini varsayıyorlar. İnsanı tedirgin edecek kadar pembe bir tablo! MHP tabanının, parti yönetimine büyük öfke duyduğu ve artık partisini iktidar adayı olarak görmek istediği kesin. Beni bir gözlemci olarak ihtiyatlı davranmaya sevk eden sebep, noterden vekâletname yaptırmak kadar rutin ve mâkul bir kurultay talebinin, yargı tarafından engellenerek belirsiz bir mecrâya sürüklenmesidir. Kaldı ki adaylardan biri daha şimdiden, şansı daha yüksek bir aday hakkında 'Paralel midir nedir; tam bilmiyorum ama öyle deniliyor.' kıvamında şeyler söyleyerek dörtlü aday denkleminin ne kadar kırılgan bir dengede durduğunu hatırlattı. 'Diğer adayların, küçük siyasi ayak oyunları ve astarsız dedikodularla elimine edilmesi hiç güç olmaz.' şeklinde tahminimi

bir köşeye yazınız.(Fakat favorim dörtlü içinde Özdağ'dır.) Türkiye'de bine yakın ilçe ve binlerce mahkeme mevcut ve hâkimler tek parti devrinde bile görülmemiş ağır baskı altında tutuluyor. MHP'li muhaliflerin 'Yeni bir parti kurar, merkez sağdaki küskünleri de bir araya getirerek iktidara yürüyen bir sinerji oluştururuz.' hesabını pek gerçekçi bulmuyorum. Bu ihtimâl, kısa vadede sadece MHP'nin baraj altında ufalanan bir kaç bölüğe ayrılması anlamına gelir.

HDP, PKK ile arasına mesafe koyamadı

HDP, 7 Haziran sonrasında, 'aniden tansiyonu artırılan terör' travmasının şokundan kurtulamadı ve kendini Türk seçmeninin 'milliyetçi korkuları'nı realize eden bir düşman profiline uysalca itaat etti. CHP'yi dokunulmazlık konusunda saçma-sapan bir pozisyona iten, 'Ne yani HDP'li teröristleri mi destekliyorsun?' suçlamasından duyduğu yılgınlıktır. Bu partiyi bir türlü yüzleşemedikleri PKK destekçiliği olgusu günah keçisi durumuna düşürdü. Varoluşlarıyla ilgili ciddi bağlantılar yüzünden PKK terörü ile araya mesafe koyup demokrat çizgide bir Türkiye partisi gömleği giymeye bir türlü cesaret edemediler ve şu andaki siyasi çizgileri itibariyle seçmene, AKP, MHP ve CHP'ye 'Allah razı olsun, iyi ki varsınız.' dedirtecek bir vücut dilinde inat ediyorlar.

Anlamamız gereken, muhalefetin kolay kolay iflâh olmaz derecede tasarlanmış olduğudur! Kısa vadede çıkış görünmüyor; bunun baş sebebi, bir başka yazı konusu teşkil eden 'yüzer gezer milliyetçi oylar'dır ve bu olgu başlı başına milliyetçi dilin siyasette niçin kullanılmaması gerektiğini hatırlatır.

Evet, bu karamsar bir tahmin tablosu fakat yüreğinizi ferahlatacak küçük bir ayrıntıyı hatırlatmak isterim. Yazarınızın siyasi tahminleri genellikle yanlış çıkıyor!

Demir nasıl tavlanır?

Yeni Hayat gazetemizin ön tanıtım videosunda siz hakikatli okuyucularımı bir miktar yanılttığım için özür dilemenin vakti geldi. Akıllı telefon kamerasıyla kendi kendime çektiğim o basit videoda meâlen, bir süreden beri başlamış bulunduğum marangozluk faaliyetlerine artık ara vermek durumunda olduğumu, artık haftada beş gün yazmak mecburiyetinden bahisle 'elveda marangozluk' makamında beyaz bir yalan uyduruvermiştim.

Allah taksiratımı affetsin; marangozluğu bırakmadım, bırakamadım. Hatta şartlar elverirse meseleyi abartıp bir müstakil çalışma atölyesi kurmayı bile düşünüp durmaktayım. Bu mâsum yalan için hepinizden özür dilerken, marangozluğu terk haberini ciddiye alıp hakkımda, 'Marangozluğa devam etse iyi olurdu; onun yaslandığı duvar yıkıldı.' şeklinde bir tweet atmak jestini esirgemeyen eski bir arkadaşı da hayal kırıklığına uğratmanın derin teessürü içindeyim!

Marangozluk aşkına

Marangozluk meselesinin bu kadar dallanıp budaklanması pek işime gelmiyor; duyanların zihninde hemen dört başı bayındır bir atelye ve icabında ahşaptan adam bile yapabilen hezarfen bir usta hayâli canlanıyor; bu kanaat doğru değil, daha doğrusu hayli eksik. Gerçek şu ki bütün kötü amatörler gibi berbat bir marangoz çırağı, sabırsız bir işçi ve berbat bir tasarımcıyım. Atelye ise, kütüphane niyetine bana tahsis edilen 3×5 ebadındaki odanın bir duvarına iliştirilmiş basit bir tezgâh ve sıradan avadanlıktan ibaret. Abartılacak bir şey yok yani ama üzerinde durulması gereken önemli bir şey var; böyle şeylerle meşgul olmaya bayılıyor ve çok zevk duyuyorum.

İntertetten meslek öğrenilir mi?

Günümün birkaç saati, aklı başında bütün amatörlerin yapması gerektiği gibi o meşhur video sitesinde (Hani Y ile başlayan!), marangozluğun püfleri hakkında araştırma yapmakla geçiyor: Rende bıçağı, keski nasıl bilenir, kurtağzı nasıl açılır, hangi iş için hangi tür testere nasıl kullanılır, bir marangoz tezgâhında bulunması gereken özellikler nedir vesaire türünden kıyâmet kadar eğitici video arasında gezinip dururken farkettim ki internet ortamı, küçük çapta kendi işini görmek isteyen amatörler, hattâ ve hattâ profesyoneller için bile hazine kıymetinde bir kaynak.

İşi ciddiye alırsanız, bir ekran üzerinden yeni bir meslek öğrenebilirsiniz; o kadar önemli bir kaynak…

Yaşasın tarzanca; yani görüntü dili…

Tam bu noktada konunun 'dil boyutu' ortaya çıkıyor. Tahmin edeceğiniz üzere bu videoların neredeyse yüzde 95'i İngilizce ve İngilizce videoların da büyük kısmı ABD'li amatörlerin eseri. Bir kısmında alt yazı seçeneği de bulunuyorsa da bilgisayar mantığıyla yapılmış tercümeler olduğu için fayda temin etmesi imkânsız. Neyse ki 'tarzanca' diye diller arası bir kolaylık var; yani adamcağız işi tarif ederken kendince hayli dil döküyor, bir şeyler anlatıyor. Şüphesiz önemli ve faydalı şeyler de söylüyor, bu arada tarif ettiği şeyi göstermeyi de ihmâl etmiyor. Eh, bu kadarı da bir şeydir ve tarzanca, yani vücut dili yardımıyla da olsa öğrenmenin yaşı yoktur.

Buna mukabil Türkçe eğitim videolarının belli başlı ortak özellikleri var: Evvela sayıca çok az. Sâniyen itinasız bir çekim tekniği sergiliyorlar ve sâlisen içlerinde işe yararını bulmak çok zor. En iyi niyetli olanları bile genellikle bir işin nasıl yapıldığını göstermek yerine yapan kişinin hâtıralarını nakletmeyi, meseleye belgesel tadı vermeyi yeterli buluyorlar.

Demir nasıl tavlanır?

Neyse efendim; iki gün önce, bizim hırdavatçılarda pek ele geçmeyen mini el planyasını kendi kendinize nasıl yapabileceğinize dair birkaç video gözüme çarptı. Dedim ki, 'Niçin kendime bunlardan bir tane yapmıyorum?' Âcilen lâzım olduğundan filan değil; maksat farklı bir proje, bir meşguliyet olsun.

Unutmadan hatırlatayım: Amatör işlerde yazılmamış bir kuraldan (racon!) söz ediliyor; usta dediğin eğer mümkünse kullandığı âleti kendi yapacak; yapamazsa bile bakımını, temizliğini hakkıyla yerine getirecek!

Proje kolay ama bir yerinde fazladan bilgiye ihtiyaç oldu. Adam 2 cm enliliğinde çelik lamayı kesip beşer cm uzunluğunda kaba bıçak malzemesi haline getirdikten sonra ateşte kızdırıp su veriyor ve bu işlemi birkaç kere yapıyor. Marangozluk haydi neyse de demir işi beni aşıyor. Mecburen sitenin arama çubuğuna 'Demir nasıl tavlanır?' diye yazdım ve arama düğmesine bastım.

Ne çıktı tahmin edersiniz? Tahmin yürütmenize gerek yok; aynı şeyi siz de yapabilirsiniz. Y ile başlayan o siteye girin ve aynı cümleyi yazın. Karşınıza ilk sırada şu tipte videolar çıkacak:

Kızlar nasıl tavlanır?

Demiri herkes tavlar; ama kızlar…

Vallahi ve billahi! Maaşallah, bu konuda maharet kesbetmiş aziz Türk gençliği, tecrübesiz arkadaşlarına işin püf noktalarını ve ince tekniklerini ayrıntılarıyla izah eden bir hayli video yayınlamışlar, sağolsunlar.

Demirin nasıl tavlandığına ve işlendiğine dair şeyler de yok değil ama arama motorlarını bilgisayar yönettiği için soruları en popüler cevaplara göre sıralıyor. İlk sıraları alan videolara bakarak üstünkörü de olsa o memleketin ahvali hakkında bir fikir edinmek mümkün oluyor böylece.

Tavlama deyince aklımıza gelen ilk karşılık bu; kızlar! Demire gelince, o zaman tavlanmış durumda marketlerde bir yerlerde satılıyordur, uğraşmaya ne gerek var?

Zaten insanlık, MÖ ikibin yıllarından beri demir çağına girmiş değil miydi?

ALİ ŞAHİN HAKK'A YÜRÜDÜ

Ali Şahin'i nereden tanıyacaksınız; ismi okuyucuya âşina değildir; o, gündelik hayatı çekilir kılan aslında âşinâlardan ziyade iki adım ötemizde yaşayan şöhret bulmamış insanlardı. Ali Abi, "her şehre lâzım" adamlardandı. Projektör değil kandil, denizden ziyade ırmak, cennetten ziyade yeryüzü nimeti; yakın, dost, iyi, mütevazı ve insan. Başka sıfatları da yok değil ama bu kadarı bile hayatı çekilir kılmaya kâfi değil mi?

İyi bir gelenek şairiydi. Evkafta memurdu. Kitap meraklısıydı. Fukara dostuydu; cömertti. Verdiğini gönülden veren, yardımdan zevk duyan bir tabiatı vardı. Rızk dağıtılırken ona "doyacak kadar" pay düşmesini mâzeret bayrağı gibi sallayıp durmazdı. Vaktini, harçlığını, kitabını, ekmeğini, sevgisini ve bilgisini yıllardan beri bölüştürdüğü halde eksilmemiş, bilakis nazarımda devler gibi büyümüştü.

O ganî gönüllü, yüreği, sofrası ve kitaplığı herkese açık bir Türkmen dervişiydi. Her şehri kahrı çekilir kılan az sayıda insan vardır; benim için Ali Abi, yukarda da belirttiğim gibi "her şehre lâzım" müstesnalardan oldu. Ali Abi'lerin kadr ü kıymetini bilmek lâzım; şehir onlarsız çoraklaşıyor.

Geçtiğimiz günlerde, iki yıldır yatağa bağlandığı rahatsızlığı vesilesiyle rahmete intikal etti, biraz daha yalnız kaldık.

Eğer hâlâ oralarda bir yerdeyseler ve eğer farkında iseniz etrafınızdaki Ali Abi'lerin kıymetini biliniz.

Şu milliyetçi yüzer-gezer oylar

'Yüzer-gezer milliyetçi oylar' 2015 ve 16'ya damgasını vurdu. MHP 7 Haziran'la 1 Kasım arasında 2 milyon oy ve 40 vekillik kaybetti. Bu akıl almaz düşüşün sebebi şuydu: 5 ay önce partisini destekleyen 2 milyon MHP'li, PKK terörünün yükselmesinden endişeye kapılıp iktidardaki AKP'ye yöneliverdi. Karşıdan bakılınca MHP gibi teşkilata sadakati efsaneleşmiş, üç hilâle vurgun ve partili olmayı 'dâvâ' ile zihninde birleştirmiş masif bir metânete sahip parti taraftarının aslında hiç de sempati duymadıkları AKP'ye yönelmesi anlaşılır gibi değildi; nitekim bu sürprize en çok AKP'liler şaşırdı.

Niçin böyle oldu? Uzun AKP iktidarı sırasında MHP, seçmenine varoluş gerekçesi olarak sadece ve sadece "AKP'liler çözüm diye memleketi çözüyor ve PKK ile açıktan pazarlık yürütüyorlar. Biz buna müsaade etmeyiz." fikrini telkin etti ve hiçbir siyasi proje sunmadı. AKP ise gerçekten inkılâpçı bir tutumla terörü, müzakere ile sonlandırmak stratejisini savunurken, "Bunlar satarlar, biz sattırmayız!" propagandasının etkisini fark etti ve dehşete kapıldı. İki seçim arasında terör, âdeta durup dururken yükseltilince 'milliyetçi yüzer-gezer oylar' kolayca MHP'den AKP'ye akıverdi. AKP'nin başındaki akıl, milliyetçilik kartını

hemen sahipleniverdi. Çözümü inkâr ederek milliyetçi oyların aklını başından aldı ve şimdi tek parti devletine doğru sağlam adımlarla yürüyor.

AK Parti, milliyetçi tezlere karşı serin duruyordu kuruluş yıllarında; AKP ise MHP'yi işsiz bırakan bir popüler milliyetçilik kisvesine kolayca büründü. AKP bakımından bu dramatik bir U dönüşü sayılmaz zira bu partinin artık ideolojik ve fikri bir belkemiği yok; buna mukabil MHP, doktriner duruşu ile gururlanan ve bunu önemseyen bir parti gibi görünürken 7 seçmeninden 2'si 5 ay içinde saf değiştirdi.

Bunlar bildiğiniz şeyler; bilinmesi gereken ise radikal vatanseverliğin, taşıdığı yüksek riskler yüzünden son derece itinalı ve dozunda kullanılması gereken riskli bir ilâç olduğudur. Fransız ihtilâlinde "Vatan tehlikede!" mottosu ile iktidar defalarca el değiştirdi; sonraki yıllarda popülist milliyetçilik, Avrupa'da orta sınıfa bedava dağıtılan en ucuz siyasi meşrûbattı. Varlık endişesine düşürülen, bölünmek ve işgale uğramakla korkutulan ana kitle için popülist milliyetçilik daima işe yarar bir reçetedir. Ulus devlet ideolojisinin uzantısı olarak eğitim hayatına yerleştirilen 'vatan, bayrak, mukaddesat, birlik, kahramanlık' gibi kavramların siyasi heyecana dönüştürülmesi, şekil A'da görüldüğü gibi işten bile değil.

O beş ay içinde bunları yaşadık. Bölünme kâbusu uyandırılarak klasik parti aidiyetleri baskı altına alınan kitleler, soğukkanlı emek gerektiren barışa değil, kolay ama kanlı 'güvenlik' paranoyasına râm oldular. AKP, onca başarısızlık ve sıkışmışlık ortamı içinde oylarını tam 10 puan artırmayı işte böyle başardı. Güvenlikçi politikaların Kürt meselesini barışçı bir çözüme ulaştırması imkânsız. AKP'nin amacı da artık şu veya bu tarzda bir çözüme varmak değil; insanları ciddi bir tehlikeyle yüzyüze bulunduğuna inandırarak saflarında tutmak. Taktiğin ilk ayağı başarılı ama çözüm safhasında başarılı olamayacaklar. Bedelini ise her zaman olduğu gibi "Vatan tehlikede!" sinyalini önemsemekten başka vebâli olmayan gariban orta-alt sınıfın evlatları ve aileleri çekecek.

MHP ve AKP'ye göre daha soğukkanlı bir çizgide durması beklenen CHP'nin, birkaç gün içinde milliyetçi popülizmin dümen suyuna düşmesi fecîydi. "Bunu halka anlatamayız." gerekçesi, bahâne olmaktan çok teslimiyet, daha doğrusu çöküş. CHP'nin Jakoben genetiği, partiyi birkaç ayakoyunu ile AKP'leştiriverdi. Taş üstünde taş, baş üstüne baş bırakmayarak Kürt meselesinin halledileceğini sanan temiz kalpli kardeşlerim; yine aldatıldınız; bu yolun sonunda sizi kan, gözyaşı ve ızdıraptan başka bekleyen bir şey yok.

Tabii, Türk tipi başkanlığı saymazsak!

Ekmek-köfte sorunsalı

Batıda bazı toplumlar önemli bir siyasi devrim, daha doğrusu istihâle geçirdiler; ağızları fena yandığından olsa gerek 'Lider kültü'nü terkedip 'hukuk devleti'nde karar kıldılar. Gelişmiş demokrasilerde artık hikmetinden sual olunmayan, karizmasıyla kitleleri heyecanlandıran ve

nedense daima kutlu, yüce bir dâvâ peşinde yürüdüklerini ileri süren lider tipi revaç bulmuyor.

Bizim lider ve dâvâ arayışımız hâlâ devam ediyor. Vaktiyle lider ve dâvâ illüzyonuna kapılmış biri olarak söylüyorum, problem çözümünü lidere ve onun dâvâsına ihâle etmek, ferdiyeti unufak edildiği için özgüveni ve şahsiyeti zayıflamış toplumların ihtiyacıdır. Lider, bir 'üst insan', bir Übermensch veya daha avâmî bir tabirle politik bir Süperman olarak tek başına üstesinden gelemeyeceğimiz bilcümle ezikliğimizi telâfi edebilecek yegâne kişidir, tabir caizse bir 'sevap keçisi'. Kendimizi ona raptederek şahsi sorumluluklarımızı ona ciro eder, kendi başımıza yol bulmak veya yeni bir yol açmaktansa onun rehberliğinde yürümenin bedava konforuna razı oluruz.

Liderlerin daima bir dâvâları olur ve bu dâvâlar öyle ufak-tefek şeyler değildir. Dâvâ borsasının açılış eşiği, dünyaya yeni bir nizam vermek, yeni bir medeniyet kurmak, eski ve şanlı tarihi ihyâ etmek veya asırlardan beri sistematik ihânete, tahkire ve ezilmişliğe mâruz toplumların üstündeki ölü toprağını silkmek gibi majör hedeflerdir. Bu borsada ufak civcivlere hayat hakkı yoktur. Muhammen bedel ne kadar yüksekse, rağbetçisi de o denli kalabalıktır.

Hukuk devleti ve beraberindeki olmazsa olmaz kurumlar, lider ihtiyacını minimuma indiriyor. Problem çözücü burada lider değil, evrensel hukukun zabt ü rapta aldığı sistemdir. Güçler ayrılığı, çatışmayı değil politik aklın birbirini dengelemesi ve uzlaşmayı amaçlayarak her krizde bir kahraman zuhûrunu engeller.

Oysaki bizim tarihimiz kahramanların tarihidir. Bırakınız zaferleri, yenilgilerimiz bile hep kahramancadır. Tarihimizi kahramanlar yapmış, biz ise hep onlara tâbi olmuşuzdur.

Bir noktayı unuttuk ama; önemli, çok önemlidir. Bu sistemi kurup işletebilen toplumlar 'fert'lerden mürekkeptir; bu sistemler ferdi esas tutar, ona yatırım yapar. 'Hak yok, vazife vardır.' türünden saçmalıkları yutturmak yerine şahsî hakları son derece önemser. Temel hak ve hürriyetler, ferdiyet inşâsının olmazsa olmazıdır ve bu haklar kesinlikle başkasına devredilemez.

AKP'nin son kongresi, demokrasi plağının takılıp kaldığı yeri gösterdi. Lider kültü kutsandı, eşit vatandaşlık ve devredilemez haklar yerine sorgulamayı günah sayan ubûdiyet (kulluk) bilinci yüceltildi. Demokratik değil de meşveret (!) esasıyla kudsî bir oy birliğine varıldı. Şimdi, heyecan ve ümitle liderin şapkadan tavşan çıkarması bekleniyor.

Liderin şapkasında tavşan filan yok; ihtiyacı da yok. O problem çözerek değil, aksine problem kurgulayarak yönetebileceğini öğrendi. Problemlerin çözülebileceğini görmek insanları rahatlatır ve olup-biteni sorgulama 'laubaliliğine' iter. Ucu karanlık çözümsüzlükler ise 'Dâvâ' arayışını tetikler, tedirgin eder ve 'güçlü biri çıksa da kurtarsa' sızlanmasını tahrik

eder. Dünyanın bütün dâvâları, politik bilinci ve şahsiyeti korkuyla parçalanmış insanları kendini fedâya çağırır ve dâvânın yanında onun ne kadar ufak olduğuna 'sopa ve havuç' mekanizmasıyla inandırır.

Plâk yine aynı yerde takıldı: Demokrasi lüks ihtiyaç. Güvenlik ve ekmek için şahsi haklarımızı kurbanlık koyun gibi boğazlayabiliriz. Devlette çift başlılık, şanlı tarihimizde de görüldüğü gibi fitne ve nifak sebebidir. Parçalanmış kimliğimizle bir 'fert' olmayı beklemek gibi bir hakkımız olamaz fakat ulu bir davanın kutlu ve isimsiz bir neferi olabiliriz pekâlâ.

Türk halkının politik kültürü üç aşağı-beş yukarı budur. Ne kadar ekmek, o kadar köfte!

Bu de'vâ ne de'vâsıdır?

Yeni başbakanımız Binali Yıldırım, hükümet programında 'Dâvâ'yı, mühendis zekâsına yaraşır bir fesahatle özetlemiş: "Hükümet programının merkezinde anayasa reformu ve başkanlık sistemi olacaktır."

İçinizden bazı fesatların, 'Sıkıysa olmasın; adamı o'ssaat MKYK'da beşlik leblebi gibi harcarlar.' diye bıyıkaltından gülümsediğini görür gibiyim ve bu türlü sui-niyet okumalarından ötürü o arkadaşları kınıyorum.

Başbakan önemli bir şey açıklıyor. Nedir o? Dâvâ! Dâvâ nedir; söylüyor işte: Başkanlık sistemi…

Tam da buracıkta konuyla ilgili bir beyit hatırladım ama, yarım yamalak… Arşivimi tarattım, çıkmadı, internete sordum, ı-ıh. Baktım olacak gibi değil, açtım eski bir dosta telefon. Kendisinin maşallahı vardır. Beyiti yarım yamalak tarif edince derhal, 'Bak azizim' diye haşlamaya başladı. "Rûşen Eşref üstâmızın (Ünaydın) 'Diyorlar ki' nâm eserinde vardır bu beyit; işte hemen rafa uzanıyor ve açıyorum; sayfa 290. Rûşen Bey'in, Sakallı Nureddin Paşa'nın Adapazarı'nda linç ettirdiği Ali Kemal Bey'le mülâkatında geçer bu beyit, aynen şöyle:

"Kimse idrâk etmedi mânâsını dâvâmızın

Biz dahi hayrânıyız dâvâ-yı bî-mânâmızın"

'Hah' dedim, 'Aradığım beyit buydu işte; sağolasın.' Telefonu kapattıktan sonra dedim ki, 'Yahu ben bu beyti birkaç defa kullanmıştım eski yazılarımdan birkaçında; internet taramasından niçin çıkmıyor?' A, farkettim ki Zaman gazetesinin olanca arşivini kayyım arkadaşlar sanal âlemden bir lâhzada silivermişler. Engizisyon döneminde Avrupa'da (daha sonra Nazizm döneminde de tekrarlandı!) 'tu kaka' kitapları bir meydana yığar, ateşe verirlerdi. Bizimkilerin 'medeniyyet' hamlesi, güzel bir terkible batının dijital teknolojisi ile bizim öz be öz ve yerli kindarlığımızı halhamur ederek bu barbar uygulamaya son vermiş.

Hezâr âferin! Artık kitaplar, gazeteler meydanlara yığılıp tutuşturulmuyor, 'server'ın fişi çekiliyor!

Dâvâ diyorduk… Silk-i Mevlevî'den Yenişehirli Avnî bey dâvâyı iki satırda özetlemiş ('harcamış' demek daha doğru olurdu). Eski kelimelerden ürken yeni kuşak için sevabıma yeni Türkçe'ye terceme edeyorum; diyor ki Avnî bey: 'Şu bizim dâvamızın anlamını [biz de dâhil] kimseler bilemiyor, fakat gam değildir, biz yine de dâvâya hayranız!'

Dâvâ deyince yaşanmış bir hadise aklıma geldi; onu da dercedeyim müsaadenizle: Olay bir Orta Anadolu şehrinde geçiyor. Şehrin kalburüstü tüccarlarından birinin en küçük kardeşi şehrin tıp fakültesinde okumakta iken sık sık ağabeyinden külliyetli miktarda harçlık talep etmektedir. 'Delikanlıdır, lâzım ki istiyor.' fikriyle kardeşinden para esirgemeyen tüccar bir gün dayanamayıp soruyor, 'Naapıyorsun oğlum bu kadar parayı; nereye harcıyorsun?' Delikanlı göğsünü kabartarak diyor ki, 'Dâvâ için harcıyorum agabey!" Abi dayanamayıp infilâk ediyor: "Ula bu de'vâ ne de'vâsidir? Kari-kız de'vâsı degildir, işret de'vâsi değildir, kumar de'vasi değildir; peki bu de'vâ ne de'vâsidir?'

Delikanlının ne cevap verdiğini bilmiyorum ama biraz edebiyat zevki olsaydı, Yenişehirli Avni Bey'in yukardaki beytini okur, kafası karışan ağabeyinin şaşkınlığından bilistifâde parayı götürüp yine çatır çatır 'de'vâ'ya yatırırdı!

Bu de'vâ Başkanlık de'vâsıdır agabey; ben söylemiyorum başbakan söylüyor. Eskiler bu duruma 'İntâk-ı Hakk' derlerdi, yani 'Hak söyletiyor!' Tam tamına olmasa bile Frenkler kısmen 'Lapsus' diyorlar bu psikolojik fenomene; tam olarak 'Lapsus linguae'. Bilinçaltında paslı mıh gibi saklı ama pek telaffuz etmek istemediğimiz bir şeyin şaşırtıcı bir şekilde şuur katına yükselerek 'sürçme' ile dillendirilmesi.

Burada dil sürçmesi filan yok, 'Güm' diye açıklamış Binali Bey 'dâvâ'yı. Ah Avni Bey ah…

27 Mayıs hürriyet ve anayasa bayramı!

27 Mayıs darbesinin hukuki boyutu 56 yıl boyunca pek gündeme gelmedi. İlk darbenin defteri lâyıkınca dürülmediği için sonraki darbeler 27 Mayıs'ın senetli-hüccetli evlâdı sayılır. Darbecilik o kadar sıradan bir Türkiye gerçeği olmuş ki, cuntacı takımından hesap sorulmaya kalkışıldığında halkımızın mühimce bir kısmı, 'Nedir yav, şerefli ordumuzun subaylarına kim iftira atıyor' diye celâllendi; yüce Türk adaleti de başlarda kararsızlığa düştüyse de sonradan durumu toparlayarak 'darbe-marbe yoktur; gidin işinize kardeşim!' kararıyla kararsızlığından kurtuldu.

Adalet dedim de aklıma geldi; Reza ve saz arkadaşları aleyhine ABD'de ağır bir dava açıldı mâlumunuz. Gazeteler delilleri sanki ilk defa görmüş gibi yayınlayıp duruyorlar. Delil aynı delil, hukuk aynı hukuk aşağı-yukarı. Bizimkiler, hayırsever elemanı kazâen birkaç ay hapiste

tuttuktan sonra izzet ü ikbâl ile tahliye edip, galiba paralarının faizini bile takdim etmişlerdi. Elin Bharara'sı, bizimkilerin suç unsuru bulmadığı delillerde ne buldu acaba? Üç yıl önce bu davaya bakan hâkimlerimiz şüphesiz mesleki bir otokritik yapıyorlardır! Eminim yapıyorlardır!

Yormayım sizi; 27 Mayıs 1960'da bir kısım Türk subayı, devletin tankı, steni, jipi, benzini ve Mehmetçiğini kullanarak anayasal düzeni yıktı. 'ilgâ' etti; bununla da kalmadı aynı anayasaya göre seçilip kurulmuş meşru bir hükümeti de devirip kabineyi ve meclis grubunu da hapse attı.

Olabilir diyorsunuz, oldu zaten ama başka bir şey daha oldu: Askerlerin eylemi, yırtıp attıkları anayasaya göre suçtu ve cezası idamdı. Bu anayasa defalarca yazdığım gibi Atatürk'ün devlet tasavvurunu yazıya geçiren 1924 Anayasası idi.

Askerler, M. Kemal Paşa'nın en mühim siyasi mirasını çiğnediler. Gerçi DP yönetimi de aynı anayasanın ruhunu tâciz eden bazı eylemlerde bulunmuştu; günümüz şartlarını kısmen hatırlatan despotik uygulamaları yok değildi ama küçük bir ayrıntı: Bu eylemleri dahi aynı anayasanın çerçevesindeydi. Onlar sadece Atatürk ve İsmet Paşa idaresinin kullandığı yetkileri kullanmaya cür'et ettiler ve bedelini canlarıyla ödediler.

Anayasa ihlâli, anayasa hukuku açısından ilginç bir fenomendir Türk hukuk geleneğinde. Eğer anayasayı ihlâl suçunda başarılı olursanız o ihlâl sayılmaz ve yeni bir hukuk düzlemine geçilir. Nitekim Yassıada mahkemesi darbecilere, 'Kardeşim, tamam bu DP'liler anayasayı kısmen ihlâl ettiler ama siz suyunu çıkardınız. Sizin de aynı ihlâl cürmünden yargılanmanız gerekir.' diyemedi, sadece DP'lilere 'Sizi buraya tıkan böyle istiyor.' diye sırıtmakla yetindi. Kelebeğin kanatları güçlüydü; hukukun ördüğü ağı parçalayıp kendi hukuklarını kurdular. Önce darbeci takımının aldığı kararların anayasa hükmünde olduğunu belirten geçici bir ara dönem hukuku yaptılar; ardından da hiç tartışmasız 1924'dekinden daha demokratik ve hürriyetçi bir anayasa yaptırdılar.

Bugünlerde 1982 anayasası sistematik bir cür'etle ve bir darbeli matkap ritmiyle ihlâl ediliyor. Cür'etin şâhika noktasına vardığı an, son AKP kongresinde divan başkanlığı yapan Adalet Bakanı'nın ağzından çıkan o cümledir: "Tayyib'in partisi!" Bir sürç-i lisân değil, bilakis açık ve samimi bir irâde beyanı; bu beyan 1982 Anayasası'na göre açık ihlâldir ve bu cürmü ancak yeni bir anayasa ortadan kaldırabilir. Başkanlığın birinci öncelik olmasının sebebi de bu zaten.

Yine küçük bir not: 12 Eylül darbesini izleyen günlerde AYM üyeleri, varlık sebeplerini teşkil eden 1960 Anayasası'nın yine darbeciler tarafından canına okunduğunu bile bile cunta yöneticilerini ziyaret edip bağlılık ve saygılarını sunmuşlardı. Olmayan bir anayasanın AYM üyeleri!

Sadede gelelim: Anayasa hukuku bizi bozuyor ve sadece güce perestişi algılayan hukuk kavrayışımıza birkaç numara ince geliyor. Yazının başlığı espri filan değil; 27 mayıs tarihi 80 darbesine kadar anayasa ve hürriyet bayramı olarak kutlanmıştır bu ülkede!

Hoca kızacak ama…

Böyle tâli konuları derd edinip tartışmanın kime ne faydası olur bilmem; zannımca "A, bu da mı oldu?" türünden şaşkınlıkla karşıladığımız nice hadise, işte böyle tâli konulardaki nemelâzımcılıktan doğuyor, dallanıp yeşererek kökleşiyor, genel kabul haline geliyor ve tashihi mümkün olmuyor.

İlber Hocamız, İstanbul'un fethiyle ilgili yanlışları düzeltirken -zannımca hayli zamandan beridir konuşarak fikir belirtme alışkanlığının eseriyle- tashihe muhtaç görünen bir cümle kurmuş. Diyor ki, "Fatih tüm zamanların en entelektüel mareşali ve döneminin de en bilgin hükümdarıdır."

Aynı cümleyi başkası kursa muhtemelen Hoca, kendine has te'dip ifadeleriyle cahillikten başlayıp had bilmezliğe kadar uzanan bir fırça ıskalasından beğendiğini seçerek demediğini bırakmazdı. Konuşurken anafikri desteklemek için böyle mübalağalı benzetmelerde bulunmanın su götürür bir tarafı vardır, lakin gazetede yayınlandıktan bir süre sonra kitap haline getirilip, okuyucular nezdinde 'en kat'i tarihî delil ve hüküm' pâyesiyle kutsandığı için çok eski talebesi olmanın verdiği bir nevi cahil cesaretiyle bazı itirazlarda bulunmak isterim.

Fatih ne entelektüeldi, ne de mareşal. "Ama burada bir benzetme yapıyoruz evlâdım; okuyanların dikkatini çekmek için bütün zamanları kapsayan bir istiare (eğretileme) yaparken sen tutup cımbızla iki kelimeyi çekiyor ve mıy mıy yapıyorsun; olmaz ki ama, ne kadar cahilsin!" diye celâlleneceğini tahmin ederim. Sağlık olsun. O ihtimâli peşinen kabul ediyorum.

Fatih entelektüel değildi elbette; döneminin bilgisine ve neşriyatına kısmen hâkim, birkaç dil bilen istisnai nitelikte bir padişahtı. Kaldı ki Avnî divanındaki meşhur gazelinin birkaç beyti, onun entelektüel değil fakat sıkı bir dindar olduğuna hüccettir. Okuyalım yeniden: "İmtisâl-i câhidu-fillah olubdur niyettim / Din-i İslâm'ın mücarred gayretidir gayretim; Enbiya ve evliyâya istinâdım var benim / Lutf-i Hak'dandır hemen ümmid-i feth-i nusretim." "Hem dindar hem de entelektüel olunmaz mı yahu?" tartışmaları için yerim müsait değil. Fatih, şüphesiz şimdiki zaman tabiriyle bir 'aydın'dı. Entelektüel başka bir şey!

Zamâne tabiri demişken Mareşal nitelemesine de değinelim. Fatih'in askerî dehâsını sıfatlandırırken mareşal kavramına müracaat edilmese de olurdu. Bu tâbir bizde 1826'dan beri "Askerlik fenninin şâhikasına çıkmış büyük kumandan" mânâsında pek itibar görse de batı dillerinde kelimenin kökeni pek de öyle âhım-şâhım bir şeye tekaabül etmiyor. "Büyük asker,

dehâ çapında stratejistti" demek kâfi değil miydi? Kaldı ki stratejist kavramının da suyunu hayli 'derin' bir şekilde çıkarmış bulunmaktayız!

Bu küçük itiraz dışında Hoca'nın İstanbul ve Fetih hakkında söylediklerine aynen katılırım. Hele hele, "Ayasofya'nın 1934'de müze olması müthiş bir fikirdir. Medeniyete bir hediyemizdir." tesbiti, "İlle de cami yapacağız; minarelerinden gürül gürül ezan okuyacağız!" terânelerinin yüksek perdeden müşteri bulduğu şu demde, bir 'entelektüel'e yaraşır evsafta cesur ve medenî bir cümledir. Ayasofya an itibariyle dünya kültür mirasının en nadide eserlerinden biri olarak fetih gününden bugüne kadar Osmanlılar tarafından aziz bir hâtıra olarak saygı ve himâye gördü, desteklendi ve asli hüviyetini kaybetmeden muhafaza edildi. Onun müze hâlinde muhafazası, Müslüman kuşakların Ayasofya'ya yaptığı katkıları da bütün görkemiyle âlem-i cihâna göstermektedir.

Her Ayasofya tartışmasında Efendimiz'in o güzer ve mânidar tembihini hatırlarım: "Yeryüzü bana mescid ve sebeb-i tahâret kılındı; bu itibarla ümmetimden namaz vaktine erişen herkes, bulunduğu yerde namaz kılsın."

Şimdi birileri kızacak ama olsun: "Yerim dar!" diye bir bahâne yok arkadaşlar!

2016

30 Haziran

Totem ve tabu Yeni Hayat Gazetesi

29 Haziran

Korsanlığa övgü Yeni Hayat Gazetesi

27 Haziran

Dindar ve imansız! Yeni Hayat Gazetesi

26 Haziran

Avrupa Birliği : Âmin! Yeni Hayat Gazetesi

24 Haziran

Cumhuriyet aşirete dönüşürken Yeni Hayat Gazetesi

23 Haziran

Milli Takım tarihçilere bırakılmalıdır! Yeni Hayat Gazetesi

20 Haziran

Geziciler, gaza gelmeyin Yeni Hayat Gazetesi

19 Haziran

Nezaket bizi bozar Yeni Hayat Gazetesi

17 Haziran

Futbolda mental devrim Yeni Hayat Gazetesi

16 Haziran

Mazlum'u getirin bana; mazluum Yeni Hayat Gazetesi

15 Haziran

Yer açın, Battal Gazi geliyor Yeni Hayat Gazetesi

13 Haziran

Cübbesel liberalizm Yeni Hayat Gazetesi

12 Haziran

"UMKEK'İN" Gizli toplantı zabıtları Yeni Hayat Gazetesi

10 Haziran

Ecdâda uzanan dilleri naaparız? Yeni Hayat Gazetesi

09 Haziran

Kan tahlili sonuçları Yeni Hayat Gazetesi

08 Haziran

Alo Fetva Hattı mı?.. He gurban, de hele! Yeni Hayat Gazetesi

06 Haziran

Tam Ramazâniyelik bunlar… Yeni Hayat Gazetesi

05 Haziran

Patrona Halil'in hızlı yükseliş ve düşüşü Yeni Hayat Gazetesi

03 Haziran

Terapi Seansı Yeni Hayat Gazetesi

02 Haziran

Suriye sınırında kimle komşu olmak isteriz? Yeni Hayat Gazetesi

01 Haziran

Katalaves? (*) Yeni Hayat Gazetesi

Katalaves? (*)

-Bunlar ‘off the record’ ha, yazmak yok! Güzel… Şimdi şeker kardeşim, adam doğru söylüyor aslında, ‘Fethin hesaplaşması 563 yıldır bitmedi.’ derken haklı. Öyle birileri var; kastettiği topluluk da biziz. Nasıl oluyor diyeceksin. Şöyle; bu altı asırlık bir hikâyedir ve ilk defa şimdi açıklıyorum. Fetihten dört gün sonra bizimkilerden sağ kalabilenler bir evin mahzeninde bir araya geliyorlar ve yemin ediyorlar. Diyorlar ki, “Biz Bizans’ın asil evlatları söz veriyoruz. Türkler Konstantinopol’u almış olabilirler ama bunu onların yanına bırakmayacağız. Bugünden sonra ihtida numarasıyla Türkler’in arasına sızacağız. Türkleri silahla, topla tüfekle yıkmak çok zor fakat başka dümenlerle dejenere edip, ahlâk duygularının içini boşaltarak çökertebiliriz. Kaba hatlarıyla böyle bir sözlü protokol geliştiriyorlar…

-Yok yav. Ee?

-İşte o gün bugündür biz Bizans’ın yeminli ve asil evlâtları olarak bu yönde sızma faaliyetlerimizi bir karınca sabrıyla geliştirdik. Neler mi yaptık: Esnafa hileli kantar tutmayı, domates kasasının altına çürük döşemeyi, dolandırıcılığı, hırsızlığı, yankesiciliği biz öğrettik. ‘Gözüm önüme aksın ki’ gibi mübalağalı sahte yeminler bile bizim patentimizi taşır. İnanmazsın, yalancı şahitlik, dedikodu, iftira, yalan, kumpas, ırza tasaddî, dublaj nedir bilmezdi bu saf Türkler. Müslüman gibi görünerek biz öğrettik bu çirkin şeyleri…

-Bak bak bak; sonra?

-Sonra politik sistemlerine sızdık. İlk başarımız kardeş katlini normalleştirmekti. Şeri hukuku, ulemayı, devletin emrine tabi kılan icat bizim eserimizdir. Ardından Yeniçeri ocağına el attık ve bu müthiş savaş birliğinin gazozuna ilaç atarak ikide bir padişaha kılıç çeken, leblebi gibi değerli bürokrat katleden, ırz düşkünü, haraççı, afyonkeş, rüşvetçi, iktidar komplolarını fiştekleyen serseri ve tehlikeli bir gürûh haline getirdik. Abartı sanma; Divan şiirine ve dolayısıyla gündelik hayata cinsî sapkınlığı biz yerleştirdik. Devleti içten çürüten rüşvetçilik mikrobunu biz yaymasak bu saf Türklerin fark edeceği bile yoktu be!

-Yakın tarihlere gelsek; yerim dar da…

-Peki canım. Asıl öldürücü ve hunhar darbemiz Türklere rantçılığın ne kadar ballı ve kıyak bir sektör olduğunu öğretmekti. Gariban Türkler bu yeme atladılar hemen. Çünkü dışardan helâl gibi görünüyordu; anlarsın ya! Başta sevgili Konstantinopol olmak üzere bütün Anadolu şehirlerini 'imar göreceğiz, modern olacağız' diye bizim ektiğimiz şer tohumları mahvetti ama en mükemmel sonucu burada, ebedî Bizans'ın kalbinde aldık. Türkler kendi elleriyle bu caanım beldenin canına okudular. Düşünebiliyor musun şu an şehrin nüfusu 15 milyonu geçti, hâlâ yeni nüfus çekmeyi planlıyorlar yahu, oleey diyoruz! Rantçılığın yandaş örgütlenmesi ile siyasileşmesi son büyük keşfimiz oldu ve her şeye aç 'dindar' Türk elitleri bu zokaya bayıldılar. Önce değerli kupon arsalardan başladılar; şimdi de büyük ölçekli yeşil kamu alanlarına kadar yapılaşmaya açıp rantını bölüşüyorlar. Böylece yürümeye yol, içmeye su, görmeye yeşil, soluklanmaya hava kalmadı. Oh olsun! Eserimizle gurur duyuyoruz. Haliyle şimdi dünya kamuoyu diyor ki, 'İstanbul'u fethettik diye ne övünüyorsunuz be; mahvetmişsiniz şehri; Medenilik iddiası bir şehri yaşanılır kılmakla başlar; sizin medeni ehliyetiniz yok. Siz bırakın, BM idare etsin Bizans'ı!" Bunu dedirteceğiz eninde sonunda; zaten baştan çıkardığımız rantçı takımı bu konuda elinden geleni ardına koymuyor…

-Vay canına! Demek siz, siz…

-Kimseye söyleme ama; ölümü öp! Haa, 'Fethin intikamını alıyorlar.' lâfı biraz can sıkıcı ama artık fark etmez; iş işten geçti Türkler için. İntikamımızı aldık sayılır. Onlar Bizans'ı bizden söktüler, biz de onlara yâr etmedik. Katalaves? Keh keh…

(*) Anladın?

Suriye sınırında kimle komşu olmak isteriz?

Meral Hanım'ın da, muhtemelen etrafındaki danışman arkadaşların baskısına dayanamayıp, 'Madem MGK karar almış, demek ki vardır böyle bir şey; ben de PDY'ye karşıyım, başbakan olunca bütün paralel yapıların canına okuyacağım.' yollu demecinden sonra sıra şimdi Trump'tadır. Paralel yapının, MGK tavsiyesi ve Bakanlar Kurulu kararıyla evrensel çapta tehlikeli bir terör örgütü olduğunun tescilinden sonra Donald Trump'un da yemeyip içmeyip paralelin böğrüne böğrüne sert bir lâf (tweet de olur) çakması beklenir!

Numan Bey'in 'Yargı da nihayetinde en üst makamı olan Cumhurbaşkanlığına bağlıdır.' sözü hem kendisi, hem demokrasi kültürümüz bakımından talihsizdi. Önceki gün itibariyle Duçe İtalyası'ndaki icra-yargı ilişkisini hatırlatan bu cümlesinden vazgeçmesi, yaşadığımız fiili durumun berbatlığını kurtarmıyor. Türkiye'yi ele güne 'farş-ı melâmet' (Sivas ağzında farş-ı malamat; aleme rezil olmak) eden bu vahim 'lapsus' olayı hakkında arîz ü amîk (enine boyuna) bir paralel soruşturması açılmasını nâçizâne tavsiye ederim.

Ele güne farş-ı malamat olmak deyince saygıdeğer Suriye politikamızın son altı yıl içinde katettiği mesafeyi, öncelikle diplomasi bürokrasimize ve hasseten zât-ı devletlerine şu basit karşılaştırma ile izah etmek isterim: Altı yıl önce Suriye sınırımızın öte yanında Esed'in meşrû devlet güçleri vardı. Biz, demokrasi getireceğiz bahanesi ile Suriye'nin içişlerine müdahele ettik ve neticesi şudur: Şimdi Suriye sınırının yaklaşık yarısı PYD kontrolüne geçmiş bulunuyor. (PDY ile zinhar karıştırılmamalı; Paralel devlet yapılanması karşısında PYD İlkokullardaki kütüphanecilik kolu kadar mâsum ve zararsız bir örgüt sayılır!) PYD dediğiniz ise, hükümetimizin resmi tezine nazaran bildiğiniz PKK'dır ve yazarınız da bu görüşe katılıyor. Aynı hududun yüzde 5'lik kısmı ÖSO (Özgür Suriye Ordusu!), Türkiye'nin desteklediği silahlı Esed muhalifleri kontrol ediyor ve kalan yarısında IŞİD örgütü hükümfermâdır.

Türkiye IŞİD'i istemiyor haklı olarak, PYD'yi de terörist sayıyoruz (ama ABD aksi fikirdedir!) ve onlarla sınır komşusu filan olmak da istemiyoruz. ÖSO varla yok arasında yarınsız ve kararsız bir güç. Şimdi Suriye politikasını çizen ve uygulayan, bu politikada çok başarılı oldukları için seçim üstüne seçim kazanan 'devlet aklı'na sormak isterim:

Türkiye-Suriye hududunda altı sene öncesine dönmek ister misiniz?

Birilerinin 'Ah nerdee!' diye hayıflandığını duymazdan gelerek devam ediyorum; Esed Suriyesi ile yeniden komşu olmak! Karşı tarafta en azından kendi sınır güvenliğini sağlayabilen, bayırın terör örgütlerinin fink atmasına izin vermeyen bir devlet otoritesi! Bence harika fikir, keşke mümkün olabilse ama atı alan Üsküdar'ı geçti. Ortadoğu ve özellikle Suriye haritası yeniden çiziliyor ve zannımca Suriye hududunda legal görünümlü illegal PYD ile bu yakınlarda resmen komşuluk yapmak zorunda kalacağız. Sözü ABD kesiyor, yüzüğü ise muhtemelen Rusya takar.

Daha beter ihtimâl IŞİD'le komuşuluktur ki Hafazanallah! Tam bir 'Kırk satır mı istersin, kırk katır mı?' açmazı. Ne Suriye politikasıymış ama!

Saray yönetiminin, (Binali Bey kabinesinden sonra artık bu tabir neredeyse anayasal bir şekil aldığı için kullanabiliriz sanıyorum!) uğradığı her politik hezimetten sonra konuyu paralele bağlayıp, ev ve işyerlerinde kuzu kuzu tutuklanmayı bekleyen insanları (pardon teröristleri!) toplayıp mapus damlarına koyması ile bu başaşağı gidiş ne kadar gizlenebilir ki? Mümkün görünmüyor zira Saray yönetimi haklı, meşrû ve iyiniyetli olabilmek vasfını kaybetti. İşte Numan Bey gibi nisbeten halim-selim bir figürün iki gün içinde düştüğü duruma bakınız. Bu mızrak çuvala sığmıyor ve mevcut yönetim, çelik uçlu ve darbeli bir matkap kararlılığıyla anayasayı her yerinden delip parçalayarak yeni bir meşrûiyet, yani Türk tipi partili cumhurbaşkanlığı düzlemine geçmek için ümitsizce çırpınıp durmakta.

Çabalama kaptan, deniz bitti.

Terapi Seansı

Eey Almanya, 1915'de olup biten ufak-tefek şeyler yüzünden kocaa Türkiye'yi karşına aldın; Parlamento'dan karar çıkardın da başın göğe mi erdi? Parlamento nedir ki kardeşim; Meclis dediğin devletin emrinden çıkar mı? Bakın bizim Meclis'e; benim istemediğim bir karar alabilir mi, mümkün mü? Havsalanız alıyor mu böyle bir şeyi? Böyle şeyler ayıptır yav ayıp! Bırakınız böyle kıraathane ağzıyla devlet politikası yürütmeyi; yakışıyor mu? Devlet idaresi bizdeki gibi ağırbaşlılık ister, temkin ister, hakkaniyet, uluslararası hukuka riayet ister, başka ülkelerin içişlerine karışmamak gerekir. Bak Almanya, biz hiçbir komşumuzun işine karışıyor muyuz? Hani ağırbaşlı olmayıp da milyonlarca Suriyeli mülteciyi kamyonlara, otobüslere, şişme botlara bindirip salsak üzerinize ne yapacaksınız? Ne gereği vardı yani şimdi bu sevimsizliğin?

Pilotun intihar etmediği ne mâlum!

Eey Rusya, yahu kardeşim çocuk musunuz nesiniz? Bir pilot kafasına göre bir artistlik yapayım demiş nihayetinde. Bir kaç pilot, bir uçak! Nedir yani; sizde uçak sanayii var, yaparsınız yenisini. Pilota gelince nüfusunuz bol, pilottan çok ne var? Kardeşim bu pilotaj hatasıdır tamam mı? İsterseniz bizim çocuklara tembih ederim, bir kaza kırım raporu yaparlar, suçu mekaniğe veya elektroniğe bağlarız, biter gider; uzatmanın âlemi yok ki! Kaldı ki sizin pilotun kendi kendini vurmadığı, uçuş esnasında melâle kapılıp intihar etmediği ne mâlum? İsterseniz o hususta da bir adli tıp raporu yaptırabilirim bizim arkadaşlara. Bizdeki bilirkişilik müessesesi, İngiliz Parlamentosu gibi yetkileri olan bir kurumdur ha! İsterse güneşi bile batıdan doğdurabilir. Ne de olsa hukuk devletiyiz. Böyle ufak tefek şeylerden ötürü bizden domates biber almamak, turist göndermemek, afedersiniz ama çocukça tepkiler bunlar. Geç efendim geç…

Başkan diyoruz, adam topal ördek!

Ha, unutuyordum, eey Amerika. Yav sizi karşıdan gören de ciddi bir şey zanneder ha! Kanaatiniz olsun, sizdeki devlet aklı, bizdekinin zekâtı bile olmaz. Nedir o güçler ayrılığı, çek-balans sistemi filan gibi komiklikler yav? Başkan başkan diyoruz, adam topal ördek oldu, etliye, sütlüye karışmıyor. Kongre ayrı alem, hukukunuz başka telden çalıyor. Yav birader hiç bağımsız bir hukuk olur mu? Nerde görülmüş be bilader? Yok yargı bağımsızmış, savcılar, hakimler lâyüselmiş filan. Bakın bize, görün, inceleyin, siz de uygulayın;bedava! Yargı benden habersiz öyle kendi kafasına göre soruşturma filan açacak ha? Ertesi gün kendini Uganda'nın bilmem ne kasabasında sulh ceza hakimi olarak tayin edilmiş bulur be! Aslında önemli değil, bişeycikler çıkmaz ama yeri gelmişken söyleyim; bu sarraf meselesini fazla kurcalamasınız menfaatinize olur; nasıl ayarlarsınız bilmem. İsterseniz Bekir'i yollayım birkaç günlüğüne göstersin yolunu. Harbi çocuktur ha! 17-25'de az yararlılığını görmedik. Ne diyordum, kolay değil elbette Tevhid-i Kuvva prensibi. Bir Atatürk kadrini bildi, bir de ben;

ee bu ibretleri nereden almaktayız biz? Bu memlekette yetişmiş en halis-muhlis Kemalist, bu fakiyr kardeşinizdir ve sağolsunlar bütün ulusalcı kardeşlerim de bu gerçeği teslim ediyorlar. Abi sen neymişsin, rahmetli bile bu kadarına cesaret gösterememişti diyorlar sağolsunlar; ben de ne isterlerse veriyorum.

Tutturdular diploma da diploma!

Şimdi canım kardeşim; bak biz bu işin kitabını yazdık. Sağolsunlar onlar da doktora ünvanı şeyettiler. Bende bunun gibi kırk-elli tane kapı gibi doktora diploması birikti. Tek başıma hastane açsam, bütün servislerde vizit yapacak kadar diplomam var şu anda. Bunlardan bazıları hukukla ilgili; indimde pek makbul bir şey değil ama nezaketen kabul ediyoruz. Şimdi, 'Kardeşim nedir bu, veriyorsanız adam gibi administrasyon, kitle iletişimi veya algı yönetimi sanatında ordinaryüslük belgesi filan' denilmiyor tabii. Tutturdular diploma da diploma. Doğru dürüst üniversite okumadı diye caz yapıyorlar. Alın kapı gibi diploma! Bir değil on değil, kırk değil! Ciltlettirip bastıracağım bunları, rezil müfterilerin ağzına tıkaç olsun diye…

Ya, işte böyle doktorcuğum; sağol yav, seni de yoruyoruz fakat devlet hizmetidir; kafanı şişirdim kusura bakma. Bu terapi seansları çok iyi geliyor inan ki…

Patrona Halil'in hızlı yükseliş ve düşüşü

Biraz Osmanlı tarihi okuyan herkes Patrona Halil adını duymuştur. Halil'in bir ara İstanbul hamamlarında tellâklık ettiği de söylenir. Vaktiyle Osmanlı donanmasının 'Patrona' gemisinde levendlik ederken gözükaralığı ile sarayı parmağında oynatan ve birkaç ay süreyle Devlet-i Aliyye'yi keyfince yöneten bu adamın hikâyesinde ibret alınacak çizgiler var.

Ama önce küçük bir hatırlatma: Hikâyede Patrona Halil'i değil, 'devlet'in davranışlarını, tepkilerini izlemenizi, ona dikkat kesilmenizi isterim. Devlet denilen mekanizmanın esas çizgileriyle dünden bugüne pek de değişmediğini görmek sizi şaşırtmamalı.

Tarih bilgisi, bugüne ışık tutmuyorsa ne işe yarar?

İstanbul'un en yakışıklı demleri

Sene 1730. Lâle devri diye bilinen dönemin son ayları… Sadârette meşhur Nevşehirli Dâmat İbrahim Paşa bulunmaktadır ve onun zevk ve eğlence anlayışının eseriyle inşâ edilen Kâğıthâne'deki Sâdâbad mahalli, devlet ricâlinin yaptırdığı köşklerle ve rengârenk lâle bahçeleriyle bir rüyâ atmosferine dönüşmüştür. Şüphesiz İstanbul'un en güzel devridir.

Osmanlı tahtında III. Ahmet bulunuyor. Ahmet Han, cihangirliği ve savaşçılığı ile tanınan Osmanlı sülâlesinin, nasıl diyelim, kavga-dövüşten pek hoşlanmayan, 'barışçı' padişahlarından biri. İran'a açılan sefere katılması için İstanbul'un Anadolu yakasına

kurdurmuşsa da iki aydan beri Üsküdar'da âdeta ayak sürümektedir. Nizamiye askeri adı altında yeni bir ordu kurulmasını istemeyen Yeniçeri Ocağı'nın öfkesi, padişahın sefere gönülsüzlüğü yanında iktidara yakın çevrelerin Kâğıthâne'deki Çerağ âlemleriyle iyice artmaktadır. İstanbul gittikçe gerilen bir keman teli gibi huzursuzdur. Bu gerilim, Osmanlı ordusunun Tebriz'i boşaltıp geri çekilme ve şehrin düşmesi üzerine kopar.

Patrona Halil, avanesiyle birlikte harekete geçer. İlk iş olarak esnafa dükkan kapattırılır, gündelik hayat neredeyse durur ve Yeniçeriler kazan kaldırarak sokak denetimini ele geçirirler. İstanbul adeta devletsiz kalmıştır. Ayaklanmayı duyan III. Ahmet alelacele Topkapı'ya geçse de, özel muhafız birliği Saray Bostancıları dağılmıştır ve zaten ertesi gün isyancılara katılacaklardır. İstanbul'da yağma başlar. Padişah ve ekibi, sarayda yalnız ve çâresizdir. İstanbul'a ise yeni bir güç hâkimdir. Patrona Halil ve avânesi.

Şimdi gelişmeleri –özetleyerek- Abdî Tarihi'nden nakledelim.

Padişah kalsın ama sadrazamın kellesini isteriz

Yapacak hiçbir şeyi kalmayan III. Ahmet asîlere özel elçi olarak Haseki ağasını yollar, 'Badehu bu cemiyetin aslı sizlerden sual ile (…) muradınızı ifade buyurursanız padişaha arz ve ilâm edeyim'. Eşkıya, başta Sadrazam İbrahim Paşa olmak üzere kethüdası, Şeyhülislam 'vesaire devlet erbâbından 'otuz yedi nefer kimse'nin kellesini talep ederler ve isteklerine hayli politik bir unsur eklemeyi unutmazlar: 'Bizlerin padişahımızdan bir türlü aczimiz yoktur ve kendülerinden her vechile razi ve hoşnud olduğumuz mâlum-ı devletleri olsun.'

Sadrazam İbrahim Paşa'nın bu talepten haberi olur elbette, Haseki ağasına 'Şöyle söyle, böyle söyle; beni lisana alma' diye ricada bulunduysa da faydası olmaz. Liste padişaha gider. Durum kritiktir. 'Meşveret kurulur', devlet ricâli krizi müzakere eder, bir arayol bulunmaya çalışılır ama nafile…

Abdî tarihi şöyle diyor: 'Ertesi gün Sadrı âzâm âsâfperver İbrahim Paşa ve kaymakam, hem Kapdan Paşa ve Mehmet kethüdayı üçünü birden katledüp leşlerini birer öküz arabasına tahmil edüb meydanda olan zorba eşhaslarına âdem gönderdüler, gelüb matlubunuz olan âdemleri alasız deyû'

Bir gün öncesinin hikmetinden sual olunmaz muktedirlerinin âkıbeti ne kadar düşündürücü…

'Sünnetsiz Ermeni' modasının başlangıcı bu olsa gerek

İsyancı eşkıya cesetleri arabadan indirip muayene edince içlerinden biri der ki, 'İbrahim Paşa bu değildir, sünnetsiz bir Ermeni kâfiridir, İbrahim Paşa'nın kürkçübaşısına benziyor'. Cesedi tekrar arabaya bindirip saraya iade ederler. Yolda sadrazamın cesedi birkaç defa arabadan

düşer, bunun üzerine boğazına bir ip geçirip hamal beygirinin kuyruğuna bağlayarak sürüye sürüye Saray'ın kapısına bırakırlar.

Asiler, padişahın kendilerini aldattığı düşüncesiyle Şehzâde Mahmud'un tahta geçmesi talebini dayatırlar. III. Ahmet çaresizdir; kendisi ve aile efradının güvenliği sağlanmak şartıyla boyun eğer. Hemen Sultan Mahmud'u (I. Mahmud) getirtip cülus eder ve kendince yeni sultana bazı nasihatlarda bulunur.

Şeyhülislam'dan Patrona'ya hüccet: Masumsun!

İstanbul, daha doğrusu 'devlet' artık eşkıyaların elindedir. Hızla yeni tayinlerbaşlar. Patrona ve yardakçısı Muslu'nun tanıdıklarından her kim varsa 'dişi-erkek ve ıyaline ve karnında olan veled-i zinası' bile, Yeniçeri Ocağı defterine yazılır. Deftere yazılmak, bugünün ölçülerinde 'bankomat memuriyeti'ne benzetilse yanlış olmaz. Abdî Efendi tarihinde şöyle diyor: "Beytülmâli müslimini bu tarikle dahi yağma eylediler… İstanbul'da vâfir ev basdılar ki bu hiçbir vakada olmuş değildir". Beğendikleri evi boşaltıp işgal eder ve hane sahibini soyup haraç alırlar. Bu esnada bir talepleri daha vardır asilerin: Sâdâbad'taki bütün köşkler tez elden yakılmalıdır! Rica üzerine üç gün mühlet alınıp köşkler sahipleri eliyle alelacele yıktırılır.

Her iktidar değişiminde âdettir; Yeniçeri Ocağı defterinde adı (esâme)si bulunanlara cülûs bahşişi verilmesi gelenektir. Bol keseden bahşişler dağıtılır. Asiler Etmeydanı'ndaki (Beyazıt-Şehzadebaşı) çadırlarını yıkıp 'Oda'larına dönmeye razı olurlar. İsyan yatışmış gibi görünmektedir.

Bu esnada Patrona, meşrû olmasa da fiili gücü bizzat elinde bulundurduğu için Etmeydanı'nda dükkanı bulunan kasaplardan birini Boğdan Beylerbeyiliği'ne tayin ettirip Kırım Hanlığı'na ise yeni bir Giray seçilmesine aracı olur.

Önemli ayrıntı: Yeni şeyhülislamdan asla ceza görmeyeceklerine dair bir hüccet almayı da ihmâl etmez Patrona. Bu noktaya küçük bir mim koyalım. Bütün darbecilerin emeli, durumlarını resmîleştirmek, hukukî bir belgeyle meşruluk kazanmaktır. Devlet geleneğine göre iktidarın şeriata aykırı taleplerine bile, yerine göre kılıf uydurmakta mahir hukuk bürokrasisi Patrona'ya da dilediği garantiyi verir. Muktedirlere direnen hukuk ulemâsı klişesi, aslında bir romantik Osmanlı tarihi efsânesidir!

"Âhir-i kâr köpek gibi tepelendi"

İşte tam da kendini 'devlet'in ta kendisi gibi hissetmeye başladığı demlerden bir gün Saray'dan bir rica gelir Patrona'ya; önemli bir devlet meselesinde görüşünün alınacağı bahanesiyle divana davet edilmektedir. Patrona ilk davete mazeretle icabet etmez, ikincisine mecbur kalır. Kendine has koruma ekibiyle saraya gelir. Saray'da tertibat hazırlanmış, iç odalardan birine otuz civarında rüşvetle kazanılmış Yeniçeri yerleştirilmiştir. Her kapıdan

geçtikçe teşrifat gereği avanesi (özel güvenlikçileri) azaltılan Patrona, 'huzur'a girdiğinde Muslu ile beraber sadece iki kişi kalmışlardır. Huzurda bulunanlardan biri, 'Nice oldu ol kâfir gavur Patrona' diye hitab edince Patrona'da şafak atar, 'Ne yabana söyler bu âdem' diye tepki göstermeye yeltense de iş işten geçmiştir. Birkaç yerinden darbe alarak 'âhir-i kâr köpek gibi tepelenir'. "Muslı çünkim bu ahvali gördü, hemen kürkünü başına çeküb yüz üstüne kapandı. Anın dahi kaydını gördiler.' Kapılarda teşrifat gereği alıkonulup ağırlanan güvenlik ekibi de gelen haber üzerine katledilir ve 'Devlet' hesabını tamamlar.

Patronalara huzur yoktur

Kıssanın hissesi bence şu: Devlet, her krizde kendi varlığını emniyete almak refleksi içindedir ve bu uğurda gerekirse herkesle (ama herkesle, Patrona'yla bile) işbirliğine girmekten çekinmez. Koyduğu kanun, örf ve nizâmı çiğnemek pahasına akla gelebilecek her tâvizi verir ve ilk fırsatta 'kamu düzeni' ayarlarına geri döner.

Patronalar bir muharebeyi kazanabilirler ama zaferi asla göremezler.

Ve devlet 'kendine', kendi için var olmuş bir teşkilâttır.

Bu hikâye –ki gerçeğin ta kendisidir- 'Bizim ecdadımız yanlış iş yapmamıştır; eline kan bulaşmamıştır' diye bilir-bilmez konuşanlara ders ve ibret olur mu bilemem!

Tam Ramazâniyelik bunlar…

Hadise gerçek. 60'lı yıllarda İstanbul'da bir öğrenci kuruluşunun tertiplediği "Panteizm" konulu konferans bittikten sonra son dinleyicilerle beraber salondan ayrılan konuşmacı, iki delikanlının kendi aralarında meseleyi şöyle özetlediklerine şahit oluyor:

-Tabii canım, Allah dediği nedir mi; neticede sen-ben!

Yarım yamalak bilgi ve kanaatin nasıl tehlikeli sonuçlara müncer olabileceğini gösteren en tâze haberi, bir sulh ceza hâkiminin 'karar'cümlelerinde okuyabiliyoruz. Hâkim, İslâm fıkhı ve kültürüne dair kulaktan dolma bir kanaate sahip olmalı ki, bîgünah insanları hapse gönderirken vicdânını şu gerekçeyle yatıştırmak lüzumu duyuyor:

"Böyle bir örgütün var olduğunun herkesçe bilinen bir gerçek olduğu, böyle bir örgütün mâruf olması nedeniyle maruf olan şeyin ispata muhtaç olmadığı, bu örgütün herkesçe de bilindiği üzere belli hedeflere ulaşmak için her türlü yöntemi mübah saydığı, dolayısıyla TCK'da örgütlü suçların soruşturma aşamasında basit şüphenin dahi çok büyük önem arz ettiği gibi dosyamızda söz konusu bu kararımızın verilmesi için makul ve yeterli şüphe bulunmuştur."

'Mâruf'u bir yerlerden duymuş ama tartısından haberi yok. Eğer biraz zahmete girip Râgıb El-İsfehânî'nin kendi semâsındaki tek yıldız eseri 'Müfredât'ı (Kur'an kavramları Sözlüğü)

açıp ‘Ayn’ maddesine baksa, A’-re-fe’ kökünden müştak ‘mâ’rûf’un, “Güzelliği akıl veya şeriat aracılığıyla bilinen her fiilin adı” olduğunu görecek ve ‘bir şeyi tefekkür ederek, etki ve sonucunu düşünerek idrak etmek’ manasında kullanılması gerektiğini anlayacaktı. Müşarünileyh bu gibi inceliklere takılmak yerine, mantığını, “Örf de mâruftan gelir; örf ise düpedüz maslahat, yani kamu içtihat ve yararıdır” sâkinleştiricisine tâbi kılarak şöyle buyuruyor:

“Suç konusunun önemi de dikkate alındığında öncelikle devletin var olması gerektiği, devletin ortaya çıkmasından sonra hukukun üstünlüğünün söz konusu olabileceği ve devletin devamlılığı için hukukun üstünlüğünün de zorunluluk olduğu dikkate alındığında adalet duygusunun zedelenmemesi için dosyanın bulunduğu aşama ve kapsam dikkate alındığında hâkimliğimizce bu yönde karar vermek gerektiği kanaate hâsıl olmuştur.”

İstiklâl Mahkemeleri ve Yassıada’daki Yüksek Adalet Divânı (!) kararları da dâhil olmak üzere bu hüküm hukuk tarihine altın yaldızlı harflerle geçmiş olup, hüküm sahibinin Yargıtay başkanlığına namzetliği ana sütü gibi helâldir. Ayrıca tenkid ve tashihe ihtiyaç yoktur. Budur!

Sevgili Müslümanlar… Bugün Ramazan’ın ilk günü; hatim, mukabele, sohbet programlarınız hayırlı ve bereketli olsun. Vaziyeti görüyorsunuz, hakikatine dokunmak için fazladan gayret göstermeksizin Hazreti Kur’an’a tâzim maksadıyla yapılan okumalara artık Kur’an kültürünü, Kur’an iklimini de ilâve etmek gerekiyor. İsfehânî’nin Müfredât’ını hasseten tavsiye ederim. ‘Bu bana ağır gelir’ diyecekler için Yaşar Nuri Öztürk’ün Kur’an’ın Temel Kavramları iyi bir seçenektir; ve esasen İsfehâni’nin şerhi sayılır (Acil şifâlar diliyorum kendisine; siyasi kanaatlerini beğenmediğim çokcadır fakat Kur’an kültürüne hizmetine hep imrendim, takdir ettim.) İbnü’l Esir tarihini de bir kenara kaydediniz, ufuk açıcıdır. Kezâ henüz görmemiş olmama rağmen yolda refîkim Ali Bulaç’ın Kur’an Dersleri ünvanlı tefsiri (Çıra yayınları) de zannımca tam Ramazâniyeliktir. Cenab-ı Hak onu da, Kur’an’a hizmet edenlerin ecriyle mükâfatlandırsın.

Bir kitap daha var fakat tavsiyeye cesaret edemiyorum, zira uyarıcı dozu yüksek bir ilmî çalışmadır ve dinî romantizmle yatıştırılmış gönüllerde bir hayli ‘teşevvüş’e sebep olabilir: Muhammed Âbid el-Câbirî’nin Arap-İslâm Siyasal Aklı; aynı yazarın Arap Ahalî Aklı eseri de geniş hacmine rağmen haberdar olunası niteliğiyle övgüyü hak ediyor.

Şöyle hitam verelim: Bizi Ramazan’a eriştiren Rabbimize hamdolsun; Ramazan’ın kutlu ve bereketli olsun.

Alo Fetva Hattı mı?.. He gurban, de hele!

‘Öfkeli ve dar geçimli” rumuzlu bir seyircimiz meşazında diyor ki, ‘Hocam, ben bu elektrik kayıp-kaçak bedelinin yine dönüp dolaşıp vatandaşa bindirilmesine çok öfkeliyim. Kanun çıkmış. Duyunca afedersiniz biraz saydırdım, orucum sakatlandı mı?’ Yav kardeşim, önce

sâkin ol. Elektrik kayıp-kaçağı nedir? Hükümetimiz trafodan kaçak tel çekip de bedava tavuk çiftliği çalıştırmıyor ki? Kayıp-kaçak dediğin yüksek gerilim tellerinde havaya kaçıp giden, zayolan bir elektrik. Ne diyor Nâzım usta, "Sen yanmazsan, ben yanmazsam…" Kim çekecek bu ceremeyi, tabii ki sen-ben. Haksızsın; sakın kimseye ağzını bozma! Günaha girersin; eskiden dökümlü fatura yoktu, ne yazarlarsa kuzu kuzu yatırıyordun; şimdi şeffaflık çıktı diye her maddeye kafa takıyorsunuz. Ödeyeceksin biir, devletin vebaline girmeyeceksin ikii, sağda-solda ileri geri konuşmayacaksın üüüç.

Öteki soruya geçiyorum… Diyor ki ben filan yerde hakimim… hmm hmm… maslahat-ı devlet için bu sabah bir hayli mâsum insanı paralel maddesinden içeri attım. Orucum sakatlandı mı? Şimdi, bi defa kardeşim bu oruç züccaciye malı değil ki hemen sakata gelip kırılsın, zedelensin. Oruç öyle ufak-tefek şeylerle bozulmaaz. Kalbinizi karartmayın, vesveseye düşmeyin, müstakîm olun. Devlet ne demişse odur kardaşım. 'Paralel maddesi zinhar suçtur' buyuruyor büyüklerimiz, paşalarımız tasdiyk edeyorlar; demek ki bildikleri bişey var. Şimdi hakim gardaş, kusura bakma da seninki şuna benzedi, 'Mezbahada kasaplık yapıyorum; oruçluyken hayvan kesiyorum; orucumuzun faziyleti azaldı mı?' Ne münasebet yahu; işini yapıyorsun. Bıçağın körse, hayvana eziyet verdinse, besmeleyi unuttunsa orucun faziletinden birkaç puan gider elbette lakin helâlinden işini yapıyorsun diye günah olmaz. Kuzuları severiz fakat yeri gelince oturup çıtır çıtır yeriz. Günah mı? Yoo. Hem helâl, hem mübah, hem de mendup. Aferin hakimim, bozma böyle vesveselerle gönlünü sen. Ululemre itaat, yetmiş bir yıl ibadet cümlesindendir. Devleti olmayanın dini-imanı, namusu-nikahı olmaz.

Devam ediyoruz gelen meşazda, 'benim bir komşum var diyor. Bu başkanlık işinin ne gereği vardı, her işi bırakıp peşine düştüler diyor. Ben de bişey demiyom. Hocam bu ailenin geçimi iyi değil, bunlara Ramazan yardımı yapayım dedim ama caiz midir değil midir havflendim. İmdi ben ne yapayım?..' Değildir kardeşim, caiz değildir, hatta bu tip adamlarla komşuluğu devam ettirmen maazallah gönlünü karartır, kalbini lekeler ve dahi ahiretini berbad eder. Aziz kardeşim, başkanlık davası din noktai nazarından fer'i değil aslî meseledir. Demir tavında gerek denilmiştir. Demir tavdadır. Ya herruu ya merruu! İblislerin teşevvüşüne aldanma zinhar. Bakınız yüce muhterem insan ki ona ve âline ashâbına selam olsun; sırf bu başkanlık maddesinde gevşeklik gösterdi diye şunca yıllık refiykini dürdü-büktü, kapının önüne koydu. Demek ki hayati mesele, âcil mesele… Aman maazallah, şakaya gelir iş değildir. Hemen o şerir komşunuz ile alakayı kat'ediniz. Bunlara değil Ramazan paketi, çöpünüzü dahi vermenizin iymana, ahirete zararı vardır. Ve kezâlik o mendeburların isim ve adreslerini en yakiyn muhtarlığa ihbar ediniz ki kârları da itmam olunur inşaallah.

Ve son soruyu alıp bal tanıtımına geçiyoruz. Diyor ki bir gurbetçi kardeşimiz, 'Almanlar bize bu terbiyesizliği yapınca ben de gittim, ellerinizden öper gelininiz Helga'ya elimin tersiyle bir tokat attım, sonra da pişman oldum. Orucumun faziyleti sakatlandı mı diyor? Şimdi tam

anlamadım, Helga müslüman oldu mu olmadı mı? Olmadıysa orucuna bir şey olmaz. Müslümansa zaten Helga olmazdı.

Tamam son bi soru da alıyoz ama kısa olsun. Diyor ki, adını vermeyen bir bacımız, sabah diyor bilmeden balkonda bir karıncaya bastım öldürdüm diyor… N'aaptın kızım sen naaptın; bir cana kıydın. Ağır vebale girdin. Eğer o esnada abdestli idiysen biraz gideri var da değilsen fena. Abdestsiz miydin? Vuuu!… Eh be kızım, karıncaya kıyılır mı. Hani devlet düşmanı muhalif, terörist felan olsaydı bari neyseydi…

Kan tahlili sonuçları

Eskiden, yani çocukluk ve gençlik zamanlarımda Türk tarihine meraklıydım; bu ilgi, 'Türk tarihini lâyıkıyla bilirsen, kader icabı dünyaya Türk genleriyle gelmemiş diğer toplulukları merak etmene lüzum kalmaz' gibi pek ciddiye aldığım bir varsayıma dayanıyordu. Hâliyle dünyaya Türk nâmıyla gelmiş olmanın sorumluluğu, daha o yaşlarda beni etkilemiş, ağırbaşlı, uzaktan bakınca bir şey biliyor veya akıllı gibi görünen biri yapmıştı. Hayır, bu ırkçılık, soy böbürlenmesi filan değildi; bir hakikatin tespitiydi, kaderdi ve yapılacak pek bir şey de yoktu.

Yaşlanmak, bazıları üzerinde marazî tesirler yapıyor; bende de öyle oldu. Hayatın tadını kaçıran ve kafa rahatlığını sarsan o kötü alışkanlığın nasıl başladığını bilmiyorum; galiba o günlerde yine zararlı ve lüzumsuz bir kitap okumuş olmalıyım ki 'şeyleri kurcalayıp içine bakmak' gibi hanelerden ırak kötü bir alışkanlığa müptelâ oldum. Türklerin tarihinden sonra, Türk olmayanların tarihiyle de ilgilenmeye başlamam o günlere rast geliyor. Bunun nasıl bir şey olduğunu sıkı perhize (doktor terörü!) mecbur kalanlar çok iyi anlayacaktır: Evet, bir şekilde hayatta kalıyorsun ama renklerin feri soluyor; maçları santra düdüğü çalmadan kaybediyor, daha kötüsü 'kazansam ne olacak be' diye umursamıyorsun…

Yeryüzünü başkalarıyla paylaşıyor olduğumuzu öğrenmek işte böyle berbat bir duygu ama daha fenası, başkalarının da zaman zaman bizim kadar iyi olabileceğini anlamak oluyor. Faraza Çinliler'in, bizimkilerden çook çok önce önemli şeyler yapmış ve kendilerine göre enikonu kamu düzeni felan kurduklarını öğrenince karnıma yumruk yemişe dönmüştüm. N'olamazdı, şu halk arasında hâlâ 'Çançinçon' diye ezikledigimiz Çinliler'in tarihi nasıl bizden daha eski ve üstelik önemli olabilirdi ki?

Yeri geldi tembih ediyorum, çocuklarınıza lüzumsuz ve zararlı şeyler okutmayınız, mutsuz olurlar. Mukayeseli dünya tarihi meselâ… Gübreyle güçlendirilmiş TNT kalıbından daha tahripkâr bir kafa terörü aracı. Niçin, çünkü size diğer aktörlerle aynı hizada olduğunuzu hatırlatıyor. Bakınız biz Türklerin başkalarından daha üstün olmak gibi bir iddiamız yok ama durup dururken gerilere düştüğümüzü görmek da can acıtıyor. Türk diliyle kaleme alınmış en eski tarihi belge MS 8. asra tarihlenmişken, ondan tam 3 buçuk bin sene önce bazı

Mezopotamya kavimlerinin şakır şakır yazı yazıyor olmaları insanın ağırına gidiyor. Yuh yani…

Milli tarihten sonra dünya tarihi hiç çekilmiyor fakat beterin daha beteri de var: İnsanlık, hatta bizzat insanın tarihi. Birader okudukça, bırakın Türklüğü, İngilizliği; bölgenin röntgenini göstermek gibi bir şey. Fevkalade hayal kırıcı ve lüzumsuz bir takım bilgiler. Nedir meselâ? Efendim 60 bin sene önce hepimizin en uzak ve ortak ceddi Batı Afrikalı siyâhi bir Kuntakinte imiş! Yok deve! Efendim bilim öyle diyormuş! Batsın o bilim be, tüküreyim sizin bulgunuza da , teorinize de. Hayır, biz ırkçı değilizdir; afedersiniz zencileri de severiz, bir önyargımız yok; mesela yollarda çakma saat gözlük satıyorlar, durup bakıyoruz ama durup dururken benim ecdadıma siyahi denilmesi de sineye çekecek değiliz herhalde.

Hâsılı efendiler bu kan tahlili şey biyolojik veya genetik bir süreç değil benim anladığım. Biraz yaşla, çokca da okuyup bilmekle bağlantılı, bunama gibi bir şeye benziyor. Şöyle oluyor: Yaş ilerledikçe kan sulanmaya, dejenere olmaya başlıyor. İnsanda afedersiniz bir karşılıklı anlayış hali, bir vicdan yapmalar, lüzümsuz merhamet histerileri filan gibi yan tesirleri ortaya çıkıyor. Adam 18'inde zımba gibi Türk iken 81'inde bakıyorsunuz çamur gibi bir şey haline gelmiş.

Çare? Kolay. Şekil D'de görüldüğü üzere kitaplardan, okumaktan, tefekkürden uzak durup gençlik efsanelerini yüksek sesle tekrarlamak kanın salâbetini artırıyor, vicdan mikroplarına karşı dirençli yapıyor.

Bana gelince; beni geçiniz, kendinizi kurtarınız.

Ecdâda uzanan dilleri naaparız?

Başta tevafuk gibi görünüyor ama değil. Önceden tembihleşmişiz gibi Cumhuriyet gazetesi dünkü web sayfasında, dış mihrak işi olduğu ayan-âşikâre bir video yayınladı. Güyâ bir uçak bileti arama motor şirketi reklam maksadıyla bir kısa film yaptırmış da, Cumhuriyet de onu yayınlamışmış… Biz de safız tabii, inandık. Operasyon, resmen operasyon; bakın ispat edeceğim şimdi!

Ah, siz benim bu araştırmacı yazar kimliğimden ne çektiğimi bilmezsiniz; hiç memnun değilim böyle tanınmış olmaktan ama şöhret âfettir derler, adımız çıktı; mecburen o reklâm videosunu seyrettim. Dün yazdığım mevzunun tıpkısının aynısı. Bir minibüse sığacak sayıda adamla mülakat yapıyor asık suratlı, ajan kılıklı suratsız birileri, 'Kendini ne olarak tarif ediyorsun, nesin, necisin, hangi topluluğa aitsin?' şeklinde terbiyesiz terbiyesiz, tuhaf sorular soruyorlar. Tabii bu elemanlar da (Kim bilir kaç kuruş verdiler garibanlara) işin nereye gideceğini anlamadıkları için saf saf konuşuyorlar: Yok efendim ben vatansever bir İngilizim; bu ülke için savaştım, yok safkan Bengaldeşliyim, yüzde 100 İzlandalıyım filan türünden bugünlerde Türkçe versiyonunu çokça duyduğumuz şeyler. Lâf arasında bu denek

elemanlarına önyargılarını açık edecek lâflar da ettiriliyor, ‘Kimleri hiç sevmezsin, Almanlardan gıcık alırım. Kimlere bozulursun en çok, Hintlileri sevmem. Ya Türkler? Türkler neyse ama Türk devleti nasıl desem ki…’ yollu boşboğazlıklar. Düşünmeden konuş bakalım, sen konuş; bak ardından ne hinlikler çıkacak sana…

Dış mihrakların ve bana göre hasseten Merkelstein ile Gülizabeth ekolünün işbirliği ile hazırlanmış bu plân kurgusuna göre, ‘Tükür bakayım şu tüpün içine, gen haritanı çıkaracağız’ deniliyor deneklere. Onlar da ‘Tükürürüm böyle tüpün içine’ diyerek mandepsiye basıyorlar! (Kabul edin ki iyi espriydi…)

Burada biraz soluklanalım. Emperyalizmin özgüvenimizi yıkmak için nasıl çalıştığını farkettiniz değil mi? Bakın naapıyorlar; güyâ tükrük analizden geriye doğru giderek çıkarılan gen haritasına göre İngiliz eleman yarımkan Alaman, ötekisi azıcık Yahudi kırması, berikisi Kafkas melezi filan değil miymiş? Kuyruklu yalan! Ben şahsen tınmadım tabii. Şantaj, montaj, dublaj. 17-25’de neler gördük, neler işittik, yer miyiz bu dolmaları hiç? Daha iki gün evvel Ortadoğu ülkesi olduk ya, kandırırız sanıyorlar: Tükürükten gen haritası çıkar mı be? Üç sene önce bizim eve hırsız girmişti mesela. Polis geldi, parmak izi filan aldı. Hâlâ arıyorlar fakat bulamıyorlar. Bulamazlar tabii, niçin? Çünkü parmak izinden hırsız yakalanır mı birader diye hiç düşünmüyoruz da ondan. Hiçbir ilgisi yok. Güya bütün parmak izleri bilgisayarda kayıtlı, hırsızınki ile denkleşince küt zanlı ele geçecek. Yok yaa. Bunlar Matrix filminin haltetmeleri. Yok öyle bir veritabanı, yok öyle süper bilgisiyar, yok öyle bir polis. Numara bunlar… Kaldı ki hırsızı bulsan ne olacak? (Burada iyi espri var ama size bıraktım.)

Neyse ki septikimdir ha; şüphelendim ve kurguyu çaktım. Subliminal meşaz olarak diyorlar ki Alaman-Felemenk-Gülizabeth ve Amerikan ekolü, ‘Yav hepimiz kardeşiz, aynı kökten geliyoruz, kardeş olalım, birbirimizi incitmeyelim; şuyuz-buyuz diye böbürlenmenin de âlemi yok, ona göre..’

Yav kırk yılın başında ‘Ecdadımızdan yanlış iş yapan çıkmaz, hepisine kefiliz. Yapmışlarsa da vardır bir hikmeti, biz o hikmeti bilemeyiz. İcabederse biz şanlı torunlar olarak yine aynı şeyi yaparız. Ecdada laf sokuşturanı da çok pis döveriz’ diye bir böbürleneceğimiz tuttu… Hoop ardından bilmemne şirketinin reklâm videosu. Hani yerli filmlerde olurdu ya eskiden, tam o esnada birisi ortaya zıplar, ‘Durun siz kardeşsiniz’ diye pişmiş aşa su katar, o hesap. Niye müdahele ediyorlar hemen? Şundan, ‘Aman Türkler bir uyanırsa bizi fena döver, dövseler neyse, bir de sakat bırakırlar, ömür boyu perme-perişan oluruz.’ hesabı. Anladınız?

Bu bu Cumhuriyeti sevmem zaten, dedesini de sevmezdim bu sütoğlanın.

“UMKEK’İN” Gizli toplantı zabıtları

Thames nehri kenarındaki devasa sarayın bir türlü iyi ısıtılamayan salonlarından birindeyiz. Ortada yirmi metre uzunluğunda büyük bir masa, etrafında dik arkalıklı, yüksek ve rahatsız

sandalyeler sıralanmış. Resmi derecede şık giyimli yaşlı üyeler şöminenin etrafında ısınmaya çalışmaktalar. Derken yüksek ve ağır kapı gıcırtıyla açılıyor. Üyeler telâşla yerlerine geçiyorlar. Başkan koltuğuna yönelen yaşlı ve ak sakallı adam küçük bir öksürük akordundan sonra konuşmaya başlıyor,

-Değerli centilmenler; biliyorsunuz bu toplantıyı her yıl yapıyoruz ve dünyanın her yanına, özellikle İslâm ülkelerine yayılıp örgütlenen komitemiz, çok büyük ödenekler kullanıyor…

'Söylediklerim iyi anlaşılıyor mu acaba?' dercesine diğerlerinin yüzünü tek tek tarayarak devam ediyor,

-Sonuç hüsran sevgili centilmenler. Maalesef başarılı olamıyoruz. Dört yüz seneden beri dünya çapında, İslâmi yayılma ve gelişmeyi durdurmak için faaliyet gösteren komitemizin işe yararlığı artık yüksek sesle tartışılır oldu. Sizleri bu olağanüstü gündemli toplantıya bu yüzden çağırdım!

Müslümanlar evet kalabalık ama sadece kalabalık

Üyeler sanki tek suçlu kendileriymiş gibi mahcup bir eda ile yüzlerini masaya doğru eğip adeta kaybolmak isterken mütereddit bir ses duyuldu,

-Ben sizin kadar kötümser değilim sayın başkan!

Bütün bakışlar sesin sahibine yöneldi. Ufak tefek, ince yapılı kendi halinde birine benziyordu bu üye.

'Bu biraz da olaya nereden baktığınıza bağlı.' diye devam etti, 'Tamam, yeryüzünde Müslüman varlığını tamamen ortadan kaldırmak noktasında başarılı olamadık. Milyonlarca altınla finanse ettiğimiz Haçlı seferleri zararla kapandı. Osmanlı ilerlemesini Avrupa ortalarında durdurmak için akıl almaz paralar harcadık, koalisyonlar kurduk, ittifaklar organize ettik. Adamların savaş meydanlarında kazandıklarını, pazarlık masalarında allem-kallem ellerinden aldık ama sonuçta yeryüzünün en çok üyesi olan dini hâlâ Hristiyanlardır. Müslümanlar da evet, biraz kalabalık ama adı üstünde kalabalık. Dünya siyaseti, ticareti, bilimi üzerindeki etkileri neredeyse sıfır!

-Evet evet, öyledir diye tasdik edildi bu sözler. Bu mırıltılardan cesaret alan adam devam etti.

-Böyle cesaret kırıcı şeyler söylememelisiniz. Bizden çok eski kuşaklarda bu komisyonda görev yapan büyüklerimiz, Müslümanların bilim ve sanattaki önlenemez yükselişini durdurmayı başardılar ama. O günden beri bellerini doğrultamıyor Müslümanlar, dikkat ettiyseniz. Taktiklerimiz sayesinde iç enerjilerini, doğurganlıklarını kaybettiler, tekrara düştüler ve daha da güzeli aldattığımız bazı Müslüman yöneticilerin önayak olmasıyla İslâm fıkhını devlet denetimi, devlet tekeli altına alarak işe yaramaz hale getirdiler. Bu büyük bir başarıydı!

-Sanattaki durumu da ben açıklamak isterim diye söz aldı bir başka üye, 'Öyle bir özgüven çukuru açtık ki birkaç nesilde; şimdi bırakınız daha iyi sanat ürünleri verebilmeyi, eskiyi birebir taklit etmeyi bile beceremiyorlar. Sıfırdan kurdukları şehirleri gördükçe zevkten dört köşe oluyorum. İslâm mimarlığı birikimi hiç olmamış gibi salak salak işler yapıyorlar. Az başarı değildir, arkadaşıma katılıyorum…

Başkan düşünceliydi; söylenenleri dikkatle dinledikten sonra yeniden konuştu,

Hele türkler, hele türkler

-Komisyon olarak görevimiz İslâmı yeryüzünden silmek; bu mümkün olmazsa her alanda geriletmek, rezil-rüsvay etmek ve gözden düşürmektir. Tüzüğümüzde de yazılı bildiğiniz şeyler bunlar. Öte yandan çalışmalarımızı yürütebilmek için pek çok hükümetin katıldığı bir konsorsiyum finansman desteği sağlıyor bize. Onlara mantıklı cevaplar verebilmemiz, gözle görünür delillerle ikna etmemiz gerekiyor. Evet, değeri dostlarımın da işaret buyurduğu gibi global ölçekte, genel planda bir yerlere geldik. Dünyanın efendileri artık bizleriz. Müslümanlar ise özellikle Türkiye'de görülen ümit kırıcı gelişmelerden sonra iyiden iyiye bize yetişebilmek azmini kaybettiler. Konuya bu açıdan bakılınca sanki komitemizin bunca gayret göstermesine, bu kadar muazzam paralar harcanmasına gerek yokmuş gibi görünüyor. Öyle ya bu Müslümanların birbirine ettiğini icabında akrep bile akrabasına yapmıyor. Terörizm, mezhepçilik, taassup, yolsuzluk ne dersen var. Adamlara üç kuruşluk yolsuzluk kapısı aralıyorsunuz mesela; 'biz önce geldik, benden daha iyi kimse yolsuzluk yapamaz' diye birbirlerini boğuyorlar. Hele Türkler hele Türkler. Bir ara bunlar İslâm dünyasına iyi örnek olacaklar diye ödümüz kopmuştu hatırlarsınız. Neydi öyle yahu? Kırk yıllık Kürt meselesini bile müzakereyle konuşup tartışarak çözmeye filan kalkışmışlar, hatta afedersiniz AB'ye girip, adam gibi hukuk devleti olacaklar diye yüreğimiz kalkmıştı. O günlerde komisyonumuz değerli çalışmalar yaptı ve ilerde bunları tarih yazacaktır. Korktuğumuza uğramadık. Türkler, ülkelerinde iyiye giden ne varsa hızla çürüterek mantık standartları düşük bir topluluk görüntüsü verdiler. Tamam… bunlar güzel gelişmeler ama yetmiyor. Yılan sersemledi diye gevşeklik mi göstermeli? Başını gövdesinden ayırmadıkça rahat yok bize. İşte o yüzden devlet düzeni ve özellikle Türklerin, 'Medeniyyet hamlesi' diye kuru kuruya övünüp durdukları perspektiflerden farklı olarak sokaktaki adamı, yani ortalama, standart, vasatî, hani 'average' dedikleri Müslüman tipini darmadağın edecek yeni bir proje geliştirmemiz gerekiyor. Bu konuda tekliflerinize açığım ve bekliyorum değerli centilmenler…

'Hamdolsun' olmadı ama buraya hocam!

Uzun bir sessizlik oldu. Dışarıda hava iyice kararmış, Thames nehrinin suları kurşunilikten çıkıp kara ve kıvamlı bir balçık rengine doğru dönüşmüştü.

-Başka ne yapılabilir bilmiyorum doğrusu ama yine de durum o kadar kötü sayılmaz, diye mırıldandı üyelerden biri. Hani o çok çalıştığını ileri sürmesine rağmen imtihanda başarılı olamamış öğrencilerin hayal kırıklığını andıran bir tını vardı sesinde.

-En son yine komitemiz tarafından tasarlanıp uygulamaya geçilen TV'de Ramazan programları projemizden çok randıman aldık. Hatırlarsınız o zaman bazı arkadaşlar, yahu olur mu, biz Müslümanları dinden soğutalım diye kafa patlatıyoruz; siz ise adamlarda dini şevk ve gayreti artıracak şeylerden bahsediyorsunuz diye itiraz etmişlerdi.

Üyelerin çoğu, ''evet öyle olmuştu' makamında başlarını salladılar. Adam devam etti.

-Televizyon ekranlarında dini program müthiş bir fikirdi ve bu müthiş buluşu yapan arkadaşımız şu anda aramızda bulunmuyor. Hatırası önünde saygıyla eğiliyorum. Evet, fikir ummadığımız ölçüde parlak bir başarıya götürdü bizi. Televizyon böyle bir şey dünyanın her yerinde ama Türkiye'de biraz daha farklı gelişmeler oldu. Televizyonun yanına hangi büyük ve güzel fikri getirseniz, bir zaman sonra o güzel ve büyük fikir adeta sersemliyor, değersizleşiyor ve içten içe çürümeye başlıyor. Din, özellikle İslâm, biliyorsunuz görsellikten en uzak dindir. Müthiş bir soyutlama gücü ve kabiliyeti üzerine kuruludur ve insanın soyut kelimelerle anlatılan bir hakikati kavrayabileceği esasına dayanır.

-Ya televizyon, diye araya girdi birisi.

Adam dönüp arkadaşına baktıktan sonra pası iyi değerlendirdi,

-Televizyon soyuttan nefret eden bir oyuncaktır. Orada her şeyi görürüz, gösteririz, görerek var eder ve satarız. Müslümanların eline televizyon ve din gibi iki kavramı verince onlar, 'ha bu iyi bir şey; din propagandası yapar dindar sayısını artırır, yeni nesilleri dindar yetiştiririz' diye sarıldılar ama sonuç ortada. Yeni kuşaklarda seküler eğilimler tırmanışa geçti hamdolsun!

Üyelerden birisi, 'Hamdolsun burada olmadı ama hocam' diye takıldı.

Ben en çok orucu ne kaçırır sorularına bayılıyorum

Öteki aldırış etmeden sözlerine devam etti, 'Bugünlerde Türk ekranlarına ara sıra göz atıyorsunuzdur umarım; ben şahsen her gün en az üç-dört saat izlemeden yapamıyorum. Alışkanlık oldu kısa sürede. Hele 'Ramazan hocaları' olgusu baş favorim. Dini ve yüksek hakikatleri o buram buram sahtelik kokan theatral ifadelerle nasıl ucuzlattıklarını gördükçe keyiften eriyorum yerimde. İnanamazsınız, dini kullanarak satmadıkları ticari ürün kalmadı yahu. Garibanlar ticari reklam vasıtası olarak kadın objesi kullanılmasından ürküyorlar ama dini unsurları inanılmaz bir iştahla sömürüyorlar.

-Doğru söylüyorsun dedi arkadaşı, 'O dini müzik diye yaptıkları çufçuflu ilahiler nedir yahu; profan türkü melodilerine çakma sözler yazıp kendilerine enikonu bir hayran kitlesi yarattı

adamlar. Bilirsiniz bu Müslümanlarda son derece asil ve yüksek kaliteli bir dini müzik geleneği vardı; şimdi sizlere ömür! Yeni yeni şehirleşmekte olan nüfus, özellikle kadınlar TV bağımlısı oldular. Bu arada evlenme programlarını teklif eden arkadaşı özellikle kutlamak isterim. Çok randıman alıyoruz bu sıralar o keşiften…

-Ben en çok, 'orucu ne kaçırır' sorularına bayılıyorum dedi öteki. Yıllardan beri bir türlü öğrenemediler gitti. Harika bir şey yahu! 'Bu soru bir sektör oldu, sektör demişken hatırlatayım; Ramazan sektörü diye yeni bir iş kolu oluştu Türkiye'de çabalarımızla. Yüzlerce binlerce cerbezeli imam, fıkıhçı, müzisyen, enstrümantalist, sunucu ekmek yiyor bu sektörden; Onlar ekmek yedikçe insanlarda dini haşyet duygusu azalıyor, nasıl ifade edeyim bilmem ki, dini kavramlar Türkiye'de bir kozmetik ürün haline geldi. Her firma kendi ürünümü satacağım derken dinin dibini kazıyorlar bir güzel…

Başkan, 'ilginç' dercesine bir kaşını kaldırarak gülümsedi. 'Yani diyorsun ki böyle giderse birkaç on yıl sonra İslâm'ın içi tamamen boşalmış olur yani.'

-Aynen öyle muhterem başkanım dedi adam. Hani şu TV'deki Ramazan programlarını bu seviyesiyle oniki aya yayabilsek, bir yıl sonra garanti ederim ki Müslüman nüfusta seküler eğilimler fışkıracak ve dinlerinden uzaklaşıp kapağı Ateizm'le Deizm arasında bir limana atacaklardır.

-İnşallah inşallah diye mırıldanarak ellerini ovuşturdu 'Uluslarası Müslümanları Kepaze Etme Komitesi'(*) başkanı Sir Charles ve ilave etti, 'Açın bana şuradan bir Türk televizyonu da Ramazan programı seyredelim; bakalım denildiği kadar var mı?'

Cübbesel liberalizm

Oruçlu kafayla elimin kantarına fazla güvenemediğim için bir nevi Servet-i Fünun edebiyatı ile sizleri oyalamaya çalıştığımı elbette fark ediyorsunuz. İşte şimdi de sizlere diyanet dünyasının moda ve tasarım boyutuyla ilgili bazı dikkatlerimi arz etmeye çalışacağım efendim.

Camiye gidip "Bizimki bugün hangi cübbeyi giymiş, pantolon ve gömlekle kombin yapabilmiş mi?" gibi sorulara cevap aramak galiba ayıplanan 'Tecessese' fiili kapsamına giriyor lâkin İmam efendilerimizin cübbeleri artık cami sınırlarından taşarak hayatın her safhasında görünür hale geleli beri böyle ayrıntıları kafaya takar oldum. Meselâ Diyanet reisimizin son Amerika seferinde taşıdığı zarif ve elegant cübbe dikkat edilmeyecek gibi değildi ve her haliyle garbın estetiğiyle ezelî ve kadim şark'ın 'medeniyyet' imtizâcını aksettiren bir şıklık tufanı estiriyordu. Nitekim camilerde imamlarımızınki, öyle miydi? Kaamet getirilince imamlar, ellerine ne geçerse sırtlarına geçirir mihraba seğirtirlerdi. Şimdi maaşallah hassaten dik yakalı, omuz ve kol yenleri nakışlı, dikiş yerleri biyeli, zırhlı ve rengârenk cübbeleriyle minberlerimiz gözlere de hitab ediyor.

Camiye gidip vecd ile mânen ayakları yerden kesilmek yerine imamın cübbesi ile ilgilendiğim için kendimi ayıplıyorum ama naapiim yine de merak ediyorum. Hocam, bu cübbeler DİB tarafından kaleme alınan bir 'cübbe yönergesi' uyarınca mı biçimlenmektedir acaba? Hani askeriyenin üniforması gibi, cübbelerde de dini ve manevi hiyerarşiyi gösterir rütbe işaretleri bulunuyor mu, yoksa imam kardeşlerimiz kendi zevklerine veya cami derneğinin bütçesine göre dini malzemeler satan store'lardan birer cübbe mi ediniyorlar? Çünkü bakıyorum Başkan'ın cübbesi diğerlerinden çok daha süslü, nakışlar omuz ve göğüsten başlayarak eteklere doğru uzanıyor.

Reistir ne isterse onu giyer mi diyeceğiz yoksa bir cübbe yönergesi var mıdır? DİB de bir kamu kuruluşu olduğuna göre keyfîlik olmaz. Mesela bunun yazlık-kışlık melbusatı olur filan. Yav, bi internete göz atayım dedim; aa, reklam olmasın diye adını vermiyorum, bir dini malzeme pazarlayan web sitesinde o kadar renk ve çeşitte cübbe satışa sunulmuş ki şaşırdım kaldım. Bazı cübbe modellerinin isimleri arz ediyorum: Lüks Buhara yaka bordo biyeli, Asr cübbe, Berâ haki cübbe, Muhteşem bordo cübbe (Trabzonlu bir stilistin tasarladığına eminim!), Mâvera cübbe, Ulyâ cübbe, Mimar Sinan krem cübbe, Haseki cübbe, Huzafe cübbe ekru, Tuğrab cübbe, Fetih cübbe ve sıkı durun arkadaşlar 'Mütevazı mavi cübbe'. Kaç kuruş be bu gönülsüz cübbe, alayım bi tane! Yağmurlu havada ekstra güzellik. Ceb ki levâzım-ı asliyedendir! Peki, rütbe gösterir bir nişane var mı, yok. Belli ki 'bütçene göre takıl şekerim' yaklaşımı benimsenmiş. Mesela Hanedan cübbe yeşil'in fiyatı 300 kâat; öyle her vakitten önce esansa bulanmaya hâcet yok, kendiliğinden kokulu bu kumaş. En pahalısı Âşiyan cübbe; sipariş üzerine 10 günde dikiliyormuş. 'Hediyesi' 600 kâada yakın fakat değer azizim.

Şu kadarını anladım ki cübbe dünyasında hiyerarşi, rütbe filan yok. Parayı bastırıp Sultan Palamut'u bile hasedinden çatlatacak bir cübbe edinebiliyorsun icabında. Takvâ ölçecek bir mezura henüz icad edilmediğine göre talebin dalgalanmaya bırakılması ne güzel. Şu serbest piyasa ne güzel şey canım. Elliye yakın cübbeden bütçene göre dilediğini seçip telebbüs ediyorsun.

Yerim olsa size sarık piyasasından da bahsetmek isterdim; yolculukta kullanmak için sarık çantası bile tasarlamış özel sektörümüz. Yazımı satıştaki dört sarık modeli ile noktalıyorum: İmam sarığı, İmam sarığı padişah modeli, Sultan modeli, Padişah imam sarığı. Para da değil ha; en babayiğidi 30 kâat felan… Yahu bu site bir ummân, bir ummân…

Yer açın, Battal Gazi geliyor

Benim gibilerin, yani serbest okumalar yaparak İslâm kültüründe kendine göre kas geliştirenlerin dini konularda yazması bazı arkadaşları kızdırıyor. Keyfimden yazıyorsam nâmerdim. Din hakkında yazmak, yazarın dinle nisbetini kısmen âşikâr eden bir tutumdur ve meselâ, 'Geçen gün camide şöyle bir şey oldu.' cümlesi dolaylı olarak, 'Ben de oradaydım ha; üstelik de abdestliydim!' anlamına geleceği için haksız rekabet gibi görünüyor bana. Lâkin

neyleyim, mecbur kalıyorum zira vaktinde yazılmayan şeyler hasseten müslümanların ve müslümanlığın izzetini yoruyor.

Alın işte size, 'Namaz kılmayan hayvandır' meselesi. Adamcağız teknik açıdan galat-ı meşhûr üzere konuşuyor ve hayvanlığı, aşağılık bir sıfat addediyor; biraz düşünse pekâlâ bilir ki, "Yedi gök, yer ve bunların içindekiler O'nu tesbih ederler… lakin siz onların tesbihlerini anlayamazsınız." (İsra-44) Kaldı ki, muhteremin namazdan anladığı şeyin de hayli su götüreceği de açık. Farsça'dan gelen 'namaz' kelimesi Kur'an'da yok; orada hep 'salat' olarak geçiyor. Biz Türklerin anladığı mânâda 'namaz'ı da kapsamakla birlikte en geniş şekliyle istiğfar ve dua eylemleri yani, hatta bana göre İslâm'ın teorisini, hasseten ahlâkı hayata geçiren bütün eylemler salât. Türkçe 'kılmak' tabiri ise Kur'anda 'ikaame' anlamında. Dilden dile tercüme edilirken kaybolan nüanslar, girdiği dilin ikliminde farklı anlamlara bürünebiliyor. Biz 'kılmak' deyince, abdestli bir haldeyken gerekli şartları yerine getirerek namaz hareketlerini yapmayı anlıyoruz. Kur'an'da daima zekâtla birlikte zikredilen 'salât'ın bir dizi harekete ve ritüele indirgenmesi gibi bir fiili kabul var, çoğumuzda. Ritüelin erkânı ile 'edâ'sı, bazımızda salâtı yani en geniş mânâsıyla dua ve istiğfarı, Allah'a yöneliş ve ürperişi geriye düşüren bir 'görevimi yaptım' rahatlığına yol açıyor. Öyle olmasaydı, şu mübarek günlerde ve ayda 'musalli' oldukları şüphe götürmeyen bazı elemanların, sair ehl-i secde kardeşlerine bu derece derin bir kinle zulmetmelerini anlayamazdık. Tarafeyn'den en az birinin namazdan farklı bir şey anladığı kesindir ve bu kabul bizi, müslüman müslümana zulmetmez faraziyesine götürür. Bu faraziye teorik olarak doğru görünse de tarihen doğrulanmamıştır. İşte yazarınız bu gibi durumlarda dayanamayıp elinde tahta kılıçla 'Dayan yiğidim yettim gaarii' diyerek meydan-ı gazâya atlıyor ve kıt-kanaat aklıyla dininin izzetini müdafaaya kalkışıyor. Beyhude gayret! Biz burada birbirimizin ümüğüne basaraktan 'kim daha iyi müslüman' müsabakası yaparken oralarda herifin biri bar basıp elli kişiyi katlediyor ve Ali Bulaç, Gannuşi emsâli elli İslâm düşünürünün elli yılda biriktirdiği hasenatı elli saniyede siliveriyor.

Yazarınız buna dayanamıyor işte; belki vaktiyle 'şöyle dindarım, böyle milliyetçiyim, aman da ne kadar muhafazakârım' yollu sohbetler yapmıştır fakat bugünlerde bir hâl oldu (kan çekiyor kan), durup dururken müslümanlığını izhar etmeye, ne kadar asil bir soy ve boydan geldiğini imâya, 'bizim medeniyyetimiiz' hitabıyla başlayan nutuklar çekmeye sıkılır oldu. Hattâ utanıyor mudur nedir? Yahu utanacak ne var? Görünür olmak günümüzde her nevi ticaretin ilk maddesi değil midir? Bak, eloğlu bir fotoğraf karesine gireceğim diye bu yaşında nice zahmetlere girip bir sürü mesarif ile kendini helâk etmede. Çekinme yahu, 'Müslümanlar ezilirkeen' edebiyatına sen de katıl.

Sözü mühim bir konuya getirecektim arada kaynadı gitti. Biliyorsunuz Ali Bulaç'ın Dirâsât'ul Kur'an tefsiri yeni yayınlandı. Taze heves, okumaya başlamadan evvel 'Bi tefe'ül edeyim, bakiim ne çıkacak' dedim, aa Nisa Suresi 105. Âyet: ".. Sakın hainlerin savunucusu olma."

‘Ne olmuş ki Allah Resûlunü böyle i’tab ediyor’ merakıyla başladım okumaya. (Yazarınız tefsir bile okuyor ha!) Meğer o âyet Tu’me bin Ubeyrık adlı sahâbeden bir zat hakkında nâzil olmuş. Yerim kalmadı, anlatamam ama siz okursunuz artık.

Mazlum’u getirin bana; mazluum

Amerika sefer-i hümâyunundan, bozgunu andıran bir ricatle dönülmesinden sonra çoğumuz, bu kabağın yine Mazlum’un başına patlayacağını kestirmiştik.

Mazlum’u tanırsınız. Kartal Tibet’in 1979’da çektiği Şark Bülbülü filmindeki unutulmaz karakterin adı (Yadigar Ejder). Gazino patronu Fethi Bey’in (Dinçer Çekmez) işleri ne zaman ters gitse, mutfakta hazır beklettiği Mazlum’u çağırtır, dayağa asla karşı koymayan bu garibanı bir güzel pataklayıp rahatlar.

Hizmet hareketi, üç seneden beri gazino patronunun Mazlumu muamelesi görüyor ve bütün sinema seyircisi de, bu durumu alâkasız nazarlarla seyredip gülüyor. Hizmet’e yakın bir şirket, okul veya işadamanın gözaltına alınıp tutuklanması, alkollü araç kullananların ehliyetine el konulması nevinden sıradan ve eşyanın tabiatına uygun bir hadise oldu.

Mazlum orada her defasında dayak yiyor ve biz ‘Aa ne komik bir sahne, kah kah kah’ diye gülüyoruz ama hukukun düpedüz canına okunurken, ‘Bu Mazlumun zaten tipi bozuktu… hak etmişlerdi… Öğrenci okutup sonra da memuriyete teşvik etmek ne demek, buldular cezalarını işte… Okul açmak neyinize be…” diye vicdanı temiz ve kuru tutmanın ağır bir karşılığı var! Cinayeti görüp de sonra huzur içinde sakız çiğneyerek gündelik şeylere dönmeyi andıran bir lokal anestezi hali.

Haberciler, gazeteciler hapse konuluyor çekirdek çitliyoruz; öğretmenler, eğitimciler sanki seri katillermiş gibi iddialı polis operasyonlarıyla rencide ediliyor, karnımızı kaşıyoruz; ekranlar karartılıp gazetelere çökülüyor biz ıslık çalıyoruz; bunlar vallahi hayra alâmet şeyler değil. İnsanların ekserisinin onayladığı, hatta daha beter olmak üzere farkına bile varmadığı cürümler bir şekilde toplumu birşeyden başka bir şeye doğru dönüştürüyor, kötü bir şeye…

Siz ‘Hizmete oh olsun’ derken Türkiye’de idari rejim ve sistem değişiyor. ‘Kul yapısıdır; elbette değişir’ fakat şimdikinden daha berbat bir şeye doğru dönüşüyor. Lâubâli, kuralsız ve keyfi bir tek adam yönetimine doğru bir blok halinde kayıyor Türkiye. Taş üstüne taş, baş üstünde baş bırakmamak yaklaşımıyla Kürt meselesinde bir asır geriledik ve birlikte yaşama ümitlerimiz söndürüldü. Ordumuz, kahhar ateş gücünü yurt içinde ve ülke yurttaşlarına yöneltiyor olmaktan hiç rahatsız görünmüyor; çünkü bu topraklar nedendir bilinmez pıtrak gibi hain yetiştirmekte; hangi bahçevan, ayrık otlarını ilaçlayıp yerinden söktüğü için çevre dostu olmamakla suçlanabilir ki? Hukuk bürokrasimiz, Mazlum’un dayak sahnesini seyrederken memur ve kul köklerine geri döndüğünün farkında bile değil. Muhalefetimiz bile kasabının bıçağını yalayan bir koyun kayıtsızlığında olup bitene seyirci…

Ama kesmiyor işte Mazlum'u kolayca getirtip dövmek; diyorum ki, keşke bir kayyım da IŞİD'e gönderebilseniz şöyle gaddar takımından; mümkün olsa da Putin'i bir sulh ceza hakimliğinde yargılayabilseniz; bir bakanlar kurulu kararıyla AB'yi, Taksim gibi imara açıp size mikrofon vermeyen cenaze sahiplerini danışmanlarınıza tekmeletebilseniz.

Mazlum'u dövmek kolay çünkü işte orada durup işiyle uğraşmaktadır. Silah bilmez, fiziki karşılık vermez, 'başına vur ekmeğini al' neviinden korunma refleksi düşük bir heyet. Malına çökmek için kayyım gönderirsiniz, üstüne kahve bile ısmarlarlar. Ekranlarını karartırsınız, bir karşı dava açıp sabırla sonuçlarını beklerler. Şakî gibi sabaha karşı yakalayıp resmini çektirirsiniz, adam huzur-ı kalb ile objektife gülümser. Sebebi basit, kendini suçlu hissedemiyor bir türlü.

Siz hiç darbeye tam teşebbüsten sonra bahçeden maydanoz toplanır gibi kolayca derdest edilen başkaca darbeci gördünüz mü dünya tarihinde?

Futbolda mental devrim

Biraz sonra okuyacağınız şu nâçiz makaleyle spor yazarı arkadaşlarımın tepki ve hasetlerini çekeceğim muhakkak olmakla beraber, memleket futbolunu kurtarmak için cesur olacağım ve üste para filan istemiyorum. Haa, bu önemli analizimin, akşamki İspanya maçıyla ilgisi, sadece bir tesadüften veya isim benzerliğinden ibarettir.

Türkiye futbolda başarılı olamıyor. Şu günlerde devam eden Euro 2016 ve Copa America turnuvalarında bu gerçeği en çıplak haliyle görüyoruz. Türkiye, otobana ters istikametten giren Karadenizli TIR şoförünü andırıyor; halbuki dünya futboluyla altyapı bakımından bir farkımız yok; kamyon aynı kamyon, yol aynı, şöför de öyle fakat istikamet farklı. Ee, geri zekâlı mıyız yani?

Değiliz tabii! Yıllardan beri yaptığım gözlemler, Türk takımlarının kendi kalelerine doğru akın yapmakta hiçbir problemle karşılaşmadıklarını gösteriyor. Topa hakimiyet mükemmel, yardımlaşma harikulâde, kademe anlayışı kusursuz. Tam bir takım oyunu uygulanıyor. Top arkadaşında iken ona uygun pas koridoru açmak için boş alanlara plase olmakta yüksek bir özgüven gösteriyoruz. Rakip, oyunumuzu bozmak için hiç utanıp sıkılmadan birinci bölgede prese başlasa bile kaleciyle stoperler arasındaki kıskandırıcı anlayış ve yüksek pas yüzdesi ile bana mısın demeden oyun disiplinini sürdürebiliyoruz. Bu mükemmel oyun planını aksatan tek husus, maalesef sabırsızlık. Hep kendi kalesine doğru oynamaktan sıkılan bir oyuncu, eziklik kompleksine yenilerek karşı kaleye doğru bir hücum pası atıyor ve topu hemen kapan rakip üzerimize çullaanarak bam-güm… Netice mâlum.

Teknik adamlarımız boşuna, 'sabırla oyun anlayışımızı sahaya yansıtmalıyız; disiplinden kopmamalıyız' demiyor. Şu taktiği yarım saat sürdürsek inanın ki karşı takımda ontolojik bir

çöküntü husûle gelecek, intihar istatistikleri fırlayacak, imanları gevreyecek ve darmadağın olacaklar ama alaturkalığımız nüksedip aceleyle rakibe hücum edince sistem dağılıyor.

Bu bir sistemdir, dâhiyâne bir taktiktir ve futbol kurallarına da uygundur. Hayır, İtalyan tarzı sevimsiz catanaccio değil, daha beteri: Rakibin hayat sevincini emip tüketerek zafere ulaşmak!

Bu büyük taktik yeniliğin patentini ben almak isterdim ama haksızlık olur; fikir yine benim ama ilham bana bazı Türk takımlarını ve özellikle milli takımı seyrederken geldi! Yiğidin hakkını teslim edelim.

Bakın, aynı şeyi farklı alanlarda da yapıyor ve başarılı oluyoruz: Mesela güvenlik güçlerimiz ülkeyi dış düşmana karşı korumak yerine kendi halkına doğru konuşlanınca daha yüksek bir top yüzdesine erişiyor ve böylece güvenlik bütçesi giderek artan, istikrarlı bir yapıya kavuşuyor. Bir başka örnek; hukuk devleti argümanlarını geliştirmek, temel haklara saygı göstermek yerine tam tersini yapmak, yönetimde olsun yönetişimde olsun daha randımanlı sonuçlar veriyor; insanlar, güvenlik endişesiyle bayrağına, devletine, güvenlik güçlerine daha saygılı davranıyor, yasaklara âhenkle boyun eğiyorlar.

Aynı taktiğin, yani kendi kalemize doğru akın geliştirme taktiğinin turizmde başarılı değilmiş gibi görünmesi kimseyi ümitsizliğe düşürmesin. ‘Rus turist gelmezse memurun bordrosundan kesinti yapar, yollarız boş kalan tesislere; herkes kazanır, win-win olur!’ fikri, zaten daralıp bunalan küresel kapitalizmin ödünü kopardı şimdiden. Bu kadarını onlar bile düşünemezlerdi; nitekim her işçiden mâhiye yüzer kâat keserek iç tasarrufu yükseltme fikri de muazzamdı. Böyle giderse Türk ekonomisi iki seneye kalmaz kasırga gibi eser de üstüne bir de turistlere vize koymak zorunda kalırız; hayır, naapacağız efendim o kadar turisti? Ülke nüfusununa göre kota koyar, regüle ederiz turist akışını. Futbolda kainat şampiyonu olur, siyasette ise yerli başkanlık modelini ABD’ye bile kabul ettiririz (Rusya, Çin filan almaz, onların zaten var).

Not: Taktiğin tek kusuru, kalemize atak yaparken aşka gelip gol atmak. Ee, o kadar kusur kadı kızında da olur.

Nezaket bizi bozar

İngiltere’de May Ashworth isminde bir hanımefendi, geçen hafta Google şirketi tarafından özel bir teşekkür aldı. Bu bir ilkti.

86 Yaşındaki May hanım, -torununun sızdırdığı bilgilere göre- şahsi bir dizüstü bilgisayarına sahip bulunuyor ve hepimizin günde en az birkaç kere yaptığı gibi Google’ın arama çubuğuna ‘şu nedir, bu nedir, feşmekan nasıl çalışır’ diye soru cümleleri yazıyordu. ‘Fıtraten’ bir

hanımefendi olduğu artık kesinlik kazanan Mrs. Ashworth, uzun süreden beri ne zaman Google'a birşey danışacak olsa, söze lütfenle başlıyor ve teşekkür ederek bitiriyordu,

-Lütfen Roma rakamlarıyla MCMXCVIII'nin kaç olduğunu söyler misiniz, teşekkür ederim.

Veya az önce benim yaptığım gibi,

-Lütfen 'Mrs.' kısaltmasının ne anlama geldiğini söyler misiniz; teşekkür ederim!

Mrs. Ashworth'un Türk olmadığını nasıl anladım?

Son zamanlarda bütün bir millet olarak gen araştırmalarında kullanmak üzere kan tahlili işine fazlaca kafa sardırmış olduğumuzdan rahatlıkla söyleyebilirim ki, Mrs. Ashworth kesinlikle Türk kanı taşımamaktadır ve eğer isterse hem o , hem de biz bu yüzden müsterih olabiliriz; zira söze lütfenle başlayıp teşekkürle bitirmek, darda zorda kalmadıkça bir Türk'ün kesinlikle tercih etmeyeceği bir hitap şeklidir.

Nereden biliyorsun diyeceksiniz?

Kendimden biliyorum. 'Sen kendini fasulye gibi nimetten mi sayıyorsun?' diye Türk olmaklığıma itiraza yeltenenlerle polemiğe girişecek değilim.

İnce espri yapmak tehlikelidir; doğru anlaşılabilir!

Hayır Türk olmak veya olmamakla ilgili değil bu tavır; bence siz de öyle yapmalısınız: İnsanlar inançları, kimlikleri ve politik kanaatlerinin şöyle veya böyle olmadığı hakkında açıklama yapmaya ve tartışmaya maruz bırakılmamalıdır. Cümle fazlaca uzun ve Mrs. Ashworth'un üslûbuyla fazlaca kibar oldu; kısaca tercümesi şöyle: Eğer ben şöyle muttakî Müslümanım veya yedi göbekten Türkoğlu Türküm, bunu sorgulayanın da alnını karışlarım' diye kendinizi savunmak mecburiyetinde kalırsanız maça bir sıfır mağlup başlamışsınız demektir.

Peki, hiç cevap verilmemeli midir?

Şöyle deyip geçebilirsiniz, "Seni aslında hiç ilgilendirmez ama senin sandığın gibi olsun dostum!"

Hayır hayır, bu kötü tavsiyeyi geri çekiyorum. Türkiye şu an itibariyle böyle cool şakaların, anlaşılması zor ironilerin veya ince kontratakların karşı tarafça anlaşılması için hiç de uygun bir psikolojik atmosfer sunmuyor insanlara. Cevabınızın kısa yoldan, 'Demek ki kâfirsin; vurun şerefsize' tepkisiyle karşılaşması büyük ihtimal teşkil ettiğinden soruyu duymamış gibi yapmak daha akıllıca olacaktır.

Bir kötü oldum, bir kötü oldum

Gelgelelim, 'Bir Türk durup dururken kimseye lütfen demez, derse bir karışıklık vardır.' tezini kendi nefsimde doğrulama vaadime…

Yurtdışında bir sabah kaldığım küçük otelden sokağa çıkıp etrafı tanımak istedim. Koridorda daha önce hiç görmediğim, merhabalaşmadığım, alış-veriş etmediğim, hâsılı ilk defa gördüğüm bir adamla burun buruna geliverdik âniden. Adam bana tebessüm etti ve şöyle seslendi,

-Guten tag!

Hoppala! Yahu, tamam ortaokulda biraz Almanca okuduk, ibareyi çözdüm, mânâsını da anladım da (Fakültede de Almanca okumuştuk nitekim!) elin tanımadığım herifinin sabah sabah benden ne istediğini bir türlü çıkaramadım. Gençlerin pek sevdiği tabirle o an resmen dumura uğradım; ağzım dilim kilitlendi. 'Bana ne dediysen iki misliyle iade ederim' deyip herifin ümüğüne mi çökeyim, yoksa duymazlıktan gelip sağır numarasına mı yatayım, o kısa saniyeler içinde karar veremedim. E, adamın da işi-gücü vardı herhalde, çekti gitti.

Ben orada bir kötü oldum, bir kötü oldum…

Alışmamışız arkadaş, kültürel kodlarımızda yok öyle bir şey. Tanımadığın-etmediğin adama durup dururken selam verip üste de sırıtmak ne demek yani (sırıtmak kelimesinin altını çiziyor ve imliyorum!).

Aman tetik duralım; bu adam nazik birine benziyor!

Vaktiyle arkadaş çevremize dışarlardan gelen yeni biri katılmıştı. Nasıl anlatayım, biraz tuhaf bir insandı! Herkese iyi ve candan davranıyor, hemen tanışıklık kurmaya çabalıyor, güzel sözler söyleyip iltifat ediyor ve en önemlisi o kişi topluluktan ayrıldıktan sonra arkasından dedikodu etmiyor, bilakis edenlere de 'Ayıp değil mi, arkadan konuşmak olur mu?' yollu ince tarizlerde bulunuyordu.

Bu vaziyeti uzun uzadıya gözlemleyip günlerce düşünen arkadaşlardan biri dedi ki nihayetinde,

-Yav bu adam bizden bir şey isteyecek neticede heralde; yoksa niçin bu kadar iyi ve nazik davransın ki! Aman tetik duralım!

Aynen böyle, eksiği var fazlası yok!

Nezaket güzel bir şey olabilir mi?

Biz yine dönelim şu tatlı ve güzel Mrs. May Ashworth hanımefendi'nin hepimizi gülümseten ve galiba biraz da kalbimizi burkan nezaketperverliğine… Eğer meraklı torunu, ninesinin bilgisayarını karıştırıp da 'Aman Tanrım, büyükannem ne zaman Google'da bir şey arasa lütfenle başlayıp teşekkürle bitiriyor' diye tweet atmasa olaydan haberimiz olmayacaktı; çünkü malum, Google adı üstünde bir arama motoru ve karşınızda sorulara cevap veren birisi yok. İşin güzel tarafı, google'dan bir yetkilinin durumu farkedip güzel bir jestle karşılık vermesidir. Nezaket bazen güzel bir şey galiba.

Neye bakmıştın dayı?

İşte sözün tam burasında ‘nezaket mi iyidir yoksa samimiyet mi; samimiyetten kaynaklanmayan kuru nezaket bir nevi riyakarlık değil midir?’ şeklinde bir lise münazarası açmak pekâlâ mümkündü. Geçenlerde bu konuyu –tesadüf eseri- oğlumla bir hayli tartıştık ve sonuçta, ‘velev ki riya koksun; iletişimin ilk adımı olarak nezaket güzel şey kardeşim’de karar kıldık.

Nezaket de tıpkı kanunlar veya trafik kuralları gibi bir şey. Kurallara riayet etmek, peşinen bizim iyi insan olduğumuzu göstermez ama bunun tersi bal gibi geçerlidir. Sinyal vererek şerit değiştirmek asgari muaşeret şartıdır; velev ki sinyalli olsun, şeritler arasında hızla makas atmak veya emniyet şeridinden basıp gitmek de kabalığa işaret eder.

Sözü, ‘Biz Türkler nezaketten anlamıyoruz’a getirmeyeceğim çünkü haksızlık olur. Dükkanına girdiğiniz satıcının size bir nezaket gösterisi olarak yekten,

-Neye bakmıştın dayı, şeklinde hitap etmesi, belki alafranga görgü kurallarına aykırı gibi görünen banal bir davranıştır ama bir Türk, o sözün ne kadar ‘ciğerden’, içten ve samimi sarfedildiğini genetik kodlarıyla derhal algılar ve akabinde,

-Noo’ssun yiğen’ şeklinde cevap vererek kuru bir kalıptan başka canlılığı kalmamış batılı muaşeret kalıplarına da güzel bir cevap vermiş olur.

Nezaket ve içtenlik hakkında çok güzel bir fabl hatırladım ama yerim kalmadı ne yazık ki…

Bu yazıyı sabırla okuduğunuz için hepinize teşekkür ederim efendim. Hayırlı pazarlar diliyorum.

Geziciler, gaza gelmeyin

Bir ara sık raslardık, şimdi nâdir. Sahte diploma meselesinin bizde evveliyatı vardır. Adam iki yıldır hastanede doktor olarak çalışmış, hastalara şifa dağıtmış, hatta ameliyata bile girmiş ama uğursuzun biri ihbar edince bakmışlar ki diploması sahte. Hadi bakalım mahkemeye, karakola. Yahu siz “Ayinesi iştir kişinin lâfa bakılmaz!” sözünü duymadınız mı? Adam sahte diplomayla eczane açmış, tıkır tıkır işletmiş yıllarca. Doz aşımından veya eksikliğinden ötürü mağdur olan yok. “Size ne?” diyemiyorum zira burada meslek birlikleri devreye girer, “Ne yani sahtekârlığı savunup meslek onurumuzu rencide mi ediyorsun?” diye baş ağrıtırlar.

Halkımız bilir, nice yıllar boyunca diş teknisyenleri usta-çırak hesabı yetişirdi ve protez sektörünün belkemiği idiler. Diploma yok tabii. Diplomasız öğretmen de görmüştür maarif sistemimiz ve diploması olmadığı için hayatta en çok sevdikleri işi yapamayan bu bahtsız ve ama dikkat çekici kişilere sıradan sahtekâr gibi davranmışızdır. Bunu andırır bir durum Adana’da görüldü; ‘izinsiz’ dükkân, pardon klinik açıp hasta kabul eden Suriyeli bir grup

doktorun işyerine ‘baskın’ yapıldı. Gazetemiz “2 kamyonet dolusu ilaç ele geçirildi” diye yazmış, hani ‘sahte ilaç’ deseler içim yanmayacak. Bomba değil, cephane değil; ilâç yahu.

Hastalar sıra bekliyormuş, bekler tabii. En azından hastasıyla aynı dili konuşan birileri var orada. Ortam sağlıksızmış. İşte lastik gibi bir kelime; kayyım atanan, kapatılan pek çok şirkette ortam sağlıklıydı da ne oldu?

Bir dakika; burada, “Diploma dediğin bir kâğıt parçası, sen benim kalbime bak!” edebiyatı yapmıyoruz ama diplomaya gelene kadar gün akşam olur. Kapı gibi legal diplomasıyla çalıştığı sektörlerde yıllardır millete kan kusturup, acı çektirenlere bakarak diyebiliriz ki, “Eğitiminizin kalitesiyle verdiğiniz diploma orantısızdır.” veya daha kestirme ifade, “Hiçbir diploma, iş tecrübesini ölçmez!”

Bunca kapı gibi hüccetten ve diploma aleyhtarlığından sonra bir yerlerden başdanışmanlık teklifi gelirse hiç şaşmam ama mümkün değil. Sebebi basit: Diplomam, eh idare eder fakat referanslarım berbat. Bu portfolyo ile beni ve benim gibilere kamu görevi değil, angarya külfeti bile yüklemezler. Herkes rahat olsun ve konuya dönelim.

İşte yıllarca “Nerde senin diploman?” diye işini seven ve aşkla yapan bir yığın insanı küstürünce neticesi böyle oluyor. Şekil A’dan anlamamız gereken şudur: Diploma, çok darda kalınırsa bir yerden tedarik edilebilir bir kâğıt parçasıdır fakat kabiliyet fıtrîdir, genetiktir, damarlarda dolaşan kanda mündemiç bir şeydir. Tezimi isbat için Gezi örneğini takdim ediyorum. En ateşli Gezi taraftarları, hatta o karambolda hükümeti devirmeye çalışan şerefsiz anarşist-komünist ve Ateistler bile iki tırtıklama dışında Gezi’den doğru dürüst ekmek yiyemediler fakat olayları ‘doğru’ okuyan birisi orada bir ‘Gezi ekmek fırını’ açtı; dört seneden beri ahaliyi Gezi francalası ile doyuruyor ve dükkân iyi işlediği için yeni bir ürün denemeye kararlıdır. “Sırf sizi çıldırtmak için orada tarihi eserimizi yeniden ihyâ edeceğiz!” cıngılıyla pazarlanan bu Ramazan pidesine dikkatinizi çekiyorum. Yeri gelmişken şu, ‘yeniden ihyâ’ galâtına bayılıyorum çünkü kof muhafazakârlığın logosu resmen.

Geziciler, çapulcular, eğer ordaysanız kılınızı bile kıpırdatmayın. Dert Gezi değil, kavga çıkarmaktır. Sâkin olun ve her mânâda ‘gaza gelmeyin’. ‘Yaptırmayız, cart-curt’ diye tansiyon yükseltmektense, “Gezi parkı, bütün müştemilatıyla irade-i hümâyununuza kurban olsun sultânım.” deyin. İtaat edin, keyfinize bakın ve dozerlere yol açın ki, birilerinin ortalığı kan çanağına çevirme hesabı yere kapaklansın.

Milli Takım tarihçilere bırakılmalıdır!

Bağrından birbirini ardınca nice nice janjanlı medya starı çıkaran ilahiyat camiası, bilimi hayata bağlayan otoyollarda ‘öncü sektör’ olmak şerefiyle gururlanmakta haklı; ilahiyat mevzuları derin ve ağırdır, onu biz sıradan faniler için ilahiyatçılar halkın anlayacağı bir şekle getiriyorlar. (YÖK başkanı da oradaydı ve o da ağlıyordu!) Pek içim götürmese de kabul

etmeliyim ki bu bir amme hizmetidir ve yarı cahil köy imamları yerine akademik tornadan geçmiş ilahiyatçılarımızın TV'ler aracılığıyla halkı doğrudan irşad etmesi daha sağlıklı olmuştur. Maksat güzel dinimizi bilmeyen, 'Ben duymadımdı hocam' diye yan çizen kalmasın.

İlahiyatçı star modeli tutunca ardı sökün etti; matematikçi, arkeolog, (Burhan Hoca riyasetindeki hukukçuları saymıyorum, onlar yıldız değil, galaksi, ayrı bir âlem), eğitimci, tabip derken niçin bunca geciktiklerine bir mânâ veremediğim tarihçi akademisyenler de, 'Yettim gayrı Karaoğlan; dayan yiğidim, geliyorum' nidasıyla ekranlara görkemli bir giriş yaptılar. Rahmetli Yılmaz Köksal da öyle yapardı eskiden!

Hem de TRT ekranında milli takımın 'ruh eksikliği' gerekçesiyle bir an önce ülkeye dönmesini savunan bir meslektaşım (Ayıptır söylemesi, adam kıtlığında ben de vaktiyle bir miktar tarihçiydim!) ortalığı karıştırmayı başardı ve sonraki programlar için adını 'Sağı-solu belli olmadığı için küt diye bir lâf eder iyi rating yaparcı misafirler' listesine yazdırdı. Tebrik ediyorum; ilk defa millî olmak güzel bir duygu olmalı. Program taleplerini sıraya koymak için bir sekreter tutsa yeridir.

Tarihçiler, ilahiyatçılara nazaran mağdurdu; onlara yakın dönemlerde daha çok 'Muhteşem Süleyman dizisindeki şeyler gerçek mi hocam; haremde bu kadar dekolte giyiliyor muydu?' yollu abuk-subuk sorulara cevap veren uzman rolü revâ görülüyordu; bir de her yılın Nisan ayında nükseden kollektif karın ağrımız Ermeni patırtısı meselesinde derhâtır edilirlerdi o kadar. Klişe mâlum: "Ermeni meselesinde politikacılar karar veremez, konuyu tarihçilere bırakalım!" Bu cümle, yabancı bir dile çevrildiğinde kulakta nasıl bir tesir bırakıyor bilmiyorum ama Türkçe'de yüksek dozda ironik bir tını taşıdığı kesin. Şöyle ki, politikacıların Türkiye'de 'Bizim aklımız ermez, konuyu erbabına bırakalım' dediği bir başka alan yoktur. İşin daha da sarkastik tarafı, tarih ulemâmızın bu kabil sözleri 'essah' zannederek, 'Tabii canım; bırakın biz kendi aramızda hallederiz; nitekim bakın ne güzel araştırmalar yapmış idim' havalarına girip konuya ciddiyetle yaklaşmaları olmuştur. Ah kıyamam size ben…

İşte bizim, akıllıca tarihçilere havale edip bir asırdır yanüstü uyuklattığımız Ermeni meselesi, 20 gün kadar önce Alaman parlamentosundan geçiverdi. Biz konuyu tarihçilere bıraktık ama yabanın Alamanı o firaseti gösteremedi… Batsın sizin arabalarınız be; adam olun önce adam!

Merkel'in iki yakası işte bunun için bir araya gelmiyor işte, yazık!

Konuya dönelim: Yeni tarihçi starı tuttum. Gözüpek biri. TRT'de yayınlanan provokatif tespitleriyle, baldırına domdom kurşunu sıksan da kımıldamayacak milli takımın içindeki milli ruhu tutuşturarak Çek zaferinin bir numaralı mimarı oldu. Öyleyse aynı iş bugüne kadar çok matah bir emeklik yolu görünmüştür. Aynı hizmeti daha ucuza ve risksiz bir tarzda yapan birini bulmuşken niye istihdam edilmesin: Motivasyonsa motivasyon, ruhsa ruh, gazsa gaz, tazyikli suysa tazyikli su, jopsa jop… Şey, jop olmadı, onu siliyoruz.

İtalyan futbolcu Pirlo da, hatıralarında iftira vezninde şeyler yazmış ki doğru görünse bile ayıptır; 'Başkan'ın bağırıp çağırmaktan başka taktik bilgisi yokmuş güya; sen önce adam gibi traş ol Pirlo, nedir o saç-baş?

Yeri gelmişken ben Saray'a ekonominin de, iktisatçıların tasallutundan kurtarılmasını tavsiye ederim. Neticede ekonomi de gazla çalışan bir düzenektir.

Cumhuriyet aşirete dönüşürken

Olağanüstü baskı tedbirleriyle hürriyetleri kısıtlayan, sıradışı vergiler koyan, hukuku dejenere ederek keyfî davranan her yönetim, halkına yaptığı şeyi bir şekilde izah etmek zorundadır.

-Yapıyorum ama neden yapıyorum bir sor bakalım?

Eğer tâ baştan karşı çıkmak yerine, 'Anlat bakalım' derseniz büyük ihtimalle partiyi kaybetmişsiniz demektir; çünkü biliyor musunuz, çok yakın, her an hepimizi mahvedebilecek bir tehlike vardır ve düşman hain emellerine ulaşmak üzeredir. Bu saçma-sapan ve keyfî gibi görünen tedbirler, evet iyi bir şey değildir ama vallahi-billahi geçici bir zaman içindir ve elbette sıradan, mâsum insanların endişelenmesi için bir sebep yoktur. Nitekim bir anayasal hak askıya alınıyor diye ortalığı ayağa kaldıranların acaba gizli bir niyeti, saklı bir ajandası mı vardır? Demek ki yarası olan gocunmaktadır! Oysa ki baskı kanunları, müsadere yetkileri, sorgusuz sualsiz tutukluluklar ve uzun mahkumiyetler, meyve bahçelerine atılan zırai ilaçlar gibidir; zararlı böcek ve sinekleri öldürür ama operasyon aslında ağacın ve meyvenin lehinedir. Bir meyve durup dururken niçin 'Böceğe sineğe razıyım, yeter ki bana zirai ilaç atmayın' der ki? Acaba işbirlikçi midir, yoksa salak mı? İnsan ülkesini seviyorsa, böyle geçici ve olağanüstü höt-zötlerden rahatsız olmak yerine bilakis zevk almalı, hatta yardımcı olmalıdır.

Geçen asrın Faşist Avrupası'nda medeniyetin süne zararlısı Yahudiler, Çingeneler, Zenciler, Asyalılar ve akıl hastalarıydı. Avrupalıların mühimce bir kısmı modern bilime dürülerek sunulan bu martavala inandılar ve etraflarında işlenen cinayetleri önce anlayışla karşılayıp sonra da farketmez oldular. 21. Asrın Türkiyesi'nde milli düşman, paralel yapıdır ve koca bir devletin aşirete dönüştürülmesi esnasında 'paraleller her yere sızmış' palavrası, bir uyuşturucu görevi yapmaktadır. Yeri gelmişken belirtelim: Bir aşiretten cihangirâne bir devlet çıkarmak iddiası, doğru olsa bile nadir ve güç rastlanır bir durumdur; oysa ki bir devleti, hukukunu suistimal ederek tez zamanda bir aşirete çevirivermek çok kolaydır ve şekil A'da seyrettiğimiz vak'a budur.

Şöyle ki; bir teneke suda eritilen paralel yapı müstahzarı, medya pulverizatörleriyle sabahtan akşama durmaksızın topluma püskürtülerek ağzı kalabalık liberalleri, huysuz sosyalistleri, alıngan cumhuriyetçileri, asabi ve fena halde Atatürkçü hanımları, kalbi kırık Harbiyelileri, yorgun ve kırgın darbecileri yatıştırıp gevşetmekle kalmıyor, liyakatsiz bürokratlara, başarısız

İslamcılara, bir dönemin çakma mücahitlerine, orta gelir tuzağından kurtulmak isteyen hırslı yüklenici takımına yaşama sebebi vererek ikna ediyor. Şöyle düşünüyorlar: “Vardır, olmasa büyüklerimiz bize söylerdi; öyleyse kahrolsun paralelciler!”

Yahudiler ve Çingeneler için kullanılan bütün mahkum edici ve aşağılayıcı sıfatları şimdi çekinmeksizin paralellere yapıştırmanın müeyyidesi yok ve üstelik sevabı olduğu bile söyleniyor. İşin en komik boyutu ise geçenlerde zuhur etti; geçimsiz MHP’liler bile birbirlerinin kuyusunu kazmak isterken kim daha paralelci imiş bakalım çamurunu teatiye başladılar.

Yeni yeni farketmeye başladıkları bir şey var ama; bir süre sonra bu arkadaşların hiç biri ‘paralel yapı dolmasını’ hatırlamayacak, çünkü kaybettikleri şeylere üzülmekten başka şeylerle ilgilenemeyecekler.

Türkiye büyük bir hapishaneye, daha doğrusu özel mülke dönüşünce paralel edebiyatının da lüzumu kalmadığı için dolaşımdan çekilecek; çünkü aziz vatanın bütün mekteplerine, tersanelerine, kışlalarına denizlerine, mahkemelerine, kıyılarına, kupon arazilerine, şirketlerine, meydanlarına ve medyalarına birer müsait kayyım bulunup çökülmüş olunacaktır.

Haberimiz olmadı, kimse söylemedi demeyin diye yazıyorum bunları. Siz hâhişkâr (Argo; yollu!) davranmasanız, çökücü takımı bu kadarını aklından bile geçiremezdi!

Avrupa Birliği : Âmin!

İngiltere’nin ayrılık kararından sonra Avrupa Birliği iskambil kâğıtlarından yapılmış bir şatoymuş gibi sarsılmaya başladı. Türkiye’deki en güçlü siyasi damarlardan birini teşkil eden ‘AB’yi istemezükçüler’ lobisi sevincini gizlemeye lüzum görmüyor. Batı dünyasında ırkçı ve faşizan eğilimli partiler de, “Olacağı buydu; buyrun biz de çıkalım” havasına girdiler.

İskambil kağıdından şato benzetmesi üzerinde durmak istiyorum; bu metaforda hüzün verici ve elbette felsefi ayrıntılar gizli.

Yıkmak ve bozmak dürtüsü nerden geliyor?

Tenha bir yolda, boş bir konserve kutusu görürseniz ona sıkı bir şut çekmek gelir içinizden. Niçini, sebebi yok; öyle gelir… Deniz kıyısında kimbilir kimlerin nice saatler ve emek harcayarak diktiği bir kumdan kaleyle karşılaşınca, önce ‘gören var mı?’ diye etrafa alelacele göz attıktan sonra sağını solunu dürtükleyerek yıkmak arzusu câzip görünmeye başlar.

Birileri her sene ünlü plajlarda kumdan kale yapma yarışması düzenlerler hani. İnsanlar ve özellikle çocuklar iddiayla yarışmaya katılır, ekip halinde çalışır, gerçekten saygı ve hayranlık uyandıracak güzellikle eserler, heykeller, evler vesaire yaparlar. Yarışmanın finali olur, ödüller verilir, hatıra fotoğrafları çekilir, gece bastırır ve kumdan kaleler sahipsiz kalır. Eğer,

yapılanı bozmaktan zevk duyan sıradan birisi oradan geçmezse birkaç gün sonra ya dalgalar, ya güneş veya yağmur veya rüzgarlar onca emek mahsulünü önce şekilsiz bir kum yığını haline getirecek, sonra da hiç olmamış gibi düzleyiverecektir.

İskambil kağıdından şato yaptınız mı hiç?

İskambil kağıdından şatolar da öyle. Ben yıllar önce birkaç kere tecrübe ettiğim için biliyorum. İlk sıra nisbeten kolaydır, ikinci sıra biraz daha itina ister ama daha fazlası için artık ya profesyonel ve uyumlu bir ekip çalışması gerekir. Ne için? Bir üflemede veya kapının aniden açılması sırasında oluşacak hava cereyanında kolaya yıkılıverecek basit bir oyuncak için bunca emek verip uğraşmaya değer mi?

Ne işe yarar kağıttan şato yapmak?

Gerçekçi bakış şöyle seslenir:

-Hiçbir şeye yaramaz; o bir oyun ve eğlencedir. Belki biraz vakit geçirirsiniz ama kalıcı değildir. Siz daha ciddi şeylerle uğraşmalısınız!

Daha ciddi derken neyi kastediyor olabilirsiniz? İskambil kağıtlarının ucuna biraz tutkal sürerek şatoyu daha dayanıklı hale getirmek veya aynı işin daha büyük çaptaki versiyonu durumundaki inşaat sektörü olabilir mi mesela?

Kızmayın hemen, meselâ dedik…

Yapmak zor ve kahırlı; yıkmak kolay ve zevkli

İsteyenler, şu dünya üzerinde hangi işin, hangi sektörün, hangi ciddi faaliyetin aslında bir oyun ve eğlence olup olmadığı hakkında kendi kendine uzun felsefi musahabelere dalabilir. Biz pratik olmak ve sadede gelmek zorundayız. Sadedim şudur: İnsanları biraraya getirmek ve onları sulh ve selamet istikametinde bir arada tutmak ve yaşatmak iskambil kağıdından şato kurmak gibidir. Büyük feragat, emek, azim ve ısrar icap ettirir ve eğer o topluluktan barış havaları yükseliyorsa yapılan mübarek ve hayırlı bir iştir.

Avrupa Birliği bir iskambil kağıdı şatosuydu ve şimdi zemin kattaki kağıtlardan biri yerinde değil; birliğin dağılması büyük ve ciddi bir ihtimâl.

Beşeri entropiye direnebilir miyiz: tabii, elbette!

Fizik dünyasında geçerli entropi olgusu beşeri düzlemde de geçerlidir. Her canlı yaşlanır ve ölür, metaller paslanır ve bozulur, sular alçağa akar, ivmesini kaybeden cisimler âtıl kalır. Beşeri birlikler de entropik yapılardır, aynı iskambil şatoları gibi zahmetle kurulur, kolayca yıkılıverirler; buna rağmen insanlar, hüzünlendirici bir tekrar cehdiyle birliğe doğru yönelir ve

birlikten nefret ederek onu dağıtmak isterler. Anlaşılıyor ki bu da bir imtihandır; hatta bir oyun ve eğlence.

Oyun ve eğlence tabirini bilerek, kasten tercih ediyor ve kullanıyorum: "Dünya hayatı yalnızca bir oyun ve eğlence türünden tutkulu bir oyalanmadır. Ahiret yurdu ise işte asıl hayat odur. Bir bilselerdi!" Orijinal tabiri aynen şöyle: Lehv ve laib. Öyle bir oyun ki, eğer layıkıyla ciddiye alınmazsa gerçeklik algınızı bozabilir!

Bugün filozof yanım hareket halinde anlaşılan; kınıyor ve mümkünse yeniden sadede geliyoruz.

AB; lanetli kıtanın af duası!

Avrupa Birliği, bu lânetli kıtanın, takriben dört-beş bin yıllık uğursuz tarihinde vasıl olabildiği en yüksek kaliteli, en iyimser barış anlaşmasıydı. Avrupalılar, hepimiz gibi temelde zalim ve cahil bir topluluktur. İnsanlık tarihine oranla zaten pek kısa bir bölüm teşkil eden tarihleri, -dünyanın diğer taraflarında olduğu gibi- kısa, kanlı, darlık, yokluk ve korku içinde geçmiştir. Onları, dünyanın diğer aksâmından ayıran küçük bir farklılık var; uğradıkları felaketlerden ders çıkarmak noktasında batılı sapiensler, diğer insanlardan bir 'tık' daha iyi performans gösteriyorlar! Bunu kabul edip altını çizmekte hiç mahzur görmem…

Avrupa kıtası, sadece son bin yıl içinde büyük kıtlık dalgalarıyla sarsıldı; salgın hastalıklara kırıldı, iki dünya savaşında tarihin en büyük can kayıplarının yaşandığı coğrafya orasıydı; Irkçılık, Nazizm, taassup, fanatizm, sömürgecilik, jenosit gibi mel'un işlerin doğduğu yer de Avrupa'dır; insanlığa büyük acılar çektirdi ve acı çekti, doğru ama başka bir doğru daha var. Avrupalılar, o meşhur Karadeniz fıkrasında olduğu gibi, tabiatlarının eksik ve zalim tarafını bir yerde farkedebilip, yaralarını onarmak için inleye inleye de olsa doğru istikametinde emekleyebiliyorlar.

Fıkra şöyleydi: Adamın biri yolda görüp benzettiği birine, 'Karadenizli misun?' diye sorar; öteki, 'Nerden anladun da? Öyleyim fekat tedavi olayrum' cevabını verir…

Brexit'ci çocukluk!

AB, böyle bir tasavvurun adıydı. Dünyayı sömürüp esirleştirmek için kurulan meşhur batılı şirketlerden biri değildi. Askeri saldırganlık maksadı yoktu. Düşününüz ki, milliyetçilik kavramını icad etmiş ve bu kavramın bin türlü acısını bizzat kendi evlatları üzerindeki yaşamış bu kıta, şimdi bir yanlışı onarmak istercesine milli semboller üzerine abanmaktan vazgeçiyor, ortak vatandaşlık idealini zorluyor; müşterek bütçe, ortak savunma, ortak siyasi program ve ortak anayasa yapabilmek için elinden geleni yapıyor.

Avrupa Birliği'ni ben hep böyle gördüm ve takdir ettim. Bu birlikte hayırhah ve yüksek bir insanlık fikri gördüm. En azından aynı minval üzerindeki Birleşmiş Milletler'den daha pratik ve hayata geçirilmesi mümkün bir birliktelikti. Hâlâ saygı duyuyorum; insanların barış içinde birlikte yaşama emellerini yükselten her arayış takdir ve teşvik görmelidir. Brexitci takımı, kağıttan bir şatoyu yıkmış olmanın mânâsız sevincini yaşayan şaşkın çocuklara benziyorlar. 'Biz kendimize yeteriz; paramızla Avrupalıları daha fazla finanse edecek değiliz' yollu milliyetçi böbürlenmeler kulağa ne kadar tanıdık ve boş geliyor.

Beşeri kanun: 'iyiler yorulur ve kaybeder' mi?

AB'nin geleceği konusunda karamsarım ama; yüksek insani fikirlerle kurulan birlikler, kumsalda kendi haline bırakılmış kumdan kaleler veya iskambilden şatolar gibi entropik bir âkıbete sürüklenip gider sonuçta. Böyle güzellikleri yaşatmak için her zaman artan oranda gayret ve emek gerekir; dar görüşlülükle mücadele etmek, paylaşmanın erdemini insanlara kabul ettirmek lazımdır ama bir süre sonra 'iyiler' yorulmaya, yıpranmaya başlar.

İnsanlık tarihi şunu öğretiyor: İnsanlar birlik yerine bölünmeyi, barış yerine çatışmayı, huzur yerine korkuyu, güven yerine gerginliği, hukuk yerine keyfiliği tercih ediyorlar; beşeri entropi bu yöne doğru işliyor. Siz buna kısaca 'insanın fıtratı' da diyebilirsiniz. İnsani fıtrat, çok genellemeci bir bakışla söylersek yapılanı yıkmaya, birleşeni bölmeye, birikmişi tüketmeye ve kısa vadede nefsine hoş geleni tercih etmeye meyillidir.

Bu fıtratı, sabahın erken saatlerinde kumsalda duran bir kumdan kaleyle başbaşa yalnız bırakmaya gelmez!

Dindar ve imansız!

Özellikle sahur ve iftar saatlerinde, hamiyyet-i diniyyemiz büsbütün eksilmesin, mübârek günde sevab yerine günaha girmeyelim diye hanımla ben, ilahiyat starlarının fetva şovu yerine TRT müzik kanalını dinlemeyi tercih ediyoruz. Ee, TRT biz yaştakilerin vazgeçemediği bir marka. Öteki mecrâlarını dibine kadar iktidarın emrine sunup borazanlaştırsa da müzik ve spor kanalları, mesela TRT Haber'e göre BBC kadar tarafsız ve ağırbaşlı kalıyor! Şaka tabii, ama TRT müziğin de kendine göre yandaş demirbaşlardan oluşan bir sanatçı kadrosu var; bunlar haftanın belli saatlerini parsellemişler, geçinip gidiyorlar. Biz onları es geçip, arada tesadüfen yayın fırsatı bulan 'eski makara'larda sadece müzik endişesi taşıyan programlar yakalamaya çalışıyor ve haliyle çok zorlanıyoruz.

Cumartesi miydi? Semai Kahvehanesi programında muganniye hanımefendi, eski Ramazan'ı yâdettiren bir dekorda çok güzel bir türkü okumaya başladı. Aa dedim, bak TRT'de hâlâ nadir de olsa güzel şeyler olabiliyor… Türkü şöyle başlıyor efendim, mâlumunuzdur zaten: "Şu karşıki dağda kar var duman yok / Benim sevdiceğimde de din var iman yok!"

O an sorsalar, 'Selanik dolaylarından' diye kalıbımı basardım, türkü tam Selanik zira. Sonradan baktım ki kaynaklar sözbirliği ile Hatay'a bağlıyorlar: Bazen öyle oluyor, muhacerette sağa-sola dağılmış kaynak kişilerden derlenen eserler, hiç ilgisi olmadığı halde mesela Şarkışla'ya, Ordu'ya filan yazılıyor. Usul açısından doğru da eserin ruhu sizlere ömür! Bu arada küçük bir iftihar hissesi çıkarayım müsaadenizle kendime: Eser, aziz, güzel, hasseten kibar ve rahmetli hemşehrim Muzaffer Sarısözen tarafından derlenip repertuvara kazandırılmıştır. Yattığı yer nur olsun. Varlığıyla övünülecek kaç kişi kaldı ki memlekette…

'Muganniye' demişken adını zikretmemek hiç olmaz; Muhterem Melihat Gülses hanımefendi ne de güzel havalandırdı eseri. Daldık gittik, türkü bittikten sonra hanıma dedim ki, "Farkettin mi, yıllardır bu türküyü bilir, dinleriz de din var iken yanında imanın olmadığı bir iklimin nasıl bir şey olduğunu şimdi daha iyi öğreniyoruz!"

Bu arada not edeyim; söz konusu program tahmin ettiğim gibi 'eski makara', yani bant yayınmış. Sâzendeler arasında rahmetli kanuni Halil Karaduman'ı görünce anladım. 2012'den önce çekildiğine göre en az beş yıllık bant olmalı. Eski olsun önemli değil fakat programın sonunda Semai kahvehanesi geleneğini ihyâ edeceğiz diye ortalığa iki köçek salıp zil dövdürmenin hiç âlemi yoktu yani. Binbir emekle üst üste konulan onca güzellik, şu bizim akılsız muhafazakâr takımının "gelenek, ille de gelenek" inadı yüzünden tuzla buz oldu gitti. Köçek oynatmak nedir yahu; berbat, kerih bir Osmanlı müessesesi. Ecdad yadigârı diye ona da mı sarılacaksınız? Keşke makaslayıverseniz sondaki köçek faslını; hayır yapmadığınız şey midir efendiler; deryâ-yı sansürünüzden ne eksilirdi?

Tık tık… Anafikri kaçırmayalım: Adamda din var ama iman yok! Tahayyül etmekte zorlanıyoruz. Dindar olmaya evet dindar ama imansız, sıfır! Türkünün tamamını dinleyince kızcağızın niçin dini bütün ama imansız olduğunu az buçuk tahmin edebiliyoruz ama saded haricidir ve hafifperestliğin lüzumu da yoktur!

"Müslüman ol müslüman ol dediniz olduk, üstüne bir de İslâm ahlâkı çıkarıyorsunuz; ben öyle sıkıntıya gelemem; pazarlığımız böyle değildi!" diye homurdanarak, "Sen benim kalbime bak ayol" korosuna katılıyor. Bakmasına bakarız da, kalbin manevi çeperlerine bakacak bir boru daha icad edilmedi henüz. O yüzden şimdilik şöyle yapıyoruz: Adama biraz iktidar, biraz para, biraz itibar veriyor ve seyretmeye başlıyoruz. Bir nevi kalp sondası, mânevi anjiyo. Sonra bakıyoruz ki aa, adamda evet din var çünkü nüfus kâğıdında yazıyor ama iman? Az önce bu civardaydı, nereye gitmiş…

Yoksa mübarek Ramazan günlerinde nasıl bu kadar izzetsiz olabilirlerdi ki?

Korsanlığa övgü

AKP'nin siyasi aklına hayranım, hatta hayranlığım bazen baygınlık raddelerini zorlayıp ürküntü derecesine kadar varıyor. Çelişkileri munisleştirmekte, en savunulamaz ihtimalleri

optimalleştirmekte, en kötü ürünleri vitrine koyup çatır çatır satmakta olağanüstü maharet sergiliyorlar. Böyle ‘kesin inançlı’ bir müşteri kitlesine, çölün kumunu, okyanusun suyunu, memleketin havasını –ambalajlamaya bile lüzum görmeden- hem de istediğiniz fiyata, hatta peşin parayla, hatta ‘kayıp-kaçak bedelini’ peşinen alıcıya yükleyerek pazarlamak mümkün. Ne âlâ ticaret. Hayır, saygı filan duymuyorum, bilakis ürküntüden bayılıyorum, arz etmiştim az evvel!

‘Kesin inançlı’ tabirini, müteveffa Eric Hoffer’in aynı adlı kitabındaki (The True Believer) anlamda kullanıyorum. 1951’de yayınlanan kitap, yıllar önce Türkçe’ye de çevrilmişti. Bu lüzumsuz malumatı vermek zorundayım zira ‘kesin inançlı’ tabirini ‘Ehl-i iman’, ‘mu’tekid’, ‘sâdıklar zümresi’ gibi anlayanlar çıkabilir. Hiiç alâkası yok! ‘Kesin inançlılar’, kitle hareketleri içindeki insanın davranışlarını niteleyen bir tabir. Siz bunu kestirmeden, ‘Başka türlü düşünüp davranmasına imkân ve ihtimâl bırakılmamış kişiler’ olarak da yorumlayabilirsiniz. Dileyen, ayrıntısını kitaptan okur.

Bu izahı yapmak zorundayım zira okuyucularımın bir kısmında, ne zaman ironi yapıp yapmadığım konusunda orta şekerli bir kafa karışıklığı yaşandığını duydum. Nükteyi berbad etme pahasına ifade etmeliyim ki, bu manada kesin inançlı olmak makbul bir şey değildir fakat hatırlatayım, ‘kesin inançlılar’ her zaman ekseriyeti teşkil ederler. Takdir sizin: Steve Jobs’un da dediği gibi, ‘It’s more fun to be a pirate than to join the Navy’, yani diyor ki üstad, ‘Donanmaya yazılmak yerine, korsan olmak daha hoştur be yav!’. Donanma; disiplin ve düzen demektir; emir-komuta demektir, düzenli maaş, yemek, emeklilik vs. demektir ve işin en tatlı yanı sen karar vermek için hiç kendini yormazsın; başkalarının, yani komutanların kararını uygularsın; oysa ki korsanlığı tercih edersen kendi kararlarını vermek, sonuçlarına katlanmak, riskini göğüslemek, bedelini ödemek, rotanı çizmek ve her öğünde sofranı kendin kurmak zorundasın. Donanmaya katılmak huzurlu görünse de asıl eğlence ve heyecan korsanlıkta!

Kesin inançlılar donanmaya yazılırlar; elle gelen düğün bayramdır; maaş fena değildir, emeklilik hakkı vardır vb. Tabii bu arada karargâhtan gelen emirleri de yorumlamayı akıldan bile geçirmeksizin yerine getirmenin rûhî lezzetlerinden bahsetmiyorum bile. Mesela, İsrail şeytandır denilirse -ki öyledir!- ; derken velev ki ertesi gün -bilakis melektir ve dahi canımız ciğerimiz, iki gözümüzdür!- denilse –ki öyledir!- o günlük emre dahi itaatin ayrı bir lezzet ve itminânı vardır ki tafsiline mürekkepler yetmez.

Ha, unutuyordum; donanma neferi olmanın en güzel yanı, kendi başına düşünmek ve karar almak için gerekli zihni cihazların ağırlığından artık kurtuluyor olmaktır ki, insan beynini ortalama 1.5 kilo kabul etsek, omurgayla birlikte şöyle böyle 20-25 kiloluk bir avantaja tekabül ediyor; eh az yük değil; hattâ safra!

Hiç de yabana atılmaması gereken 'lâbis-i libâs-ı katrânî' Papazın biri demiş ki, 'İnsanlara vicdan hürriyetinden daha cazip görünen ama bir o kadar da acı veren başka bir şey yoktur… bu onları korkutur çünkü insanlar için hürriyetten çok ağır bir yük". Tabii, özetleyince tadı kaçıyor biraz sözün. Bu önemli papazı ve ne dediğini merak eden az sayıdaki okuyucu, Dostoyevski'nin ünlü Karamazavof Kardeşler'inde geçen 'Büyük Engizitör' faslını tedkik edeceklerdir hiç şüphesiz. Mezkûr papaz ise büyük engizisyoncu ağzıyla konuşan Dosto'dur bittabii. (Arama çubuğuna önce 'büyük engizitör' yazılacak…) Dünya edebiyatının en önemli pasajlarından biridir ve gayet tabiidir ki Türkiye'de olup bitenlerle hiç bir alâkası bulunmuyor. Edebi olmaktan ziyade teolojik bir metin ama o kadar basite indirgenerek anlatılmıştır ki okuyan herkes birşeyler anlayabilir. Kesin inançlılar hariç!

Not: İroni filan yapmadım ha; dümdüz!

Totem ve tabu

'Başımıza gelenlerin tarihle, sosyolojiyle, iktisatla, hâsılı sosyal bilimle alâkası yok; bilakis bunlar ilâhiyatın kapsama alanına giren ince hikmetlerdir, öyle şunu okudum, bunun doktorasını yaptım diye horozlanmak beyhûdedir' diyenlere inat Atatürk Havaalanı patlamasını, vergi almanın ve vermenin anayasal mantığı üzerinden değerlendirmeye cesaret ediyorum; ölürsem şehid, kalırsam gazi!

Dini, lâdini hukuk farketmez; devlet açısından verginin mantığı şudur; 'Bana vergi ver ki seni tanıyayım, koruyayım.' İslâm dünyasında ve hasseten Türkiye'de vergi, hükümetle vatandaşlar arasında 'mış gibi' yapılan bir süreçtir. Devlet alıyormuş, vatandaş ise veriyormuş gibi yapar ve bu yüzden buralarda kimse kolay kolay, 'ben vergilerini ödeyen bir vatandaşım; işini iyi yapamıyorsan çekil git, yapan gelsin' demez, diyemez. Bazı yeniyetme gençler hariç; onlar, dolaylı vergileri vergi zannediyorlar, halbuki racona göre haraçtır; vergi adı verilince acıyı azaltıyor zahir! Ayağı yere basan bütün demokrasilerde yönetime ortak olmanın temel şartı, zannedildiği gibi okur-yazar ve âkil-baliğ olmak değil vergi vermektir. Osmanlı tahrir defterlerinde sadece vergi mükelleflerinin adamdan sayılması gıcıklık değil, realitedir. İşin doğrusu öyleydi o zaman; parayı veren düdüğü çalardı. Şimdi ise vergi veriyormuş gibi yapanlar, ancak ve ancak yönetiliyormuş gibi düşünme hakkına sahiplerdir ve bence bunun bile kıymetini bilseler iyi olur.

Tık tık, konuya dönüyoruz: Başbakan Binali Bey'in, 'Patlamada güvenlik zaafiyeti yok' demesini bazı arkadaşlar espri filan sanıp eleştiriyorlar. Ben ise şöyle anlıyorum, 'N'ooluyor arkadaşlar, ne kadar vergi veriyorsunuz ki, dört dörtlük güvenlik hizmeti bekliyorsunuz?'

Bekir bey ve emsali kişiler hükümetin totemidir

Suları yokuşa akıtan, kaleye girmekte olan topu havada donduran soru budur ve açılımı bana göre şöyledir: Demeye getiriyor ki Sayın Başbakanımız, “Bakınız gecenin saat bilmem kaçında yanıma içişleri bakanını, emniyet genel müdürünü, yardımcım Numan bey kardeşimi, İstanbul valisini vesaireyi alıp olay yerine gelmişim; hatta bakın kravatım bile yok, neden; apar topar duruma el koymuş gibi, bişey yapıyormuş gibi görünmek için. Diyorsunuz ki içinizden, hele sen tazesin de, yanındaki içişleri bakanı son bir sene içindeki bütün patlamaları, terör eylemlerini önlemekle yükümlü adamdır, işini iyi yapıyor olsaydı şimdiye kadar görürdük. Yapamıyor, azlet gitsin! Yok yav? İşler göründüğü gibi değil. Hem alamam, hem de almam. Bunları ben seçip getirmedim biir; Bekir bey ve emsâli kişiler… bunlar yâdigârdır, uğurdur, hükümetin totemidir. İki, siz devleti ne sanıyorsunuz; aldığım hizmet kadar ücret öderim; beğenmediğim hizmetin parasını vermem anlayışı ancak först kılas AVM mağazalarında geçerlidir. Devlet ise başka bir şeydir. Büyüğümüzün buyurduğu gibi devlet, sık sık şehit kanıyla sulanan ve güçlenen bir kurumdur. Liyakat şirketlerde filan geçerli olabilir. Devlette liyakat felakettir ve eğer liyakata bakılsaydı, o-hooo iki günde çatır çatır yıkılır giderdi! Devlette sadakat önemlidir ve bu arkadaşlar sadık kişilerdir; ben de öyleyimdir meselâ. Bizi âdeta ve âdeta lâ teşbih, ‘Yâr-ı gar’a; yani dar günde yandaşlığından emin olunan mağara ashabına benzetseniz yeridir. O yüzden meselâ yiğit bir arkadaşın olay esnasında belirttiği gibi iki bomba patladı, siz de bunu yazınca elinize ne geçecek alçak herifler nitelemesine oh ne güzel katılıyorum. Güvenlik zaafiyeti filan yok tabii. Nitekim buraya kadar bakınız güvenle geldik ve döneceğiz inşallah. Ha, bomba patlamış, terörist filan. Arkadaşlar biz tam bir milli birlik şuuru içinde İzlanda milli takımı gibi terörizme ‘Huh-huh’ yapsak, inanınız o Kandil’dekiler mahv ü perişan olurlar.

Bu arada Rusya’yla İsrail’i nasıl ters köşeye yatırdık ama? Hiç beklemiyorlardı, afedersiniz şeyden düşmüş karpuza döndüler. Beyefendi büyük dehâ. Bir de kendi yurttaşlarımızla barış anlaşması yapsak çok güzel olacak ama söylemeye çekiniyorum; belki bayramda denk düşürür söylerim bir ara, söz…

2016

26 Temmuz

Yeni Bir Açıklama Zarureti Müstakil

23 Temmuz

AÇIKLAMA Müstakil

23 Temmuz

Rezil Bir 31 Mart; Berbat Bir Çerkez Ethem Olayı Müstakil

17 Temmuz

Medet limited Yeni Hayat Gazetesi

15 Temmuz

40 $, hem de ‘döge döge’ Yeni Hayat Gazetesi

14 Temmuz

Dereler düz bağladı; dibi yarpuz bağladı… Yeni Hayat Gazetesi

13 Temmuz

Pijama dâvâsı Yeni Hayat Gazetesi

11 Temmuz

Ördek düdüğü Yeni Hayat Gazetesi

10 Temmuz

‘Pozitif milliyetçilik’ nedir; nasıl yapılır? Yeni Hayat Gazetesi

08 Temmuz

Bir ‘şirket’ hikâyesi Yeni Hayat Gazetesi

07 Temmuz

Eey İzlanda, sen kimsin ya? Yeni Hayat Gazetesi

06 Temmuz

Dünyanın bütün mustazafları, birleşin! Yeni Hayat Gazetesi

04 Temmuz

Sert bir Bayram tebriki yazısı Yeni Hayat Gazetesi

03 Temmuz

Bir ‘flashmob’ videosundan öğrendiklerim Yeni Hayat Gazetesi

01 Temmuz

Narkotik ihbar! Yeni Hayat Gazetesi

Narkotik ihbar!

İdeolojik saflık desem belki ‘arılık, duruluk’ gibi anlaşılır, hayır safderunluk, idealizmin tavan yapmış hali, hatta düpedüz enayilik. Bugünlerde moda ya, ‘Nerden gelirse gelsin, cinsi, rengi ve mezhebi ne olursa olsun’ her neviden ideolojik saflığın –enayiliğin- duvara çarptığı bir yer ve an vardır; bir zaman ve zemin. Bu kırılma ânı maalesef Berlin duvarının yıkılması gibi, herkesin aynı anda şahit olabildiği genel bir nitelik taşımıyor. Her âkıl insan için bu şahsi bir tecrübe durağıdır; şahsîdir, yeni tabirle ‘öznel’ mi diyorsunuz, işte ondandır. Sizin bu tecrübeyi yaşamış olmanız, herkesin aynı tecrübeden hissedar olmasını gerektirmiyor. Âkıl iseniz günün birinde farkediyor, ‘Aa burada bir duvar varmış, canım acıdı’ diyorsunuz. Kimi ise bütün ömrünü hiç bir sert realiteye toslamadan huzur içinde tamamlıyor ve ne mutlu onlara… (Bkz: Bedevinin biri hacca gitti ve herkesten önce Mekke’ye girip Kâbe’nin örtüsünden tutunarak, ‘Ey Rabbim, insanlar seni sarmadan beni bağışla’ dedi. Cevzî; “Kitabu’l Hamkâ ve’l-Mugaffilin”)

Mavi Marmara projesini geliştiren kişi ve kurumların iki gün önce ‘Bana mı sordunuz’ gibi ani bir dönüşle cami kapısına bırakılması, bir ideoloji olarak siyasi İslamcılığın duvara tosladığı yerdir. Dramatik bir an ve sinematografik anlatımı çok güçlü bir olay örgüsü! Biraz örnek olay zikredelim ki ‘ortaya karışık’ olsun: Bazı milliyetçi arkadaşlar meselâ 12 Eylül’ü takib eden günlerde ortaya saçılan bazı olguları bir araya getirince buna benzer bir sarsıntıya uğramışlardı; fikirleri iktidardaydı ama kendileri içerdeydi, olsundu, önemli olan devletti.

Zaten ‘Ya devlet başa ya kuzgun leşe’ denilmemiş miydi? Bu esnada birilerinin mapuslara yardım için toplanan iane paralarını, çoluk-çocuğunun gelecek endişesi için fonlamış olması gibi küçük detaylar, büyük ‘dâvâ’ların yanında ne kadar önem taşıyabilirdi ki? İdeolojik telkinin gücü, aynı yaş ve okuldaki iki ülküdaştan birinin bedava koruma görevlisi, ötekinin canı tatlı veliahd şehzade sultan olması gerçeğini bile bastırabiliyordu. Bu ideoloji denilen şey, şimdi tekno-mağazalarda 50-60 liraya satılan sanal gerçeklik gözlüğü veya ‘Vardır, reisin bir bildiği; konuşmasına iyi dikkat etmek lazım’ türünden bir şeye benziyor; bir nevi zihnî uyuşturucu. ‘Ağabey, niçin verdiğimiz her ihâleden yüzde 10 kesip havuza aktarıyoruz, kitapta yeri var mı, helâl midir?’ gibi bönlük derecesi hayli yüksek sorulara, ‘Cihad için, din için, Rızâ-i Bâri için’ cevabı alınca enayiliğin dingin sularında yatışan küçük merakların ideolojik narkotiği.

Bana mı sordunuz lâfının muhatabı her kim ise çıkıp cevabını vermelidir. Benim o günlerde nâçizâne uzaktan duyduğum kadarıyla, sormak ne kelime, proje baştan sona bilgi ve yüksek alâka altında cereyan etmiştir. Bu biraz da rejisörün, batan filmin oyuncularına ‘oynarken bana mı sordunuz?’ diye çıkışmasını hatırlatıyor. Sizsiz filmin ne anlamı kalırdı ki sultânım? (Not: Burada sultan kelimesini galip, muktedir mânâsıyla tercih ediyoruz ama hayret

‘tasallut’un sultan’dan müştak olduğunu doğrusu bilmiyordum; ilginç! Etimoloji büyüleyici bir branş azizim!)

Tık tık, konuya dönüyoruz. Bakmayın siz bir kaç siyasi İslamcı arkadaşın hayal kırıklığına uğramasına; ideolojiler ölmez, onlarda kırk zombinin hayatı soğurma iştihası vardır ve her yeni kuşağa her defasında aynı mavalları aynı kavalla okuyarak kendilerini tazelerler. Bu daracık aralıktan bakınca insan hayatı hakikaten ‘bilenlerle bilmeyenler’ kategorisi arasında basit bir tercih yapmaktan ibaret görünüyor. İdeolojiler, takipçilerine herşeyi biliyormuş psikolojisi kazandırma konusunda yektâdır. Vaktiyle ne güzel bir kafa konforum vardı benim de; ne demiştik? Ahmağa ne mutlu! Öyleyse konuyu yine Cevzî’den bir nükte ile taçlandıralım:

Yemenli bazı kimseler, Müslüman olduklarında cahiliye putlarını kırdılar. İçlerinden Ezdli biri, “Ben kavmimin taptığı taşı hâlâ saklıyorum” dedi. “Onu saklamaktan ne umuyorsun” dediklerinde şöyle cevap verdi, “Yarın ne olacağı bilinmez!”

Bir ‘flashmob’ videosundan öğrendiklerim

2012 yılının 19 Mayısı’ndayız, saat öğleden sonra 18 suları, günlerden Cumartesi.

Yer, İspanya’nın kuzeydoğusunda Barcelona’ya adeta bitişik durumdaki Sabadell şehrinin göbeğindeki Plaça de Sant Roc, yani Sant Roc meydanı. Sabadelliler akşam piyasasına çıkmışlar, meydanda geziniyorlar.

Bunları nereden biliyorum, çünkü kocaman yazıyor videonun kenarında bu bilgiler; gerisini sair ipuçlarından, Google’dan, Wikipedia’dan tamamlıyorum. Şehir dediysem heyecanlanmayınız lütfen. Meydandaki binalardan birinin üstünde Ajuntament yazıyor, önce adliye binası zannettim, değilmiş; bizim bildiğimiz kaymakamlık binası, yani bir ilçe burası.

Ha, darısı bizim ilçelere…

Avrupa görenlerimiz bilir, meydanlarda müzisyenler bir kenara ilişir, önlerine bir eski kasket veya ayakkabı kutusu koyar (siyasi taşlama gibi bir kasdım yok, tamamen tesadüf!), enstümanlarını tıngırdatıp gıcırdatmaya başlarlar. İsteyen durup dinler, isteyen birkaç kuruş bahşiş bırakır. Güzel bir şehir geleneğidir.

İstanbul’da belediye yönetimleri eskiden bu garibanları zabıtayla kovalarken şimdi çok şükür kadrini bilmeye başladılar; teşvik bile ediyorlar…

Şapkaya atılan paraya bir mim koyalım lütfen

Dazlak kafalı, çok şık giyimli iri yarı bir ağabey koca kontrbasının kutusunu açmış, açış taksimi diyebileceğimiz şeyler çalıyor. Önünde ters çevrilmiş bir silindir şapka. Bazıları

etrafında birikmiş dinlemeye hazırlanırken sekiz-on yaşlarında bir kız çocuğu yaklaşıp şapkaya bozuk para atıyor.

Bu nokta önemli, buraya bir mim koyun, az sonra döneceğim bu para meselesine…

Derken meydana açılan binalardan birinin kapısından bir çellist abla çıkıyor, iskemlesini kurup o da sazıyla dazlak abiye katılıyor. Hmm, galiba bunlar 9. Senfoni'nin ilk notaları… Nerden biliyorsun diyeceksiniz; e, altta yazıyor ondan. Hangi senfoni demezsiniz herhalde. Beethoven'e tapulu gibidir 9. Senfoni markası…

Ve anladınız herhalde, etraftaki kalabalığın arasına sızan diğer orkestra üyeleri, ellerinde fagot, keman, viyola, çembal filan ufak ufak kalabalıklaşmaya, eseri zenginleştirmeye başlıyorlar. Derken bir delikanlı çıkıp şeflik vazifesini deruhte ediyor. İnsanlar sokak orkastrasının etrafında kalabalıklaşıyor, çocuklar, yaşlılar, gençler kendiliğinden oluşmuş görüntüsü veren bu sanat olayı etrafında öbekleniyorlar. Senfoni, atağa geçtiğinde seyirci kılığındaki koristler de hadiseye katılıyorlar.

Hasılı bir şenlik azizim; darısı bizim memleketlerin başına derdim ama o güzellikleri yaşamak için daha çekecek çilemiz henüz bitmedi. Biraz sabır!

Hınzır ayrıntı

Her şey güzel hoş fakat videoda hınzır bir ayrıntı gömülü. Bu güzel curcuna bir banka şubesinin önünde cereyan ediyor. BDDK'nın haberi olmasın, 'Banc Sabadell' mali gücü nedir bilmiyorum. Bütün numara, konser görüntüsünün arka planında çaktırmadan bankanın levhasını göstermek. Eloğlu reklam yapıyor ama böyle zarifâne yapıyor. Sanatla, espriyle, zekâyla yapıyor.

Ne yapsam, Off-shore hesaplarındaki bütün kara paralarımı bozdurup Sabadell Bankası'na mı yatırsam nedir. Pek hoşuma gitti.

Flashmob nedir; ben de yeni öğreniyorum

Bu video, youtube'da, 'Som Sabadell flashmob- Banco Sabadell' başlıyla tam 70 milyon kere seyredilmiş; yayınlayan diyor ki, 'Bu banka, 130. Kuruluş yıldönümünü kutlarken Sabadellili hemşehrilerine zarif bir cemilede bulunmak maksadıyla Valles senfoni orkestrasıyla anlaştı ve insanlara güzel bir 'Flashmob' sundu!

Pardon, flashmob ne demekti ki?

Ben de bilmiyordum; sordum öğrendim. Flashmob, birbirini tanımayan bir grup insanın önceden haberleşip örgütlenerek bir yerde biraraya gelip o eylem her neyse, (burada konser

oluyor) gerçekleştirdikten sonra dağılıp evine gitmesi. Siyasi bir eylem de olabilirmiş, mesela yastık savaşı veya dans gösterisi de…

Genel kültür mühim azizim; bakın nasıl lâzım oluyor…

Bir bozuk para nelere kadir

Şimdi, gelelim asıl konuya; ben bu videoyu tesadüfen yerli bir sunucunun takdimiyle izledim. Adını vermeyeceğim bu müzik dostu arkadaş, bu güzel flashmob gösterisini şu başlıkla yayınlamış,

“Harika ötesi bir gösteri, Bir bozuk para nelere kadir…

Hani yukarda bozuk paraya bir mim koyun döneceğim demiştim ya; döndüm işte. Videoyu bundan üç sene önce seyreden arkadaşımız olayı bir ‘müzisyene bahşiş’ boyutunda görmüş ve değerlendirmiş. Şahsi yorumdur; eyvallah! Olay sandığın gibi değil arkadaş, bak başka boyutları da var’ diye vıdı vıdı etmenin âlemi yok. Ayrıca bir kültür hizmetidir. O başlık olmasa, belki ben hâlâ seyretmemiş olacaktım bu flashmob’u. (Nedir şunun Türkçesi be yav? Cevap: Şart midur; öyle idare et işte…) Kaldı ki bozukpara nelere kadir başlığıyla bu video 170 bin kere seyredilmiş. Popstarlar bile zor görüyor bu rakamı, takdir ettim.

Tabii, konunun en eğlenceli kısmı, videonun altına yazılan yorumlarda. Bu yorumlarda ben toplumumuzun rontgenini veya Manyetik Rezonans (MR) kayıtlarını görüyor ve çok istifade ediyorum. Bir editör kritiğine tabi tutulmadan yayınlandığı için bu kayıtların toplumsal vaziyeti bütün açıklığıyla hissettiren samimi belgeler olduğunu ileri sürüyorum.

Bakalım neler demişler?.. İmlâlarını düzelterek seçtiklerimi sıralıyorum alt alta; her paragraf farklı bir yorumcuya aittir.

Harkülade!

-Türkiye’de yapalım desek işin içine siyasi görüş girer, onun kaşı bunun gözü girer, o Kürtmüş bu Lâzmış, o MHP’li bu AKP’li muhabbeti girer. Bu adamların her zaman için ortak bir noktası var ve maalesef bizim ortak bir noktamız yok ülke olarak..

-Müzik evrenseldir angut, siyasi değil

-Harkülade!

-Bizde olsa süreç şöyle işler, ‘Amirim malum şahıslar hızla bir araya geliyorlar, eylem !’, ‘ Anlaşıldı hepsini alın direnen olursa basın gazı

-Yorumlara baktım da adamların sanatı üzerine bile kavga eden bir toplum haline gelmişiz; oysa kediler köpekler bile evcilleştiler, bir arada yaşıyorlar. Başka bir şey demiyorum.

-Bunlar insansa biz neyiz!

-Gençler bunlar Amarıha'nın (ABD) oyunu itibar etmeyin.

-Maalesef bizim başkentin ve İstanbul'un meydanlarında katliamları, ölümleri seyrettiriyorlar bize, yazıklar olsun!

-[Yukardaki yoruma tepki!] Belli ki PKK yandaşlığı için yanlış mekândasın. İnsan her yerde insandır; İstanbul'da, Ankara'da vs'de kan döken siyaset sizin doğru gelecekteki siyasetlerin önderliğinde gelen bozgunculuklardır. Hiç düşündünüz mü, huzuru bozanlar kimler, TC vatandaşlığı batanlar olduğunu bildiğiniz halde kendini acındıracak kadar zavallı olduğun her halinden belli. Bu ülkenin başına gelebilecek en iyi lider başımızda. Yaşasın TC vatandaşı, gebersin PKK'lı ve yandaşı. İnşallah o zaman bizim her günümüz bayram olacak, çünkü şeytanlar cehennemi boylamış olacak.

-Türkiye'deki insanların tepkisi. '"Şşşt tükanın önünü kapatmayın hemşerim dağılın.'" olurdu heralde…

-Bu gösterinin parayla mı yapıldığını sanıyorsunuz?

Demek ki biz Türkler klasik müziği bayağı seviyormuşuz.

Zabıta nerde ?

-Arkadaki Bank sabadelin reklamı. Bayağı yaratıcı

-Bu Türk'lerin şarkısı mı?

-Geri zekalı!

Sert bir Bayram tebriki yazısı

Laikçi arkadaşlar bu hususu pek bilmezler; IŞİD'in eleman toplamak ve militanlarını (mücahid oluyor bittabii) ölmeye-öldürmeye sevketmek için kullandığı dil, 'Din dili'dir, daha açığı buz gibi İslâmi argümanlardır. "Bu kadarını ben de biliyordum!" demezden önce hatırınızda bulunsun: Ağzı laf yapar zeki bir IŞİD yanlısı fakihle, diyelim ki Diyanet'in en ehil âlimi masaya oturup "IŞİD şeytâni midir, rahmâni midir?" diye münakaşa tutuşsalar, dinleyen üçüncü şahısların aklı karışır, kime hak vereceklerini bilemezler. İki Müslüman'ın muarazası belki de bu yüzden genellikle tekfir ithamıyla sonuçlanıyor.

Bunu anlatmak kolay değil; yanlış anlaşılma riskini boşvererek denemeliyiz ama: Duruş yerinizi, bakış açınızı ve niyetinizi biraz değiştirirseniz, aynı olgu üzerinde ve üstelik aynı 'nass'lara yaslanarak farklı hükümler çıkarabilirsiniz. 'Din dili' böyle bir şey. Bunun en sarih örneklerini bazı Şeyhülislam fetvalarında bulabiliyoruz ki özelliği şudur: Soruyu doğru sormayı becerebilirseniz, fetva makamından arzulanan cevabı almanız kolaylaşır. "Kardeşimi öldürebilir miyim hocaefendi?" diye sual olmaz; "Bu çocuk kamu güvenliğini tehdit ediyor, üstelik terörist midir nedir, naapim bunu ben?" diye yazarsanız, hocam âriftir, "Katli

vâciptir!” cevabını geciktirmez. Daha komik bir örnek isteyen II. Abdülhamid’in hal’ fetvasına göz atsın. Gerekçelerden ilki ‘Buharî Şerif’ yapraklarını hamam külhanında yaktırmaktır ki ne zaman hatırlasam gülesim tutar. O yüzden buyrulmuştur ki, soru sormak, cevap vermekten daha büyük ustalık ister. Aklınızda olsun, bizim övülesi medeniyyet ve geleneğimiz mazrufunda böyle sevimsiz mektuplar da var.

Zulüm nedir, mazlum neye derler, cihat ne zaman farzdır, hangi ahkâm âyetini veya hadisi hangi olaya hangi yaklaşımla tatbik edebiliriz gibi temel meselelerde ihtilâf aralığı daima vardı ve zannımca olacaktır. Öyle olmasa, menşeinde çok basit ihtilâflarla başlayan mezhep farklılıkları, bugün Müslüman’ın Müslüman’ı doğradığı, yaktığı, havaya uçurduğu bir hunharlığa varmazdı; ulemâ bir yerde araya girip, “Durun, siz kardeşsiniz!” der ve bu ikaz her iki tarafın kulağına girer ve ortak kabule dönüşürdü.

İnsanlar Allah’ın âyetlerini sadece inkârla yetinmezler, daha vahim ve tehlikeli olmak üzere eğip-büker ve çok daha fenası çıkarlarına göre yorumlarlar.

Farkındasınız; Kur’an, Müslümanlar arasında dini ve vicdanı algılarını fabrika ayarlarına döndüren bir tesir yapamıyor; tam aksine biz hepimiz Kur’an’a gidip onda tezlerimizi doğrulayacak hüccet ve işaretler arıyor, buluyoruz. IŞİD yanlılarının kullandığı verilerle, diyelim ki benim gibi sizin gibi IŞİD’den hiç hazzetmeyen insanların kullandığı dini veriler arasında kaynağına sadakat bakımından fark yoktur; fark sadece yorum şeklinde. Bu korkunç bir şey ve biz durumun ne kadar korkunç olduğunun farkında değiliz. Benim için IŞİD yanlısı, en hafifinden yobazın tekidir; IŞİD’çi de benim gibileri cehennemin ebedî yakıtı gibi görür. Nerede uzlaşacak, doğruda nasıl birleşeceğiz? Hanedan kavgaları, mezhep çatışmaları, iç savaşlar işte bu yüzden ötekilerden daha tehlikeli, ölümcül ve vahşi. Tarihi ‘kahramanlar geçiyor’ tefrikası şekline koyduğunuzda böyle sevimsiz ayrıntıları görünmez hale getirirsiniz; oysa ki o eyyamcı, en yandaş vakanüvis anlatımlarında bile en azından gerçeğin hayaletini görebilirsiniz. IŞİD, İslam tarihindeki ilk Selefi-Harici örgütü değil, sonuncu da olmaz bu gidişle. Üstelik her dinin kendine göre böyle ârızalı aile dramları var.

O yüzden belirtmeliyim ki dinler tarihi veya hasseten İslam tarihi, sadece ilahiyatçıların tasarrufuna bırakılmayacak kadar önemli ve değerli bir insanlık tecrübesi teşkil ediyor. “Beşeriyetin kriminal kayıtlarının bir kısmı o dosyalarda” desek anlatabilmiş olur muyuz?

Sert mi oldu? bayramınızı tebrik ederek bitirecektim yazıyı…

Dünyanın bütün mustazafları, birleşin!

Siyasi İslâmcı kardeşlere takılmadan duramıyorum; şu günlerde sık sık yarı istihzâ ile sarfedilen “milli birlik ve beraberlik” klişesi iğreti ağızlara hiç yakışmıyor zira hakikati yok. İslâmcılar “Tevhîd’ akîdesinden bahsederken daha sahici ve en azından kitapta yeri olan bir

kavrama işaret ediyorlardı. ‘Tevhid’den ‘Milli birlik ve beraberlik’e tenezzüldeki siyasi maslahat endişesi, sahte ve zoraki bir tebessümü zedeleyen çürük bir diş gibi sırıtıyor.

Tevhid nire, milli birlik ve beraberlik nutukları nire?…

Kürsülerden üzerimize boca edilen, ‘Bayram, kardeşlik, küslük günahtır, barışmadan olmaz, hep birlikte birlik ve beraberlik havasında’ kabilinden lâflar, nasıl da tenimize değmeden, bir ferahlık hissi uyandırmadan buharlaşmakta…

Bizler, bu gazetenin yazarları, çalışanları, okuyanları ve kenardan da olsa destekleyenleri kendimizi bir türlü şu ‘milli birlik ve beraberlik’ çerçevesi içinde bulamıyor olmanın garipliği içindeyiz. Bayram mesajlarında konfeti gibi bol keseden savrulan kardeşlik temennîlerinin ‘siz hariç ama’ ihtirâzî kaydına tâbi tutulduğunu biliyor, hissediyoruz. Nasıl hissedilmez ki? Keçeyi sudan çıkarmış yurttaşların kendileri için var saydıkları hukuk teminatları, haylicemiz için yok hükmündedir. Her an tutuklanabilir, her an gazetenize el konulup kayyım atanabilir, gazete dağıtımı engellenebilir, malınız müsadere edilebilir, web siteniz karartılabilir; velev ki yurt dışına çıkacak olsanız CHP’li vekil gibi uçaktan indirilebilir veya daha beteri pasaport kaydınızı sıfırlanmış bulabilirsiniz. Her vatandaş için teorik bir hak olduğu farzedilen mahkeme kapısında hukukunuzu aramak bile sizin için muâllâk bir ihtimâldir.

Suriyeli mültecilere yönelen, ‘Bu insanları ülkemizde değerlendirme imkanına sahibiz. Ortak değerlerimiz olan insanlardan istifade ederiz, insani olmayan şartlarda yaşamalarının önüne geçmiş oluruz.’ gibi buram buram mürüvvet ve ihsân duyguları ihsâs eden cümleleri okuyunca anlıyorsunuz ki kasdedilen siz değilsiniz: Bırakınız ‘birinci sınıf vatandaşlık’ gibi janjanlı, fırfırlı ve aslı-astarı olmayan sıfatları, hatta boşveriniz vatandaşlığı, insan bile değilsiniz. İnsan olsanız hukukunuz olurdu. Zaten Suriye mültecilerini kucaklayan cümlelerdeki ‘ortak değerler’ kriteri haybeye sarfedilmiş bir söz değildir, mânidardır.

Bu satırların okuyucuları ne demek istediğimi biliyor da, sair yurttaşlar henüz vaziyetin farkında değildir. Gidişat şunu gösteriyor ki yakın bir gelecekte ya herkes adam gibi verilen mesajları doğru okuyup ‘milli birlik ve beraberlik halakası’na tam bir sadakat ve biat ile iştirak edecek veya dikbaşlık etmeye kalkışırsa, hani o ağızlarından hiç düşürmedikleri gibi ‘Öz vatanında parya’ olup sürüm sürüm süründürülecek, kapılardan geri döndürülecek, uçaklardan indirilecek, işsiz kalacak, kapısına çarpı işareti konulacak ve haymatloslaşacaktır.

Şair Eşref bundan yüz küsür sene önceden bu vaziyeti şöyle tesbit etmişti: “Padişahım bir drahta (ağaç) döndü kim gûya vatan/ Daima bir baltadan bir şahı (dalı) hâlî kalmıyor/ Gam değil amma böyle mülkün elden gitmesi/ Gitgide elde zulmetmeğe elde ahalî kalmıyor”. Hakikaten gam değildir zirâ elde vatandaş kalmazsa bu defa Akdeniz sahillerimize fevc a fevc akın etmesi beklenen Rus turistlerle illâ ki bir ‘ortak değer’ aranır ve bulunur. Ne de olsa Ruslara verdiğimiz zarar, yani domatessiz, bibersiz, eriksiz kalmak, Suriyeli mustazafların başına gelen felâketlere nisbetle devede tüy mesâbesindedir.

Mustazaf nedir? Onu da, yıllarca mustazaf edebiyatı yaptıktan sonra Suriyeli mustazaf kardeşlerini Ege sularına balık yemi gibi serpen, varil bombalarıyla katledilmelerine ve artanının da sokaklarda dilencileştirilmesine sebep olan mücahit/mütayit İslâmcı eskilerine soracaksınız bir zahmet.

Sahi, ne zaman birleşeceksiniz ey dünyanın bütün mustazafları?

Eey İzlanda, sen kimsin ya?

Dün İslâmcı arkadaşlara takılmıştık az biraz; milliyetçiler gönül koymasın, bugün sıra onların.

Bayramın ilk günü haberlerde inanılmaz bir görüntü seyrettim. Euro 2016'nın çeyrek finalinde Fransa'dan beş yiyerek elenen milli takımlarını İzlandalılar, başkent Reykjavik'in sahilinde görkemli bir törenle karşılamış, bağırlarına basmışlar.

Burnumun direği sızladı resmen. İmrendim, "Helâl olsun be!" dedim içimden. Denizli'nin tabiriyle 'İçimizdeki İzlandalılar'dan biri gibi duygulandım.

Hani şampiyon olsalar veya finalde kaybetseler anlarım; takımın beş yemiş yahu. Futbolda mağlubiyet bizde şerefsizlik, alçaklık, hırsızlık gibi bir şeydir. Tuhaf insanlar, yenilip elenen takımlarına hoşâmedî etmek için işi gücü bırakıp çoluk-çocuk meydanı doldurmuşlar. Sizde hiç izzet, millî gurur ve şuur yok mu kardeşim? Podyumda futbolcular almış ele davulu, her vuruşta meydandaki bilmem kaç bin kişi huh çekiyorlar. Huh, huh, huh, sonunda alkış kıyamet, ardından şenlik eğlence. Bir meserret bir meserret…

Yahu dedim, şu rezil görüntüden ben niçin hoşlanıyorum ki? Kanım zaten şüpheli; acaba uzak ecdadımın içinde İzlandalı filan mı var; yoksa niçin elin İzlandalı'sının 'görmemişin çocuğu olmuş' neş'esine uzaktan iştirak arzusu duyayım. Mânâsız!

Hayır, mânâsız filan değil; anladım ben onu; içimdeki milliyetçi'nin çok derinlerden geldiği için zar-zor duyabildiğim, "Ben hâlâ ölmedim; bir fırsat bulsam hani, elimde bayrak sokağa dökülüp çocuklar gibi sevineceğim!" diyen sesidir o. Milliyetçilik! Yüz binlerce, milyonlarca insanı bir araya getiren, bütün olduğunu hissettiren 'yüksek değerler'in varlığına inanmak! Kaba tabirle tasada sevinçte ortak olmak, birbirine güvenmek, yaslanmak; milletin muhtemel tepki ve heyecanlarından emin olmak. Tabir hoş karşılansın, 'sürü'nün sıcaklığında şahsi ürperişleri savuşturmak. Biz iyi şeylerde birleşebilen bir topluluğuz diyebilmenin hazzını paylaşmak.

Şunlara bakar mısınız: Takımın teknik direktör muavini aslen dişçi. Taraftarın biri, "Bizimkilerin elendiği iyi oldu; en azından kasabamızın dişçisi evine dönüyor." diye tweet atmış. Adamlardaki tevazu hissinin abartısızlığı vurdumduymazlık boyutlarında! Yahu sen İzlanda'nın en baş teknik direktörü muavinisin; biraz mevkiinin ağırlığını bil, ne bileyim biraz

kasıl, saçma sapan hareketler yap; en azından kenara alacağın oyuncuya “Yere yat, zamandan çal, seyip seyip ayakta durma!” diye elinle kolunla tuhaf tarzanca mesajlar yolla. Gıcık!

İzlanda’nın bütün nüfusu 332 bin 529. Kilometre kare başına üç kişi düşüyor. Etin nee budun ne? Kaldı ki şanlı zafer sayfalarıyla dolu bir tarihin bile yok. Bunların uzak dedeleri, yağmacı-korsan kırması gariban deniz köylülerinden ibaret. Nedir öyle büyük ve asil bir millet edâlarıyla meydanlara yığılıp millî birlik ve beraberlik gösterileri yapmak: Eeey İzlanda, sen kimsin ya? Üç beş tane güyâ okumuş, tatsız tuzsuz, soğukkanlı insan topluluğu. Evvelâ adaaam gibi adam ol bakayım sen. Öyle eğitimliyiz, üreticiyiz şuyuz buyuz diye dayılanma, senin on katını vatandaş diye kütüğe yazmaktayız biz be. Efendi olun, sizi de mülteci alalım; vakıa siz muhalefete oy verirsiniz ama olsun. Hiç değilse kursağınız bulgur aşı görür, gözünüz güneşli kumsallarla bayram eder.

Bizim takıma bak; sessiz-sedasız, kaçak işçi otobüsüyle gelir gibi tevazuyla döndü ülkesine. Sizin gibi görgüsüz şenlikler yaptık mı, hayır. Niçin? Asiliz çünkü. 4 bin yıllık şanlı tarihin nihayetinde hâlâ ‘milli birlik ve beraberlik’ hedefine ulaşmak için çabalayan azimli bir milletiz veya en azından öyle olduğumuzu kabul ediyoruz. Gerçi bir kısım kötü, yaramaz, muhalif ve terörist vatandaşlarımızı ülkesinden bezdirmek için topla tüfekle sindirip elimizden geleni yapıyoruz ama kolay değil bu işler. Bir 4 bin yıl daha avans verseniz o da olacak inşallah. O zaman İzlanda’yı da orada yaşayan birkaç Müslüman’ın yüzü suyu hürmetine evrensel İslâm hilâfeti federasyonuna alırız.

Ah ah, neyleyim, şikeci İtalya, yedek kadrosuyla çıkıp bayırın İrlandası’na yenilmeyecekti ki…

Bir ‘şirket’ hikâyesi

Memleketin birinde tekstil piyasasında faaliyet gösteren bir şirket vardı. Şirket halka açıktı, hisse senetleri ara sıra borsada işlem görüyordu. Küçük bir şirketti bu; hissedarları şirkete tamamen duygusal bağlarla merbût bulunduklarından işletme ne batıyor, ne de iflâh oluyordu.

Şirket ilk başlarda, “Tekstil piyasasında bir numara olacağız!” diye iddialı bir tanıtım kampanyasıyla yola çıkmıştı ama bu hedefe kendileri de pek inanmıyordu. Küçük de olsa piyasada var olmak yetiyordu onlara.

Al de alalım, sat de satalım; sana can fedâ

Şirketin kurucusu karizmatik ve otoriter bir iş adamıydı. Ortaklar, kurucu genel müdürü öyle seviyorlardı ki “Al de alalım, sat de satalım; canımız, variyetimiz şirkete fedâ olsun!” diyorlardı. Genel müdür, ortaklarından aldığı sarsılmaz destekle kuruluşa piyasada ‘eh işte’ seviyesinde bir yer tutturdu. “Ticaret bahâne; önemli olan şirketin adını duyurmak. Kâr edince

başımız göğe mi erecek; üstelik ‘iltimas, delk-i temas ve mâden-i has’ adamı raydan çıkarır, ahlâkımızı bozar; bu minvâl eyidir eyi…” diyerekten geçinip gidiyorlardı.

Heyecanlı hissedarın biri…

Bir ara şirketin genç hissedarlarından biri, “Böyle olmuyor; oynamaktan murad utmak. Silkinelim, üretimi artıralım, kâra geçelim!” diye tutturunca kurucu genel müdür öfkelendi, “Siz ticaretten ne anlarsınız; size bıraksak şirketi iki ayda soğan-ekmeğe muhtaç bırakırsınız, yürüyün bakayım!” diye celâllendi, o birkaç heyecanlı hissedarın payı ödenip kapı önüne konuldular. O da ne yapsın, kendi şirketini kurdu. Umduğu gibi olmadıysa da varla yok arasında bir çizgide o da piyasada kendine bir yer edinmişken dosyası hızla kapatılan garip bir trafik kazasında Hakk’ın rahmetine kavuştu.

Tesadüf de hani bu kadar olurdu!

Şirket kültürü!

Derken efendim günler geçti ve emr-i Hak vâki oldu, kurucu genel müdür de vefat etti. Yerine, hayli kavga-nizâdan sonra, ‘ensesine vur lokmasını ağzından al’ kıvamında efendiden bir emânetçi seçti hissedarlar.

Aa, yeni müdür şirketi, selefinden daha iyi yönetmeye, ufak-tefek kâr etmeye, şirketi büyütmeye başlamaz mı? Hatta gün geldi, bir ara borsa yönetimine küçük bir temsiliyetle seçilmeyi bile başardıysa da mutluluğun ‘mütevazı büyüklük’te olduğunu anlayıp frene bastı yeni genel müdür.

Hissedarlar ilk anda ne olup bittiğini pek anlamadılar ama şirket kültüründe, “Büyüklerimizin vardır bir bildiği; demek ki öyle gerekiyor…” diye bir umde vardı. İtaat ettiler.

Daha sonraları ona bu akılları, kendisinden şüphesiz daha akıllı derin borsa yöneticilerinin verdiği yolunda iddialar da duyulduysa fakat hissedarlar aldırış etmediler: “Düşünen kafalara kötü fikirler üşüşür / Büyüklerimiz bizden daha iyi düşünür!” fehvâsınca sükût ettiler.

Onlar şirketi büyütmek, daha çok üretip para kazanmak değil, şirketin şan ve şerefle temsil edilmesi hedefini kâfi buluyorlardı.

Hoppalaaa

Yıllar hızla akıp geçti. Şirket ne onuyor ne de ölüyordu. Üretilen ürünleri, bağımlı hissedarlardan başka kimse almıyordu ama ne gam? Derken günün birinde, “Cepten yiyelim, büyümesek de olur; şirketin bayrağı gönderde dalgalansın yeter!” diye düşünen bazı cahil ve atak hissedarlar hoppadanak fikir değiştirdiler; “Yahu bu şirketi biz yönetsek piyasanın

tozunu attırırız.” diye cesaretlenerekten hissedarlardan yeni şirket genel kurulu için imza toplamaya başladılar.

Öyle bir an geldi ki toplanan imzalar, genel müdürü destekleyenlerden daha büyük rakamlara ulaştı. Hoppaalaydı resmen! Görünüşe göre hadise basitti; ilk genel kurulda imzacı hissedarlar şirket yönetimini ele geçirecek gibi görünüyordu. Yok deveydi!

Rufailer işe karışıyor

Tam bu safhada işe Rufailer karıştı ki bildiğimiz Rufai tarikatının bu oluşumla alâkası yoktur.

Rufailer, “Aman ocağınıza düştüm; bu bastıbacaklar kırk yıldır kendine alıp satan şirketi büyütüp üstelik utanıp arlanmadan kâra geçireceklerini bile söylüyorlar; medet sizden!” diye eli ayağı titreyen başarısız genel müdüre, “Sen gönlünü ferah tut ağam; bu itirazcılardan bir cacık olmaz; biz hallederiz. Sen yüce borsaya güvenmeye devam et!” öğütleri verip yatıştırdılar. Ardından hoop diye Şimkürek Fasliye Feza ve Hilâlören Hafif İtilaf mahkemesini devreye sokup imzacılara bilardo tabiriyle ‘cırt’ çektirdiler. Yine hoppalaydı! Şirket hissedarların altına imza attığı kararı bir Şimkürek yargıcı durumdan vazife çıkararak gürültüye getirip geçersiz sayabilir miydi?

‘Fasliye feza, hafif itilaf’ labirentinde…

Ülke, kâğıt üstünde hukuk devleti olduğundan mahkeme kararına kimse ağzını açamadı. İtirazcılar o kadar densiz, o kadar ‘Devlet’ terbiyesi görmemiş çocuklardı ki, tutup arlanmadan mahkemeye itiraz ettiler.

O da ne; bir üstteki mahkeme, “Tamam kardeşim, siz haklısınız; yürüyün sizi kim tutar?” derken onun da üstündeki mahkeme hemen araya atlayıp, “Hoop, burası tarla mı; usul eksiklikleri var!” diyerek tekerleğe çomak soktu. Tabii ülke hukuk devleti olduğundan ve mahkemeler bağımsız ve tarafsız olduğundan herkes yargı kararlarına saygı duyuyordu. Sıkıysa duymasınlardı bakayım!..

Yüce borsanın âlî maslahatı!

Neticede anlaşılmaya başlandı ki yaptıkları iş akıntıya kürek çekmek gibidir ve hisse senetlerinin işlem gördüğü yüce borsanın derin abileri, şirketin kim tarafından yönetileceğine filan aldırış etmemektirler. Derin abilerin asıl maksadı şirketin ne iflas edecek kadar kötülemesi ne de iflâh olması arasında bir nebâti hayat çizgisinde sabitkadem tutulmasıdır çünkü tekstil piyasasında en çok kazanan büyük şirketin menfaati böyle gerektirmektedir.

İtirazcılar hâlâ, biz haklıyız, çoğunluk bizde diye burundan kıl aldırmasa da işler şimdi bu merkezde. Sırada daha yüzlerce Fasliye Feza, Hafif İtilaf yargıcı, yüce borsanın yüksek menfaati ve âlî maslahatı için görev sırasının kendilerine gelmesini heyecanla beklemektedir.

Neyse ki memleket bir hukuk devletidir; olmasaydı yanmıştık!

'Pozitif milliyetçilik' nedir; nasıl yapılır?

Milliyetçiliğin ilk basamağı, 'Millet' diye bir topluluğun varlığını kabul etmektir. Bu bir aksiyom, yani 'müteârife'. Sözlük, aksiyom için şöyle diyor: Doğruluğu mantıken kabul edildiği halde, doğruluğu veya yanlışlığı ispatlanamayan hükümler. Meselâ, 'Bütün, parçadan büyüktür' veya 'Bir şey kendisinin aynıdır' gibi.

Millet kavramının hikâyesi biraz çetrefil. İslâm kültürüne göre, 'Bir dine veya mezhebe mensup olanlar'. Bu tarif dini esas alıyor ve günümüzdeki karşılığından çok uzaklarda. Batı dillerinde bu kavram 'Nation' olarak geçiyor, 'millî olan' ise 'National'.

İşte nation, national gibi kavramlar Batı'da özellikle 18. yüzyıldan itibaren yeni bir sosyolojik olgu halinde revaç görmeye başladığında Türkler, kavramın karşılığı olarak 'Millet'i tercih ettiler. Bilindiği kadarıyla bu icadın beratı Nâmık Kemal merhuma aittir. Nâmık Kemal, sadece millet'i değil, 'Vatan, hürriyet, istiklâl' gibi Türkçe'de farklı karşılıklarıyla bilinen kelimeleri de teklif etmiş ve ortak kabul görmüştü.

Bu izahtan anlaşılır ki, millet, yeni bir olgudur, ezelî değildir; milliyetçilik de öyle. Modern zamanlara aittir.

Bu izah faslını kısa tutuyorum çünkü zaten meraklısının mâlumu olan şeyler. Şimdi esas meseleye dönelim. Batı dillerindeki karşılığı ile Türkler bir nation, yani millet teşkil ediyorlar mı?

Millet miyiz; emin değilim!

Bu soru, bazı milliyetçi dostların nazarında abesle iştigaldir ve lüzumsuzdur; 'Kedinin dört bacağı olduğunu biliyor muydunuz?' cinsinden bir tuhaflık. Öyle ki, 'Türkler millet midir' diye bütün nüfusu kaplayan genel bir anket yapılsa ezici çoğunlukla 'vardır bittabii' sonucuyla karşılaşırız.

Ben bu soruya ne yazık ki kestirmeden ve kesinlikle 'evet cevabı vermekte acele etmeyenlerdenim. Yukarda işaret ettim, bana göre millet bir mütearifedir, bir aksiyomdur; varlığı gibi yokluğu da kolay kolay ispatlanamaz. Ortak kabul meselesidir. Zaten namdar Türk milliyetçilerinden rahmetli âlim Sadri Maksudi Arsal'ın ünlü eseri de bu tereddüdün izini taşır: Milliyet Duygusunun Sosyolojik Esasları. Bir duygu… Meselâ 'aile' kavramının

tarifi millete göre daha kolay ve elle tutulur sonuçlar verir; millet için aynı şeyi söylemek kolay değil

Benim cevabım net olarak şöyle: Vallahi pek emin değilim. Ara sıra inandığım, “Evet evet, biz elbette bir milletiz; bizi rezonans haline getiren, aynı tonda titreştiren tınılar var” dediğim de oluyor ama…

Türklerin en ziyade bir araya geldiği an ve tını, bana göre güzel bir türkünün uyandırdığı estetik coşkunluk halidir ve örneğini birazdan vereceğim. Oysaki, bediî vecd hallerinden ziyade biz Türkler, yüksek insani ve evrensel değerlerde buluşabilmeliydik. O bakımdan bir eksiklik, olmamışlık hali hissediyorum.

Çıkarın kâğıtları, test var

Aşağıda yer alan A paragrafındaki hükümlere teker teker veya daha güzeli toptan “Evet öyledir; nitekim kalıbımı basarım” diyorsanız, evet sizin için millet diye bir topluluk vardır: A-Türkler hakperest bir millettir; yalandan, riyâdan nefret ederler. Düzgün ticaret yaparlar. Kantarı âdil tutarlar. Çalışkanlardır. Verdikleri sözde sebat ederler. Diğerkâm bir topluluk teşkil ederler. Hürriyet duygusuna fıtrî bir yönelişle doğuştan vurgun ve tutkunlardır. Menfaatlerini zedelese bile adaletin zedelenmesine tahammül etmezler. Hayırlı işlerde kolayca bir araya gelirler; şerden topluca uzaklaşırlar.

Benim ihtirâzî kaydım şöyle: Evet, Türkler içinde bu vasıfları taşıyan insanlar elbette vardır ama bu iyimserliği umuma teşmil edemiyorum; hatta o güzel insanları ‘vahim bir azlık’ olarak niteliyorum ki bu dahi, niçin tereddüd ettiğimi izah eder.

Cümleleri şöyle kursaydım işimiz daha kolaydı ama:

B-Türkler ülkelerini çok severler. Dindar bir topluluktur. Kendilerinin diğer topluluklardan (millet) üstün olduğunu hissetmekten büyük zevk duyarlar. Sevdiklerini tam sever, nefretlerinde de samimiyet gösterirler ve en nihayet “şanlı bir tarihe sahiplerdir”.

Türkiye’de kendini milliyetçi sayıp, millet olgusunun varlığını kabul edenlerin B paragrafına evet dediklerini varsayıyorum; benim kriterim ise A şıkkındaki değer yargılarının daha anlamlı, kapsamlı ve evrensel olduğu yolunda. Değerlendirmem böyle ve katılmak zorunda değilsiniz elbette; herkes kendi değerlendirmesini yapmakta serbest.

Doğa için çal

Gelelim, “A, galiba biz zaman zaman bir millet olmayı başarabiliyoruz!” duygusuna kapıldığım anların açıklamasına. Bana göre bizim ara sıra millet oluşumuz müzik sanatında tecelli ediyor; hasseten türkülerde. Örneği verince, hissiyatımı daha doğru anlatabileceğim herhalde.

‘Doğa için çal’ serisinden yayınlanan şu türkü kliplerinden birini olsun seyretmedinizse, sizden ricam hemen en yakındaki bilgisayara erişip birini, daha iyisi hepsini izlemenizdir; zaten hepsi hepsi 7 tane türkü klibi yayınlandı.

Çevreyle ilgili endişelerini aktiviteye dönüştürmeye karar veren bazı idealistler, bu hususta bir hassasiyet uyandırmak için ‘bediî’ bir anlatım tarzı bulmuşlar.

Önce bir türkü tespit ediliyor. Türkünün girişinde çalınan ‘intro’ faslı başta olmak üzere bütün müzik cümleleri, ara nağmeleri, terennümleri, nakaratları, belli ki düzenleme konusunda uzman biri tarafından parçalara ayrılıyor. Bazen iki saniyeyi bile bulmayacak kadar kısalabilen her bir parça için, ayrı bir müzisyen, ayrı bir mekânda, kendisine ayrılan kısmı icrâ ediyor; bazen sesiyle, enstrümanıyla veya vokaliyle.

Türkü sadece bağlamayla çalınır diye bir kural yok. Düzenlemenin güzelliği ve toplayıcılığı da burada işte. Bakıyorsunuz bir opera sanatçısı kendi repliğini kendi tarzıyla seslendirmiş. Onun ardından heavy metal tarzında gitar çalan bir başka müzisyen, ardından Rock’çı kendine mahsus alâmet-i farîka kostümü ve tarzıyla türküye bir başka nüans ilave ediyor. Türkü kliplerinde hiyerarşi yok: Ünlü ve kendini çoktan ispatlamış sanatçılar da elini taşın koyuyor, konservatuar öğrencileri, müzik amatörleri de. Kontrbasla cura bağlama, garmonla tar, piyanoyla kemençe, bas gitarla kanun, viyolenselle klanrnet, darbukayla timbal, cümbüşle akordeon, udla kaval yan yana, yanak yanağa, sıra kavgasını akla bile getirmeksizin bir güzel âhenk ediyorlar ve ortaya muhteşem bir şey çıkıyor.

Hayır, sadece ‘Divane âşık gibi’, ‘Uzun ince bir yoldayım’, ‘Gesi Bağları’, ‘Bitlis’te beş minare’, ‘Çayelinden öteye’ gibi bir türkü değil, onlardan daha fazlası, hepsinden daha değerli bir şey.

Diyorum ki o zaman, “Evet, millet böyle bir şey olmalı ve evet, biz hiç değilse şu türkü kliplerine emek veren insanların gösterdiği gibi ara sıra bir millet olmayı başarabiliyoruz.” Bu âhenkte Türkiye’nin bütün birikimi, bütün renkleriyle işbirliği içinde, birbirine üstünlük taslamaksızın ve sadece işlerini iyi yaparak bize şu gerçeği hatırlatıyorlar: Bir klipte bütün renklerin, tarzların, etnik toplulukların, kavrayışların, yorumların, inançların, farklı kanaatlerin aynı frekansta titreşmesiyle kalbimiz estetik bir vecd ile coşabiliyorsa, başka alanlarda da aynı yüksekliğe erişmemiz pekâlâ mümkündür. Küçük de olsa bir ümit, minicik de olsa bir iyimserlik kaynağı…

Türkü veritabanı

Aynı klip çalışması, meselâ klasik müziğimizin birbirinden değerli eserleriyle de yapılabilirdi şüphesiz ama bu kadar ortaklaşa haz uyandırması mümkün olmayabilirdi. Türküler bizim ortaklaşa veritabanımız gibi bir şey. Eğer Türkler bir millet olmayı murad ediyorsa, yola koyulurken en büyük müştereği türkülerde aramak gerekiyor.

Türkü ama yetmez; türküden daha fazlası! Bahsettiğim kliplerde olduğu gibi aslî niteliğini kaybetmeden düzenlenmesi, işlenmesi, renklendirilmesi, üzerine emek verilmesi ve çokça da sevgi ilave edilmesi lâzım. Emek ve sevgi önemli. Yeterince sevgi ve emek vermeksizin, sadece millî değerlerin üzerine abanarak yapılan milliyetçiliklerin toplumları birleştirmek yerine nasıl böldüğünü en canlı (ve maalesef kanlı) örnekleriyle yaşadık, gördük. Bu değerleri molozundan ayrıştırmak, rafine edip saflaştırmak ve ancak ondan sonradır ki yüksek değer ifade eden başka terkiplere ulaşmak gerek.

Hezar tebrik

'Doğa için çal' projesine emek veren her müzisyeni gönülden tebrik ediyorum. Onlar bize çok değerli bir örnek proje sunuyor ve 'pozitif milliyetçilik nasıl yapılır?' dersinden küçümsenemez bir misâl gösteriyorlar. Hezar âferin! Nâdir de olsa, hâlâ güzel şeyler de olabiliyor ülkemde!

Ördek düdüğü

Makam aracıyla tatile çıkan ve basının diline düşünce "Ne olmuş makam aracıyla gitmişsem?" şeklinde enfes bir savunma geliştiren belediye başkanı CHP'liymiş. Zaten, "Bunda bir bit yeniği var!" diye düşünmüştüm haberi okuyunca; ancak, 'devlet terbiyesi ve geleneği'nden murad almamış biri böyle savunma geliştirebilir çünkü…

Efendim, 'devlet terbiyesi' şunu iktiza ettirir: Evvelâ makam aracının markası ofsayt ve kesinlikle bir belediye başkanına yakışmıyor. Çıta Audi'den başlar ve yukarılara doğru yürür gider. İkincisi, bir başkanın makam otosuyla tatile çıkması hazin bir memur zihniyeti fantezisidir ve daha çevre yoluna çıkmadan basına düşmesi kaçınılmazdı; öyle olmuştur. Sâlisen, araca kendi cebinden benzin koymak da tipik bir CHP'li davranışıdır. Küçük hesaptır ve teferruatta kaybolmak anlamını taşır. "Çalışmaktan doğru dürüst tatile gidemiyorum!" mazereti daha da sâfiyânedir. Devlet tecrübesi olan bir kamu görevlisi, mesainin en güzel tatil olduğunu zaten bilir; daha doğrusu tatille resmi mesai kavramlarını zihninde farklı kompartmanlar halinde tutmak, acemice bir naifliktir. Başkanların, reislerin ve bilumum âmirlerin, bırakınız küçük gaflet anlarını, evinde, icabında makamında bile horul horul gecikmiş uyku borçlarını edâ etmeleri bile en yüksek kamu hizmeti kapsamındadır ve bunu bilmeyen birinin o âlî makamlara kadar varabilmiş olması, idarî sistemimiz bakımından tebessümle karşılanması gereken bir falsodur.

Bu faslı Ziyâ Paşa merhumun bir beyitiyle noktalıyorum; gerçi yaptığı acemilik, birkaç yıldan beri envâ-i türlüsüne şahit olduğumuz yolsuzluklar yanında 'irtikâp' filan sayılmaz ama beyitin mazmunu 'cuk' düşmüştür, dercediyorum:

"Milyonla çalan mesned-i izzette ser-efrâz;

Birkaç kuruşu mürtekîbin cây-ı kürektir”

Tık tık! Daha önemsiz konulara geçiyorum. Önemli bir devlet büyüğümüzün âni bir ilhamla buyurduğu, “Rus turistlerle birbirimize hasret kalmıştık!” beyanatı, Türk turizminde yeni bir safhanın, daha doğrusu Thomas Kuhn üstadımızın orijinal tâbiriyle yeni bir paradigmanın başlangıç fişeğini teşkil etmesi bakımından fevkalâde gönül-bahş olmuştur ve sahil yörelerinde turizmden geçinen sektörel yapı elemanlarının bu paradigmik dönüşümden heyecana kapılacakları muhakkaktır. Kıssadan hisse: Mevzu turist ise dost, düşman tefriki sadece bir teferruattır.

Dost-düşman konusu açılınca aklıma geldi. Geçenlerde, ‘devlet terbiyesi ve geleneği’ konusunda ordinaryüslük pâyesini tek başına temsil edebilecek kadar değerli bir siyasetçimizin, “Artık içerdeki dostlarla da barışma zamanı gelmedi mi?” yollu son derece zarîf, mahçub ve üslûplu bir tavır değişikliği tavsiyesinde bulunması, medya mahallesinde eğlenceli bir kavga tetiklemiş bulunuyor. Bu dikkate değer paradigma değişikliğinden sonra, “İsraille, Putin’le, hatta Sisi’yle bile sarım-gülüm olduğumuz bir dönemde en azından kendi vatandaşlarımızın üzerine topla-tüfekle gidip, en azından evlerini başlarına yıkmasak olmaz mı?’ diye düşünenlerin gaza gelip, sepetlerinde ne kadar hüsnüniyet pamuğu varsa ortaya dökmemelerini nâçizâne tavsiye ederim. Bu gibi pembe lâflar, marangoz tâbiriyle yoklama mâcununa benzer. İnce bir macun tabakası çekilince satıhtaki pürüzler ve çukurluklar net bir şekilde açığa çıkar ve büyük usta, ‘düztaban’ da tâbir edilen hunhar el planyasını çekerek, “Siz hâlâ niçin yaramazlık ediyorsunuz bakayım; al sana, al sana!” diyerek bilumum çıkıntıları tesviye -affedersiniz- tasfiye eder (Bakınız Serbest Fırka tecrübesi).

Buradan matbuattaki ayran gönüllü ‘düşmanları azaltıp dostları çoğaltalım’ lobisine sesleniyorum; sâfiyetiniz bana ördek düdüğünün sesini besili ‘Suna’, egzoz patlamasını Ramazan topu zannederek yeldir-yepelek ortalığa dökülen safdillerin hâlini hatırlatıyor.

Aman ha; tam sadâkat ve biâta devam; safderûnluğun lüzûmu yok!

Pijama dâvâsı

20’li yaşlarda, havada, karada, denizde önümüze kim gelirse ille de sıkı MHP propogandası yaparken moralimizi en çok Adalet Partililer bozardı. Evvelâ, “Yav gençler, milliyetçi olmanın üstünlüğü nedir; hepimiz milliyetçiyiz. Milliyetçiliği bir partiye mal ederseniz ilerde çok tatsızlık çıkar’ derler, ardından, ‘Devletin kendisinden çok devletçilik davası gütmek neyinize? Bizim bildiğimiz devlet, sizin gibileri kullanıp işini gördükten sonra vakti gelince leblebi gibi harcar’ diye bir kehanette bulunduktan sonra ilâve ederlerdi, “Yahu sizin daha altınızda pijamanız yok, rüzgâra karşı duruyorsunuz!”

Çok kızardık çok. Bu sağlam mantığa güç yetiremeyince, ‘N’oolacak şuursuz AP zihniyeti’ diye kahırlanır, savuşur giderdik.

Aradan geçen 40 sene 'AP zihniyeti'ni haklı çıkardı. Milliyetçiliğin siyasette kullanılması yanlıştı; insanı hiçe sayarak körkütük devlet taraftarlığı yapmak, hakikate bakışımızı bozmuştu ve devletin kahhar cebir mekanizmaları karşısında hakikaten altta pijamamız bile yoktu.

O günlerde, 'Vatanım, ha ekmeğini yemişim, ha uğruna kurşun' edebiyatı pek modaydı. 'Yüce dileğe doğru yayan' da olsa giderdik ve normaldir ki, kanımız da canımız da vatana helâldi. Siyasetin, devleti kontrol edilebilir bir cihaz haline getirmek için yapılması gerektiğini çok sonra öğrendim ve tabiidir ki kanım o lâhzadan sonra sulanmaya, asâletini kaybetmeye başladı.

Türkiye'de siyaset, devlet ejderhasının (Leviathan yani) sırtına binip keyfini sürmek için yapılıyor; halbuki doğru siyaset, bir kaplan terbiyecisi gibi onu, kendisinden daha zayıf kişi ve kurumlara karşı kontrollü, nazik ve müşfik davranması için yönlendirmektir.

'Ejderha'ya kim yaklaştıysa ehlileştirildi, kullanıldı, kursağına düştü ve posalaştırıldı. Bu acıları yaşayanlar, başlarına geleni sonradan 'Devlet terbiyesi' diye mûnisleştirdiler. 'Derin abiler' müstesnâdır; onlar, sırayla her kuşağın kanını içerek zombileştiler, ölmez otu yediler, yani 'fenâ fi'd-Devle' oldular.

Hangi kudsî maksada doğru yürüdüğünün önemi yok; ferdin acınası güçsüzlüğü karşısında cebir ve tahakkümünden emin olunabilecek yegâne devlet 'demokratik' olanıdır. Kontrol ve denge. Bugünlerin muktedir ve içine devlet kaçmış gibi konuşup duran İslâmcıları, 'ejderha' için bir öğünlük taze kandır. Yakın gelecekte yine 'devlet' eliyle çok kötü dayak yiyeceklerini tahmin ediyor ve elbette üzülüyorum; onlar için değil, memleketim, hepimiz için.

Konuyla hiç alâkası yok gibi görünecek size ama lütfen bir yerden # Tarih dergisi'nin Temmuz sayısındaki İspanya İç Savaşı'nın 80. yılına dair etraflı dosyayı okuyun. Sırayla Kralcıların, Cumhuriyetçilerin, Sosyalistlerin, Bolşeviklerin, Katoliklerin ve Faşistlerin o süreçte mağdur, rezil ve perişan olmalarından sonra geride sadece 'İspanyol ejderhası'nın diliyle dudaklarındaki kanı yalayarak ayakta kalabildiğini göreceksiniz. İç savaşta yarım milyon İspanyol ölmüş; 400 bini ülkesini terketmiş; siyasi idamların sayısı 200 bin. Yüz bin tutuklu yıllarca zindanlarda çürümüş, ne gam? Kulaklara küpe olsun, Franco faşizmi 36 sene pâyidar oldu.

İç savaşların galibi yoktur; mağlubu bütün halktır. O 'melhâme-i kübrâ'dan sadece 'ejderha' sağ çıkar ve hayatta kalabilen yaralı bilinçlere yeniden çobanlık eder.

Bakın, 'derin abiler'den birkaçı -ne cesaret!- konuşmaya başladı. Mâkul şeyler söylüyor olmaları zulme karşı çıktıklarından değil, -maazallah- devrildikten sonra masada yeniden itibarlı bir yer bulabilme endişesinden.

Peki, demokrasi, en azından altta bir pijama edinebilme dâvâsı mıdır?

Dereler düz bağladı; dibi yarpuz bağladı…

Ohh be yahu; nihâyet!.. Meclis'in iç tüzüğünde değişiklik yapmak için 4 parti grubu da anlaşmış. Şu sıcaklarda hakikaten iç ferahlatıcı bir habere ihtiyacımız vardı. Sağolsunlar; gayrı yüzler şen gönüller rûşen!

4 Parti anlaştığına göre CHP ve HDP de uzlaşma komisyonunda mevcut demektir. Aferin! Bundan sonra artık meclisin, hükümetten gelen direktifleri daha hızlı, daha tartışmasız, daha net bir şekilde kanunlaştıracağına güvenebiliriz.

Önemli ara notu: Bu yazıda geçen muhalefet partileri kavramı, bazı teknik, analitik ve fantastik sebeplerden ötürü MHP'yi kapsamamaktadır!

Her rengimiz tamamdı fakat fıstıkî yeşilin eksikliği hepimizin moralini bozuyordu. 'Meclis dediğiniz, hükümet direktiflerine bir nevi TBMM adına noterlik eden bir kâtib-i âdillik makamıdır' desem, yüce meclisin maddi ve manevî şahsiyetini gıdıklamaktan ötürü başım belâya girer mi kestiremiyorum ve onun içindir ki var gücümle alkışlıyorum. Zaten, yakın dönemde meclisin yaptığı antidemokratik ve şahsî hürriyetleri daraltıcı kanunların gecikmesi çok zorumuza gidiyordu. Nitekim Başbakan 'Muhalefetinizi sahada istediğiniz kadar yapın, fakat içtüzüğün verdiği imkanları kötüye kullanma alışkanlıkları da aldı başını gitti bilâder' diyerek renk ıskalasında fıstîkî yeşil eksikliğinin vahametini veciz bir şekilde ifade etmiştir. İnşallah içtüzük değişikliği gerçekleşince saygıdeğer muhalefetimiz daha etkili ve cabbar olmak fırsatı bulacak ve denetim yetkisiyle hükümeti tirtir titretecektir.

Acaba yanlış mı hatırlıyorum, birkaç gün önce bir CHP'li vekil, 'Direnmeliyiz dostlar ama kırıp dökmeden; mesela vergi mükelleflerinin yarısı vergisini yatırmayabilir' türünden şeylerden bahsetmişti. İçtüzük görüşmelerine tam tekmil katılıp da, beri yandan başbakanımızın buyurduğu gibi ahaliyi 'sahada' direnmeye davet etmek, dikkatle bakıldığında çelişki filan değildir; ince siyâsettir. Onu da alkışlıyorum; neme lâzım!

Devedişi gibi anayasal kurumların Saray idaresine teslim olmasından sonra CHP'den bir Klark Kent perfomansı veya bir Malkoçoğlu yiğitliği beklemek biraz insafsızlık oluyor. Kabul edelim ki CHP, keyfî yönetimi engellemek için elinden geleni yapıyor: Bağırıyor, çağırıyor; hatta ara-sıra hızını alamayıp dümdüz gittiği de oluyor ama zurnada çıkarılması gereken en zor seslere sıra geldiği vakit tam bir milli birlik ve beraberlik şuuruyla hükümetin tekliflerine eli ayağı titreye titreye destek olmaktan da çekinmiyor. En son misâli, vekil dokunulmazlıkları konusunda CHP'nin gösterdiği uysal edâdır.

Saray'ın içine kaçan Ulusalcı cin, öyle görünüyor ki CHP'nin mânevi şahsında zaten mündemiçtir, içkindir ve tarihi ikâmetgâhı esasen orasıdır. Yeni gelinin, 'Hem ağlarım, hem giderim' hesabı.

Türkiye'nin derdi, kuraldışı siyaseti 'Yakışıyor haspaya' dedirtircesine keyfîleştiren iktidar değildir muhterem hazirûn; demokrasimizin, (daha doğrusu kağnının) en ince yeri muhalefettir. Meclisteki muhalefet grupları, iktidarın keyfî uygulamalarına dekor teşkil edip meşruiyet kazandırmak bakımından hükûmetin en cici, en değerli, en aziz şerikidir. Kadri bilinmeli, pamuklara sarılıp itina ile muhafaza edilmelidir ve muhafazakâr hükümetimiz de zaten öyle yapıyor!

Hayırlısıyla şu içtüzük değişikliği, mübeccel muhalefet partilerimizin yapıcı katkılarıyla meclisten geçtiğinde inşallah dereler düz, yanı yarpuz bağlayacak, demokrasimizi bir gelin vursa da yaramızı kız bağlayacaktır.

İçtüzük çok önemlidir ve dış güçler herşeyden çok, 'Türkler içtüzüğü değiştirirse biz ne haltederiz?' diye tırnaklarını yemektedir.

Dişinizi biraz daha sıkın eey gönül coğrafyamızın mazlum Müslümanları, hasseten vatandaşlık adayı Suriyeli kardeşlerimiz; az kaldı. Şu tüzüğü bir değiştirelim, kendinizi öz vatanınızda gibi hissetmezseniz para yok!

40 $, hem de 'döge döge'

Meğer hânum, Oğuzda Duha Kocaoğlu Deli Dumrul derleridi, bir er varıdı. Bir kuru çayun [deryâ deniz] üzerine bir köprü yapdurmışıdı. Geçenden otuz üç (km başına) akça alurıdı, geçmeyenden döge döge kırk akça [USD] alurıdı. Bunu niçün böyle ederidi? Anun içün ki menden deli, menden güçlü er varmıdur ki çıka menümle savaşa deridi. Menüm erligüm, bahadurlugum, cılasunlugum, yigitlügüm Ruma [ABD- AB, faiz lobisi], Şama [Suriye-Rusya] gide, çavlana deridi.

Meğer bir gün köprüsünün yamacında bir bölük oba konmışıdı. Ol obada bir yahşı hob yigit sayru düşmüşidi. Allah emriyile ol yigit öldü. Ol yigit üzerine muhkem kara şiven oldu. Nagâhandan Deli Dumrul çapar yetdi; aydur: Mere [Bre!] kavatlar, ne ağlarsız, menüm köprüm yanında bu gavga nedür, neye şiven edersiz dedi. [Kavat, hâşâ bugünkü mânâsında değil, korkak, cesaretsiz gibi bir şey oluyor]

Ayıtdılar: Hanum, bir yahşı yigidümüz öldü ana ağlarız dediler.

Deli Dumrul aydur: Mere yigidünüzü kim öldürdü?

Ayıtdılar: Vallahi beg yigit, Allah teâladan buyruk oldu, al kanatlu Azrail ol yigidün canın aldı dediler.

Deli Dumrul aydur: Mere Azrail dedügünüz ne kişidür kim adamun canun alur? Ya kadir Allah, birligün, varlıgun hakkıyiçün Azraili menüm gözüme göstergil; savaşayım, çekişeyim, dürüşeyim, yahşı yigidin canın kurtarayım, bir dahı yahşı yigit canın almaya dedi. Kayıtdı, döndü, Deli Dumrul evine geldi.

Hak taâlâya Dumrulun sözü hoş gelmedi. Bak bak, deli kavat, menüm birligim bilmez, birlügüme şükür kılmaz. Menüm ulu dergâhumda geze, menlik eyliye, dedi. Azraile buyruk eyledi kim: Ya Azrail, var dahı ol deli kavatun gözüne görüngil, benzini sarartgil, canunu hırlatgıl, algıl dedi.

Deli Dumrul kırk yigidilen [Avâne takımı] yiyüp içüp otururiken nagâhandan Azrail çıkageldi. Azraili ne çavuş gördü, ne kapucu [yakîn korumalar] Deli Dumrulun gözü görmez oldu, tutar elleri tutmaz oldu. Dünya âlem Dumrulun gözüne karañu oldu.

…

Yer dar, rahmetli Orhan Şaik hocamızın nüshasından verdiğim alıntının gerisini özetleyim: Dumrul, Azrail'i görünce, 'Bak ak sakallı koca adamsın, var git sana zararım dokunmasın' diye kibarca tehdid eder. Azrail tınmayınca Dumrul, 'Ula uşaklar, kapıları tutun, ben şu Azrail'i öldüreyim, yahşı yiğidin canını kurtarayım" diye kılıcı çalınca Azrail, bir kuş olup uçar gider. Avâneleri 'seninki korktu da kaçtı' diye kas kas gülerler. Dumrul ise 'Şu kuşu doğana aldırayım da görsün' diye atına binip yola çıkar fakat Azrail, Dumrul'un atının gözüne görününce at ürküp Dumrul'u yere çalar (Bu atı nereden hatırlıyor olabiliriz ki?) Azrail, Dumrul'un ağ göğsü üstüne basıp, hırlatmaya başlar. Dumrul aman diler, 'Bilmedim, bağışla; gençliğime doyamadım. En iyisi sen aradan çık, ben doğrudan Allah Teâlâ ile görüşeyim' deyince bu sözü Allah'a hoş gelir. 'Kendi yerine bir can bulsun, canını bağışladım' der. Dumrul evvel babasına gider, babası 'Dükkân senin; mal, para, kupon arsa ne istersen vereyim ama can tatlı evlât' deyince sıra anasına gelir; anası 'Can cümleden aziz, kusura bakma' diye savuşturur oğlunu. Nihayet Dumrul, 'yahu bari evdeki eşimle helâlleşeyim' diye hanımına gider. Dumrul'un eşi, 'Menüm canum senun canuna kurban olsun' deyince Dumrul hanımına kıyamaz. Azrail'e, 'Bilader ya ikimizi de bağışla veya ikimizin canını beraber alıver' der. Bu safdil talep de Hak indinde hoş karşılanır. Azrail, Dumrul'un ebeveynini öbür tarafa tek istikametli bir bilet keserken Dumrul ve eşine 140 yıl daha avans verir.

Hanum hey, kıssadan hisse şudur: Geçenden 33, geçmeyenden 'döge döge' kırk USD almak Deli Dumrul 'sünneti'dir ve Dedem Korkut'un kavliyle bir Oğuz geleneğidir! İmdi ol köprünün yerinde yeller esmektedir. Dumrul ise… tüh, yerim bitti!

Medet limited

Elindeki kağıda bakarak adres arayan adam 30'unun üstünde gösteriyordu. Etrafa haylice H sorup soruşturduktan sonra kendisine tarif edilen heybetli, cam cepheli, fiyakalı bir holding binasının döner kapısından içeriye girdi. Rontgen tarama cihazına doğru korkak adımlarla yaklaşırken, aniden nereden çıktığı belli olmayan general heybetinde üniformalı birinin sert sesiyle irkildi,

-Hoop hemşerim nereye?

-Şey, efendim bir adres arıyorum da burayı söylediler.

-Ver bakayım şuna!

Emir sertti. Kağıdı verdi. Üniformalı görevli, ‘Haa’ dedi, ‘Ne işin var senin o şirketle?’ Görevlinin hemen senli benli konuşmaya başlaması dikkat çekiciydi.

Adam boynunu büktü, ‘Bir müşkülümü danışacaktım da’ dedi. Görevli sinek kovalar gibi ‘geç’ işareti yapıp ardından seslendi, ‘Asansöre binip 6. Kata basacaksın!’

Asansörün her tarafı aynaydı; hatta tavanı bile. Burnunu silip dayıoğlundan emanet aldığı kravatı düzeltti ama buruşuk yaka gömleği bir türlü dik durmuyordu. Tam saçını tarayacakken asansör durdu, kapı açıldı. Daha koridora adımını atar atmaz, kaynağı belirsiz metalik ve korkutucu bir ses duyuldu.

-Parola?

Ne parolası. ‘Bilmiyorum’ dercesine sağa sola baktı. Kimse görünmüyordu. Aynı ses tekrar duyuldu,

-Parola diyorum, çabuk!

-Abi hık mık…

-Parolayı bilmeyen bir yabancı ha? Yere yat!

Ses öylesine sert ve caydırıcıydı ki adam ikiletmeden sırtüstü yere yattı.

-Laayyn, döşeğine mi yatıyorsun. Yüzüstü yat! Ellerini ayaklarını yanlara aç. Kıpırdamadan görevliyi bekle!

‘Acaba yanlış mı geldim’ diye panikleyen adam, başına gelecekleri beklemeye başladı çaresiz. Az sonra her adımda kundurası, eski laribi gıcırdayan bir ayak sesi ona yaklaşmaya başladı. Yanında durdu. Sinek vızırtısını andıran bir ses başından topuklarına kadar bütün vücudunda gezindi. N’ooluyordu yav?

-Seni aşağıda aramadan mı bıraktılar?

Başını salladı.

-Sağ koyun cebindeki yuvarlak metal nedir; çıkar onu. Göster!

-Haa ayna!

Ergenlik çağından beri, arkasında horoz resmi bulunan bir cep aynası taşırdı. Ta ogünlerden beri üzüm karası gibi siyah ve sık saçları, belki de yegâne övünç sebebiydi. Pozisyonu itibariyle zorlukla iç cebine ulaşıp aynayı gösterdi.

-Hmm, hem de horozlu ha! Bunlardan hâlâ bulunuyor mu attarlarda filân?

Bu soruyu bamimi bir sohbetin başlangıcı sayıp cevap vermek için yarım yerinden yekinirken yine ihtar aldı,

-Ben kalk demeden kalkmayacaksın. Kimsin? Ne arıyorsun burada?

Adını söyledi, 'Bir müşkülüm vardı da onu danışacaktım' dedi.

-Adresi nerden aldın, kim tavsiye etti buraya gelmen için?

-Mahalle kahvesinde konuşuyorlardı. Kulak misafiri oldum. Medet limitet acayip şirket, çok güçlüler diyorlardı. Adresi de internet kafe var bizim orda; kafeci çocuk çıkardı sağolsun sever beni, o çıkardı internetten.

-Kalk!

Kalktı. Üstünü başını düzeltti. Karşısında izbandut gibi iki metreye yakın, 150 kiloluk, asker traşlı, kara gözlüklü birisi vardı.

-Derdin ne senin aslanım?

-Mahremdir, ancak müdüre söylerim!

Çam yarması 'bizi adamdan saymadı; herife bak' dercesine cık cık yaptı. Sonra adamı kolundan tutup koridorun sonunda, çelik kapılı bir odaya götürdü.

-Bekle dedi, az sonra müdür gelip görüşecek senle!

Adam penceresiz odanın ortasındaki metal masa ve yanındaki demir tabureye baktı. Duvarın birinde, filmlerde gördüğü sorgulama odalarında olduğu gibi boydan boya ayna vardı.

'Oturursam belki ayıp olur' diye hükmedip ayakta bekledi. Az sonra kapı açıldı. İçeriye nurânî yüzlü, hacıbaba görünümlü bir amca girince bizimki toparlandı.

-Hoş geldin evladım; buyur otur bakayım. Bir derdin varmış da kimseye söylemezmişsin. Hadi bana söyle. Ben buranın en genel müdürüyüm.

Bizimki rahatladı; işi daha şimdiden çözülmüş gibi içinden bir 'ooh' çekti,

-Beybaba vay sağolasın. Seni de meşgul ediyorum amma işin içinden çıkamadım. Kahvede söylüyorlardı. 'Bunlar ipten adam alır; bastıkları yerde ot bitmez; kırk köyün ağası gibi namlı adamlar; hepsi de abdestli namazlı' dediler. Ben de dedim, benim müşkülümü çözse çözse bunlar çözer…

-Peki anlat bakalım haydi…

-Sayın müdürüm. Bizim mahallede tanışıp konuştuğum bir kız var. Berber Hacı'nın kızı Elif. Biz bununla çocuktan beridir ayıptır söylemesi birbirimize sevdalıydık. Anlaştık, evleneceğiz fakat Berber Hacı aksilik ediyor, vermezleniyor.

-Niye ki?

-Neymiş efendim konfeksiyonda asgari ücretle çalışıyormuşum filan. Halbuki kendisi berber; hani Hulusi Kentmen gibi fabrikatör, meselâ sizin gibi beyefendiden biri olsa neyse… sizin gibi beyefendiden biri olsa neyse…gibi fabrikatör olsa neyse. Hn boya ayna vardıdaki herifi de kovalayın gitsin. çattKüçük gördüğümden filan değil müdürüm şu ekmek çarpsın ki… Ben de dedim, kaçırırım. Kıza atım meseleyi , tamam dedi. Dünden razı…

-Eee, sonra?

-Hacı bunu duymuş; köyden yeğenlerini çağırtmış, şimdi 24 saat kızı göz hapsinde tutuyor. Bir defa evin önünden geçeyim dedim. Pencereden pompalı tüfek gösterdi şerefsizler…

-Ee, bundan bize ne oğlum; biz, görüyorsun ki savunma danışmanlığı yapan uluslarası bir şirketiz…

-Nasıl yani?

-Oğlum kapıda okumadın mı; Şirketin adının altında yazıyor işte, hem Türkçe, hem Arapça, hem İngilizce…

-Anlamadım ne yapıyor sizin şirket yani? Benim işimi görmeyecek misiniz? Polise gittim gülüyorlar abi. Benim gücüm yetmiyor. Kimim kimsem yok buralarda… Parası neyse veririm güzel abim; üç aydır para biriktiriyorum. 1200 liram oldu. Yetmezse, kredi kartına 12 taksit tamamlarım. Bak kartım da var…

-Ne diyon lan sen?

-Güzel hacım; kestirmeden şu Elif'i kaçırıverin benim için; kız bana yanık, ben de ona… Kızı mahalleden çıkarın gerisini ben hallederim.

-Evladım, bizim kız kaçırma işleri yaptığımızı kim söyledi sana?

-Kahvede söylediler dedim ya müdürüm; yan masada okey çevirirken konuşuyorlardı. Dediler ki sizin şirketten için, 'Bu şirket bildiğin gibi değil. İstihbarat yapıyormuşsunuz, Mukavemet harekatı organize ediyormuşsunuz, Gerilla, Gizli deniz harekatı, Baskın, Pusu, Tahrip, hatta Kaçırma Kurtarma operasyonları bile yapıyormuşsunuz. Tamam işte, benimki de tam kaçırma-kurtarma operasyonu. Elif'i kaçırın bana verin, onun da benim de hayatım kurtulsun. Siz de para kazanın. İnternet sitenizde yazıyor. Yalan mı?

-Oğlum, dediklerin doğru fakat biz dediğin şeylerin eğitimini veriyoruz isteyenlere. Burası, nasıl anlatayım, bir nevi okul, kurs binası! Biz devlet değiliz ki?

-Nesiniz ya, ben askerliğimi Tuzla'da hiztaktım koluma. O kadar cahil değilim sayın amirim. Bu işler bildiğin devlet işleri. Devletten habersiz bu memlekette kuş kanadını kımıldatmaz. Hadi be abim, sizin için nedir ki, iki dakkalık şey…

-Oğlum sen belâ mısın, git başımdan; kim aldı lan bu sersemi içeriye; işimiz gücümüz var. Abidin, Abidiiin, götür şunu buradan!

-Kurbanın olayım güzel hacım; ne olur bir iyilik yapıver şu gariban kardeşine. Şerefsizim kız da istiyor abi. Yaşı onsekizden büyük. Nüfus kağıdı da yanımda, istersen al bak. İş tamamen yasal abi…

-Abidin, götür şunu; şirket mi kurduk, çadır tiyatrosu mu işletiyoruz anlamadım. Ha, o kapıdaki herifi de kovalayın gitsin. Çattık yahu! Bana bir limonlu ıhlamur getirin. İçim bayıldı be!

Rezil Bir 31 Mart; Berbat Bir Çerkez Ethem Olayı

Not: Aşağıdaki yazı, bundan bir hafta önce yayınlanmak üzere kaleme alınmıştı; ne var ki, iki defa göndermeme rağmen çeşitli teknik sebeplerle yayınlanamadı. Bu yazı, fecî ve mel'un darbe teşebbüsünün ilk demlerindeki tepki ve yorumumu ihtiva ediyor. Beni yıllarca takib eden okuyucularımın bu değerlendirmeyi bilmeye hakları vardı. Yazıyı o sebeple bir hafta sonra yayınlamak istedim. /ATA.

Okuyucularımın çoğu, adam kıtlığında tarih doktorası yaptığımı bilmez. Tezim, II. Meşrutiyet Devrinde Ordu ve Siyaset'ti. Önsözünde, Meşrutiyet patırtılarının Cumhuriyet'in hemen her yılında tekrar eden bir yoğunluk gösterdiğinden sözetmiş ve şaşkınlığımı ifade etmiştim; o şaşkınlığım hâlâ devam ediyor. Özal'lı yıllarda kapıldığım, 'Bir daha Türkiye aynı yanlışları tekrarlamaz' safdilliği yerini çok geçmeden acı bir ümitsizliğe bıraktı. Ordusunun kuruluşunu 2225 yıl öncesine tarihleyen ve kadim bir devlet geleneğine sahip olmakla övünen Türkiye, yaklaşık 2.5 milenyum sonra ülkeyi ve halkı koruması için beline silah verdiği silahlı kuvvetlerini sivil otoritenin hükmü altına sokmakta başarısız oldu.

Ömrümün her on yılında bu 'medenî' yenilginin farklı görüntülerine şahit olmaktan yoruldum.

DEJAVU!

Yeni ve rezil bir 31 Mart vakası daha yaşadık: 31 Mart vakası, miladi takvimle 13 Nisan 1909'de başladı. Ondan sekiz ay önce 1908 tarihinde Meşrutiyet'in ilânını karakterize eden şey, ordu baskısıyla rejimin değiştirilmesi, sonraki süreçte askerin daima siyaseti yönlendirmeye çalışması ve en sonunda 31 Mart İsyanı'yla Osmanlı Ordusu'na bağlı birliklerin İstanbul'un ortasında birbiriyle vuruşarak kan dökmesiydi. 31 Mart'ın çok sebebi vardır; en öne çıkanı ise ordu ve bürokrasi içindeki 'tensikat', yani tasfiye vesilesi oldu. Ne tesâdüf? O bayat klişeyi tekrardan başka çâre yok: "Hiç ibret alınsaydı, tarih tekerrür eder miydi?"

Bayat ve maalesef doğru!

II. MEŞRUTİYETTEN 108 YIL SONRA ORDUNUN HÂLÂ SİYASETTE BELİRLEYİCİ OLMASI 'MEDENÎ'BİR YENİLGİDİR

Yeniçerilik rûhu ve irticâ Meşrutiyet'te yeniden hortladı ve ondan sonra hiç ölmedi. Dönemin seçilmiş iktidarı durumundaki İttihatçılar, ilk altı gün ortalıkta görünmediler; Hareket Ordusu duruma hâkim olunca isyanın araladığı kapıdan kolayca içeri girerek duruma hâkim oldular ve bir daha hiç bırakmadılar.

İsyanın 9. yıldönümünde artık devletten eser yoktu. Osmanlı Devleti savaşta mağlup oldu, bölüşüldü ve yıkıldı. Yerine hemen birkaç yıl içinde Cumhuriyet devletini kurabilmemiz ise gerçek bir ilâhi lütûftur.

Sonraki yıllarda Avcı Taburları, Hareket Ordusu, İttihat ve Terakkî ve bittabii irticâ olgularının yeni sürümleri hayatımızdan hiç eksik olmadı. Demokrasimiz, bu güç odakları arasındaki mevzi değiştirmelerin kısa ve acıklı hikâyesidir.

Ordu'nun 'Peygamber Ocağı' olduğu yolundaki kabul, modern zamanların efsânesidir; ordu, devletin ağır silah taşıyan en organize örgütü olması bakımından daima politik bir güçtür ve Türk siyaseti de –ne yazık ki- bu gerçeğin etrafında şekillendi.

REJİMİN KORUYUCUSU TA BAŞINDAN BERİ ASKER DEĞİL, HUKUK OLMALIYDI

Ordu'nun devletin ve anayasal düzenin koruyucu olduğu güzel bir temenni olarak hâlâ söylenir. Devleti, ordunun nigehbânlığına, koruyuculuğuna ve himâyesine terketmek, vasatî onar yıllık aralarla fecî arızalara sebep oluyor. Doğru olan, büyük harflerle 'Hukuk'un velî ve vasî olmasıydı. Meşruiyetini kaybetmiş bir iktidara karşı meselâ 27 Mayıs'ta ordu yerine 'Hukuk' etkili olabilseydi bu berbat geleneği tâ başında terketmiş olacaktık: Hukuk kurumu, bilâistisnâ her darbede, haklıların değil galiplerin yanında yer tutarak güvenilirliğini kaybetti; bunu da , bir tarihçi sıfatıyla 'Medenî' bir yenilgi olarak değerlendiriyorum. 'Hukukun üstünlüğü fikri'nin izlerini dinî ve millî tarihimizde arayıp bulmak, saman yığınında iğne aramayı andıran bir ümitsiz çabadır.

Haksızlık etmiyorum. Türkiye Cumhuriyeti'nin batılı demokratik modellerden çok farklı bir tarihi ve sosyal arkaplanı var. Geçmişi güzel niyetlerimize göre yeniden kurgulamak nisbeten kolay görünse de faydası yok. Doğru olan şimdiki ân ve gelecek üzerinde etkili olmaya gayret etmektir.

YENİ BİR ÇERKEZ ETHEM VAKASI; BU KADARI FAZLA!

Tarih okumak mutsuzluk veriyor çünkü insanlığın ortak tecrübesinden hareketle demokratik ve adil bir nizam kurmak yerine güce perestiş etmek, bozuk plâk gibi eski eski nâhoşlukların tekrarına vesile oluyor.

Bazı subayların, hesapları tutmayınca helikopterle Yunanistan'a ilticâ etmeleri, 1921'de Çerkez Ethem'in cephede Yunan ordusu'na sığınmasını andıran berbât bir hatırayı canlandırmıyor mu? Aldıkları emir gereği darbeci safına düşen askerlerin köprü ortasında, şurada-burada iç çamaşırına kadar soyulup dövülmeleri, linç edilmeleri de rezil bir 31 Mart hâtırasıdır. İstanbul'da 6 gün boyunca isyancı askerler, 'Mektepli zabit' kovalamış, buldukları yerde de öldürmüşlerdi. Sair zamanda askeri bir düğmenin hesabı bile sorulurken herşeyden habersiz çocukların sokak ortasında hakarete uğraması, hangi görüşten olursa olsun Orduyu önemseyen çevrelerin yeniden düşünmeleri gereken bir konudur.

AÇIKLAMA

Yıllardan beri yazdıklarıma değer verip okuyanlar için bu açıklama muhtemelen hiçbir şey ifade etmeyecektir; çünkü onlar ikibinden fazla gazete ve yüzlerce dergi yazısını okudukları birinin siyasi eğilimlerini, hangi olaya ne türlü tepki vereceğini az çok bilirler.

Ne var ki, haylidir âdet oldu: Hemen herkesin, her yeni hadiseden sonra tepkisini ve tavrını açıklaması bekleniyor. Terör eylemlerini, cinayetleri, darbeleri, darbe teşebbüslerini, hukuksuzluğu her defasında kınamak gerekiyor.

27 Mayıs'ta 6 yaşındaydım. Kaldığımız TCDD lojmanının balkonundan sokaktaki süngülü jandarma neferini gördüğüm günden beri ömrümün ortalama on yılında bir askerî darbeye şahit oldum. Hiçbirinde askerî darbeye karşı bir sıcaklık, bir sempati duyduğumu hatırlamıyorum.

Askerlerin değil sivil siyasetin inisiyatif kazanmasından yana oldum. Bunun tek istisnası, 12 Eylül 1980 sabahında ülkeyi baştan sona kavuran sokak anarşisi ve terörün bıçak gibi kesilivermesinden duyduğum hoşnutluktu; bunu da hiç gizlemedim. 12 Eylül cuntası, bir yanda dipçik zoruyla sokağa huzur getirirken öte yanda siyasi hürriyetleri boğuntuya getirmiş, sıkıyönetim hapishanelerini sağdan-soldan pek çok entelektüel, politikacı ve gençle doldurmuştu.

28 Şubat döneminde devlet memuru olmama rağmen gazete ve dergilerde muntazaman yazıyordum. Asker eliyle kamuda çalışan dindarların sıkboğaz edilmesine gösterdiğim tepki, arşivlerdedir.

27 Nisan sürecinde olup bitenlere karşı da sivil siyasetin ve seçilmiş hükümetin yanında durdum. Sonraki süreçte dönemin mahkemelerine intikal eden darbe teşebbüslerinde de sivil siyaseti ve sivil hukuku destekledim.

Yazarlık kariyerimin icmâlini yaparcasına bunları sıralamak ar geliyor ama bu noktada galiba gerekli. Türkiye'de kamuoyu her sabah yeniden doğuyor ve yeniden şekillendiriliyor. Böyle bir vasatta insanlardan 'fikr-i takip' beklemek haksızlık sayılmalı.

İşte o yüzden açıklamak ihtiyacı duyduğum ama bana 'mâlumun ilânı' gibi gelen şeyler var:

1-O meş'um geceye, yani 15 Temmuz gecesine kadar, takriben 20 yıl boyunca Zaman ve Yeni hayat gazetelerinin yazarıydım. Bu 20 yıl süresince tanışıp ahbab olduğum yüzlerce yönetici, gazeteci, okuyucu ve ahbap arasında birinin bile gizli-saklı bir siyasi ajanda taşıdığı kanaatine kapılmadım.

2-O mel'un darbe teşebbüsü gecesine kadar ülkenin siyasi yönetiminde gördüğüm kusur ve eksiklikleri eleştirdim.

3-Kanlı, çılgın, buram buram ihanet kokan ve neyse ki başarıya ulaşamayan darbe teşebbüsüyle Türk siyasi hayatında yeni bir safha açıldığına inanıyorum. Olması gereken olmuştur ve seçilmiş hükümet, meşru yönetim hakkını fazlaca sarsıntıya uğramadan koruyarak görevine devam etmektedir. Bu, Türkiye için bir şanstır ve kadri bilinmelidir.

Eğer, bu vahim noktadan sonra hükûmet hukuk devleti ve tam demokrasi istikametine yönelirse memleket için büyük bir kazanç olacaktır.

4-Mel'un darbe teşebbüsünü ve tertipçilerini şiddetle lanetliyorum. Darbeciler, ülkeye bundan daha büyük bir kötülük yapamazlardı ve Türkiye'nin büyük ivme kaybı yaşamasına sebep oldular. Tarih önünde ve şahsım adına bu ihânet erbâbından ilelebed davacıyım.

5-En başta aşırı derecede yorulmuş zihnî selâmetim olmak üzere ailemin, yakınlarımın ve dostlarımın zihnî selâmeti nâmına siyasi yorum ve eleştiri ihtiva eder tarzda yazı yazmayı terkediyorum. Eğer becerebilirsem ve fırsat bulursam bundan sonra sadece okumak ve belki edebî ve ilmî çeşnide şeyler yazmakla uğraşmayı ümid ediyorum.

Yeni Bir Açıklama Zarureti

Yeni Şafak Gazetesi'nin internet sitesinde benimle birlikte Ali Bulaç, Mehmet Altan ve Mümtazer Türköne'yi konu alan teşhirci ve imzasız bir haber yayınlandı. Haberin başlığı "Gülen'in mesajını alıp darbeye 'darbe' dediler' şeklindeydi.

Bu yayın gerçek dışıdır. Siyasi muhtevalı yazılara son verme kararını alırken –Allah şahittir ki- kimseden mesaj veya direktif almadım. Haberde sözü edilen 'jaluzili' mesajı da bu vesileyle öğrendim.

Bırakma kararımın iki önemli âmili var: İlki darbecilerin yakalandıktan sonra yaptıkları itiraf yollu açıklamalardır. Bu açıklamalar benim için ürküntü verici ve kabul edilemez ayrıntılarla doluydu. Yazı hayatım boyunca istemeyerek de olsa üslûbum gereği bazı insanları incitmiş, kızdırmış olmam muhtemeldir fakat zihnî bağımsızlığımı başkalarına raptedecek angajmanlardan daima kaçındım.

Ben bir yazarım. Yirmi yıl boyunca düzenli olarak yazdığım gazetede, çizgi olarak meşruiyet ve masumiyetine inandığım kişi ve kurumlardan yana tavır aldım (2002 Yılında polisin Yeni Şafak gazetesine yaptığı baskın da bunların arasındadır); gördüğüm yanlışları eleştirdim. Bildiğim kadarıyla doğrulardan yana olmaya çalıştım. Yazdıklarımın maddi ve manevi sorumluluğu elbette bana aittir ve sorumluluklar içinde hamdolsun, darbeyi, darbecileri savunmak gibi bir seyyiatım yoktur.

Modernleşme dönemi yakın Türk tarihi, her darbe sonrası devrin düşkünlerine karşı orantısız ve adaletsiz tarzda necib matbuatımızın bir kısmı tarafından nedense hep tekrar edilen "Düşük, kuyruk" edebiyatını da kaydetmiştir. Yeni Şafak gazetesi bu asılsız, imzasız ve bastırılamayan bir öç duygusuyla dolu haberiyle "Düşene vurulur" geleneğini takib ediyor. Çok üzücü.

Evimdeyim; gerek gördüklerinde kanuni mercilere, yukardaki asılsız itham hakkında ifademi vermeye hazırım.

İşbu vesileyle cuntacılık tasavvurlarıyla Türkiye'yi büyük travma içine sokan çevreleri bir kere daha açık dille kınıyor ve lanetliyorum.